

انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی

صدبازی سنتی - ایرانی ویژه مهدهای کودک

تدوین و گردآوری:

لیلا ولی زاده

سرشناسه: ولی‌زاده، لیلا، ۱۳۵۸-، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: صد بازی سنتی - ایرانی ویژه مهدهای کودک: ویژه گروه سنی ۳ تا ۵ سال / تدوین و گردآوری لیلا ولی‌زاده؛ [برای] سازمان بهزیستی کشور، معاونت امور اجتماعی، دفتر امور کودکان و نوجوانان.

مشخصات نشر: تهران: سازمان بهزیستی کشور، انتشارات، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۳۹ ص: مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۸۱-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: بازی‌های کودکان ایرانی

موضوع: Children's games, Iranian*

موضوع: آموزش پیش دبستانی-- راهنمای آموزشی

موضوع: Education, Preschool-- Study and teaching

شناسنامه افزوده: سازمان بهزیستی کشور. دفتر امور کودکان و نوجوانان

شناسنامه افزوده: سازمان بهزیستی کشور. واحد انتشارات

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ص ۴/۷۸/۸

رده بندی دیویی: ۳۹۴/۳۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۰۴۵۴۹

انتشارات سازمان بهزیستی

صدبازی سنتی - ایرانی ویژه مهدهای کودک

(ویژه گروه سنی ۳ تا ۵ سال)

تدوین و گردآوری: لیلا ولی‌زاده

ناشر: سازمان بهزیستی کشور

اجرا: اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل

طراح جلد: محمد تبریزی

تصویرگر و صفحه‌آرا: مائده عظیمی

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۷۰۰۰ نسخه

قیمت: اهدایی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۹	مقدمه
۱۰	تعریف بازی
۱۰	شاخص‌ها و اهداف انتخاب و بازنویسی بازی‌های سنتی - ایرانی ویژه مهدهای کودک
۲۳	۱- نام بازی: آسیاب بچرخ (بشین و پاشو)
۲۵	۲- نام بازی: آغاج آغاج
۲۶	۳- نام بازی: اتل مثل توتوله
۲۸	۴- نام بازی: ایست یخی
۲۹	۵- نام بازی: پیر بازی
۳۰	۶- نام بازی: توپ در هوا
۳۱	۷- نام بازی: اشتی تی تی تی
۳۳	۸- نام بازی: آگه گفتی چیه و کجاست؟ (بگرد و پیدا کن)
۳۵	۹- نام بازی: این دختره اینجا نشسته
۳۶	۱۰- نام بازی: بارون بشو، برف بشو
۳۷	۱۱- نام بازی: بارون
۳۸	۱۲- نام بازی: بادبادک پزانک
۳۹	۱۳- نام بازی: بالابندی
۴۱	۱۴- نام بازی: بپرتو خونه
۴۲	۱۵- نام بازی: بجول بازی
۴۳	۱۶- نام بازی: بشین و پاشو (حمومک مورچه داره)
۴۵	۱۷- نام بازی: بنفشه، گل بنفشه
۴۶	۱۸- نام بازی: بیست سوالی (معما بازی)
۴۷	۱۹- نام بازی: پانتومیم (آئینه بازی)
۴۸	۲۰- نام بازی: پرش از هفت چوب
۴۹	۲۱- نام بازی: پشله پشو (ما نبودیم)
۵۰	۲۲- نام بازی: تاپ تاپ خمیر

- ۲۳- نام بازی: تنه درخت ۵۲
- ۲۴- نام بازی: توپ و ساز ۵۳
- ۲۵- نام بازی: توپ با تاجه ۵۴
- ۲۶- نام بازی: توپ توی سبد ۵۵
- ۲۷- نام بازی: توپ را بگیر ۵۶
- ۲۸- نام بازی: توپ بازی ۵۷
- ۲۹- نام بازی: توپ عابر ۵۸
- ۳۰- نام بازی: هدف ۵۹
- ۳۱- نام بازی: تیله بازی-گردو بازی-مهره بازی ۶۰
- ۳۲- نام بازی: جمجک برگ خزون ۶۲
- ۳۳- نام بازی: چشم بندون ۶۴
- ۳۴- نام بازی: چی را لمس کنم؟ ۶۵
- ۳۵- نام بازی: چی مال چیه؟ ۶۶
- ۳۶- نام بازی: خاک بازی(خاکله موشان- هارو هارو- چاچال) ۶۷
- ۳۷- نام بازی: خاله بازی ۶۸
- ۳۸- نام بازی: خاله بزغاله ۷۰
- ۳۹- نام بازی: خرچنگ و ماهی ۷۲
- ۴۰- نام بازی: خنده بازی(اوستا غلوم) ۷۳
- ۴۱- نام بازی: دارتوپا ۷۴
- ۴۲- نام بازی: داژبال ۷۵
- ۴۳- نام بازی: دال پیران ۷۶
- ۴۴- نام بازی: دست رشته ۷۷
- ۴۵- نام بازی: دستمال پشتی ۷۸
- ۴۶- نام بازی: دستمال دستی ۸۰
- ۴۷- نام بازی: راه رفتن با کیسه(گونی) ۸۱
- ۴۸- نام بازی: زوبازی ۸۲
- ۴۹- نام بازی: سطل آب و چوب (معروف به چوب خیسه) ۸۳
- ۵۰- نام بازی: سنگ و سایه ۸۴

- ۵۱- نام بازی: سلام سلام اوستا غلام ۸۵
- ۵۲- نام بازی: سنگ چله پا ۸۶
- ۵۳- نام بازی: سیب خوردن ۸۷
- ۵۴- نام بازی: شتر کجا، پیشتر بیا ۸۸
- ۵۵- نام بازی: شل کن سفت کن ۹۰
- ۵۶- نام بازی: صدای آشنا ۹۱
- ۵۷- نام بازی: طناب بازی (شمع، گل، پروانه) ۹۲
- ۵۸- نام بازی: طناب کشی ۹۳
- ۵۹- نام بازی: عامو یادگار ۹۴
- ۶۰- نام بازی: عروس چی از خدا می خواد ۹۵
- ۶۱- نام بازی: عروسک بازی (حیوانات اهلی و وحشی) ۹۶
- ۶۲- نام بازی: عمو زنجیر باف ۹۸
- ۶۳- نام بازی: فرفره ۹۹
- ۶۴- نام بازی: قایم باشک ۱۰۱
- ۶۵- نام بازی: قدم به قدم ۱۰۳
- ۶۶- نام بازی: قطار بازی ۱۰۴
- ۶۷- نام بازی: قلعه یا نجات ۱۰۵
- ۶۸- نام بازی: کرگته ۱۰۶
- ۶۹- نام بازی: کشاورزم، کشاورز ۱۰۷
- ۷۰- نام بازی: کلاغ پر- گنجشک پر ۱۰۸
- ۷۱- نام بازی: کلاه برک ۱۱۰
- ۷۲- نام بازی: گانیه ۱۱۱
- ۷۳- نام بازی: گرگم به هوا ۱۱۳
- ۷۴- نام بازی: گردش بطری ۱۱۴
- ۷۵- نام بازی: گرگ رنگی به چه رنگی ۱۱۵
- ۷۶- نام بازی: گرگم و گله می برم ۱۱۶
- ۷۷- نام بازی: گل گندم ۱۱۸
- ۷۸- نام بازی: گل و سنبل ۱۱۹

- ۷۹- نام بازی: گل یا پوچ ۱۲۰
- ۸۰- نام بازی: گوشه بازی ۱۲۱
- ۸۱- نام بازی: لی لی لی حوضک ۱۲۲
- ۸۲- نام بازی: لی لی (خانه بازی) ۱۲۳
- ۸۳- نام بازی: ناقلچی ۱۲۵
- ۸۴- نام بازی: سبد پر (نشانه گیری) ۱۲۶
- ۸۵- نام بازی: نقاشی چشم بسته ۱۲۷
- ۸۶- نام بازی: نقطه بازی - نقطه چین ۱۲۸
- ۸۷- نام بازی: نگهبان مرز ۱۲۹
- ۸۸- نام بازی: نمایش با عروسک ۱۳۰
- ۸۹- نام بازی: نون بیار - کباب ببر ۱۳۱
- ۹۰- نام بازی: نی سواری (اسب سواری) ۱۳۲
- ۹۱- نام بازی: ماه و خورشید ۱۳۳
- ۹۲- نام بازی: موش و گربه ۱۳۴
- ۹۳- نام بازی: میوه های بهشتی ۱۳۵
- ۹۴- نام بازی: وسطی ۱۳۷
- ۹۵- نام بازی: هپ هپ ۱۳۸
- ۹۶- نام بازی: هوپ هوپک ۱۳۹
- ۹۷- نام بازی: هر کسی کار خودش بار خودش آتش به انبار خودش ۱۴۰
- ۹۸- نام بازی: هر کی شکلک در بیاره ۱۴۱
- ۹۹- نام بازی: هویج هویج ۱۴۲
- ۱۰۰- نام بازی: یک مرغ دارم چند تا تخم می‌کنه؟ ۱۴۳

مقدمه

بازیهای بومی و ملی کشورها نشانه‌هایی از حیات فرهنگی جوامع به شمار می‌رود و تنوع و تعدد آنها حاکی از فرهنگ غنی و عمیق آن کشور است. در همین راستا یکی از سیاست‌های اصلی سازمان بهزیستی کشور به‌عنوان متولی مهدهای کودک، پرداختن به ظرفیت‌های ملی کشور عزیزمان می‌باشد که در جهت بهره‌مندی از گنجینه فرهنگی، به منظور آشنایی هر چه بیشتر فرزندان ایران زمین با شیوه زندگی اجداد و نیاکانمان است. لذا معرفی بازی‌های سنتی و بومی به کودکان، ضمن ایجاد سلامت جسمی و روحی در ایشان موجب تعلق خاطر نسبت به گذشتگان و ارزش‌های فرهنگی و ملی خواهد شد. از طرفی انسان از نظر فیزیولوژیکی نیاز مبرم به حرکت و جنبش دارد؛ این ضرورت و نیاز را می‌توان از طریق بازی‌های متنوع برای افراد، جذاب‌تر نموده و مشارکت آنان را در این رابطه افزایش داد. در کنار فواید مهم بازی از نظر جسمی و حرکتی، افزایش مهارت در حل مساله، خلاقیت، افزایش دقت و تمرکز، رشد همه‌جانبه (کلامی، اجتماعی، جسمی، عاطفی و...) هماهنگی حواس و اعضای مختلف بدن و... از دیگر نتایج ارزشمند بازی می‌باشد. لذا مفید بودن بازی از بدیهیات بوده و بازی، یکی از زمان‌های به دست آوردن دانش و تجربه از طریق غیر مستقیم بخصوص برای کودکان است.

به همین منظور دفتر امور کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور با تدوین این کتابچه و ارائه آن به مهدهای کودک، انتظار دارد؛ مربیان و مسئولین مهدهای کودک با اجرای

بازی‌های ملی و سنتی ارائه شده در کنار سایر فعالیت‌ها و برنامه‌ها، نسبت به تربیت و پرورش همه جانبه کودکان پردازند. لازم به ذکر است؛ پیش فرض سازمان بهزیستی در تدوین کتابچه حاضر با رویکرد کاربردی و عدم پرداختن به نظریه‌ها و رویکردهای صاحب‌نظران این است که مربیان مهدهای کودک در دوره‌های آموزشی مصوب شرکت نموده و دانش لازم و روزآمد در خصوص بازی را کسب نموده‌اند. لذا در این کتابچه صرفاً معرفی بازی‌ها و شاخص‌های انتخاب آن ارائه شده است. در پایان از جناب آقایان دکتر محمد نفریه، دکتر منتظرشیر و سعید بابایی مدیران وقت امور کودکان و نوجوانان بهزیستی کشور و جناب آقای دکتر احمد خاکی معاون دفتر امور کودکان و نوجوانان و سرکارخانم آرزو ذکایی‌فر مدیر کل وقت امور مهدهای کودک که جهت تدوین این کتاب، سیاستگذاری و راهبردهای مدیرانه‌ای برای رشد و تکامل یکپارچه کودکان داشته‌اند؛ و تمامی کارشناسان و مدیران و مربیان مهدهای کودک که در جمع‌آوری مطالب و نگارش این کتاب همکاری و دقت داشته‌اند؛ تشکر و قدردانی می‌شود.

دفتر امور کودکان و نوجوانان

سازمان بهزیستی کشور

تعریف بازی:

تعاریف زیادی از صاحب نظران داخلی و خارجی در حوزه بازی ارائه شده است؛ که هر کدام از دریچه ای خاص به بازی نگریسته اند؛ لیکن با جمع بندی دیدگاه های موجود که دارای تشابهات زیادی نیز بودند؛ می توان تعریف زیر را به طور خلاصه برای بازی ارائه داد: بازی فعالیتی آزاد، لذت بخش، داوطلبانه و بدون هدف می باشد؛ به این معنا که هدف بازی درخود نهفته و هدف معینی بر آن تحمیل نشده و به منظور رضایت و شادی شخص بازی کننده توسط خود او انتخاب می شود؛ بنابراین فعالیتهای اجباری و ناخوشایند و هدفمند را نمی توان بازی نامید.

البته از طریق بازی می توان به بعضی از اهداف در تربیت، آموزش و حتی درمان افراد رسید؛ لیکن صرفا بهره مندی از بازی برای یادگیری و درمان، از ویژگی های یک برنامه آموزشی یا پزشکی کامل نیست و بازی می تواند در جهت سهولت انجام این امور مورد استفاده واقع شود. و این یکی از قابلیت های مربی است که بتواند با استفاده از بازی بعنوان یک فعالیت طبیعی و داوطلبانه از سوی کودک، ارزشمندترین نتایج پرورشی را در حیطة تربیتی به دست آورد.

شاخص ها و اهداف انتخاب و بازنویسی بازیهای سنتی - ایرانی ویژه مهدهای کودک

* مطابق با آموزه های دینی، اسلامی و ارزش های ملی و فرهنگی.

در تعیین اهداف و شیوه های تربیت کودکان، قرآن مجید، پیامبر گرامی اسلام(ص) و ائمه معصومین(ع) منبع و تکیه گاه اصلی و والاترین الگوی تربیتی و مربی انسان ها می باشند. بر این اساس یکی از مهمترین شاخص های مورد نظر در انتخاب بازیهای این مجموعه، توجه به آموزه های دینی و فرهنگی موجود در کشور عزیزمان بوده است. آموزه

هایی که تاکید خاصی بر بهره مندی از همکاری و کمک به دیگران، نوع دوستی، احترام به حقوق سایر انسانها، رعایت نوبت در دسترسی به خواسته ها، برقراری ارتباط دوستانه و صمیمانه با دیگران و... دارند.

از طرفی بازی در ذات کودک است و نمی توان بازی را از سایر امور تربیتی کودکان منفک دانست و بهره گیری از استعدادها و علائق ذاتی کودکان در انجام بازی ها حائز اهمیت است. چرا که آموزه ها و ارزشهای ذکر شده در خطوط قبلی نیز به طور فطری در نهاد کودکان وجود دارد و بازیهای انتخاب شده در این مجموعه نیز با همین رویکرد، به گونه ای بازنویسی شده است که مطابق با ارزشهای دینی و انسانی باشد و در جهت تقویت این نوع ویژگیها در فطرت کودکان قدم بردارد.

* متناسب با ویژگی های شناختی، جسمی، عاطفی، اجتماعی و گفتاری کودکان ۳-۵ سال.

هر چند بازی از مهمترین تمایلات و خواسته های کودکان است و فواید ارزشمند آن بدیهی است؛ لیکن رسیدن به این فواید نباید برای کودکان طاقت فرسا و خارج از توان آنان باشد لذا بازیهای انتخاب شده این مجموعه در اغلب موارد به گونه ای بازنویسی شده اند که ضمن تناسب با میزان رشد کودکان در سطح عمومی جامعه در گروه سنی سه تا پنج سال، به طور همزمان موجب هماهنگی بین اندام های بدن و پرورش حواس پنجگانه و رشد ذهنی و جسمی و... آنان شود.

بر این اساس اگر مربیان بخواهند بازیهای ارائه شده در این مجموعه را برای کودکان متنوع تر نموده و طبق اصول تربیتی یا مناسبات بومی استان خود، تغییر دهند؛ می بایست هم با اصول و روانشناسی بازی آشنا باشند و هم مخاطبین خود را به خوبی بشناسند و از ابعاد مختلف فطری، روحی، عاطفی و جسمی آنان (با توجه به مقتضیات زمان و تفاوت های فردی) مطلع باشند. بنابراین هر چه والدین و مربیانی که تربیت یا قسمتی از تربیت کودک را بر عهده دارند با ویژگی های جسمی و روحی کودکان و نکات روانشناسی و تربیتی آنان بیشتر آشنا باشند در ارائه مفاهیم پرورشی و انجام فعالیتها و برنامه ها برای

کودکان موفق تر خواهند بود.

همچنین در انجام بازیها توجه به این نکته حائز اهمیت است که بین فرآیندهای فکری کودکان و بزرگسالان تفاوت وجود دارد. نحوه اندیشیدن کودکان دارای ویژگی هایی است که پیش بینی آنها برای بزرگسالان دشوار می باشد. بنابراین مربیان باید بکوشند تا خود را در موقعیت کودکان قرار دهند و مسائل و پدیده ها را از چشم آن ها ببینند. به طور مثال کودکان زیر هفت سال، از طریق کار کردن مستقیم با اشیاء و مواد عینی، مفاهیم را می آموزند؛ لذا درک آنان از مفاهیم، با بزرگسالان یکسان نیست؛ آنان در حد ظرفیت ذهنشان مطالب را می فهمند. آشنایی با ویژگی های تفکر کودک، ما را با شیوه های مناسب ارائه مفاهیم پرورشی به آنان راهنمایی می کند. مانند: جاندار پنداری، تفکر عینی، خودمحوری (یعنی کودکان فقط از دریچه چشم خود و بر اساس توانایی هایشان به پدیده ها نگاه می کنند و بر این باورند که همه افراد همانند آن ها فکر می کنند؛ نه به این علت که خودخواه هستند، بلکه توانایی شناختی لازم را پیدا نکرده اند). توجه به موارد فوق و داشتن دانش کافی در این حوزه، به مربیان کمک می کند تا از ظرفیتهای موجود در بازیها، برای تربیت صحیح کودکان استفاده نمایند. همچنین هر قدر مربیان بعنوان الگوهای رفتاری در نظر کودکان از شخصیت محبوب تری برخوردار باشند، رفتارهای کلامی و غیر کلامی آن ها بیشتر مورد توجه کودکان قرار می گیرند.

*** کمک به رشد همه جانبه و تقویت حس خلاقیت، زیبایی شناختی و کنجکاوی کودکان.**

ارزشها و فواید حاصل از بازی در رشد ابعاد جسمی، شناختی اجتماعی، کلامی، عاطفی و... امری بدیهی بوده و از دیرباز متخصصین علوم تربیتی و پزشکی بر آن صحنه گذاشته اند.

تاثیر بازی در سلامت و رشد جسمانی، از طریق حرکات و فعالیت های خاصی صورت می گیرد که در زمان بازی و طبق قواعد ویژه آن توسط شخص بازی کننده انجام می شود؛ چرا که تحرک و جنبش یکی از مهمترین ویژگی های بازی می باشد. همچنین بازی برای

پرورش حواس نیز لازم است؛ و کودکان در حین بازی، تمرکز می کنند و نسبت به عمل خود و همسالان، توجه و دقت خاصی دارند.

البته بعضی از بازیهای فکری نیز وجود دارند که با کمترین میزان حرکات انجام می شود. این نوع بازیها در راستای رشد شناختی بوده و در واقع نوعی کمک به یادگیری بهتر و کسب آسان تر دانش در افراد می باشد. به طور مثال، بهره مندی از لوازم التحریر در قالب اسباب بازی، از جمله روشهای علاقمند کردن کودکان به خواندن و نوشتن است. یا بطور مثال زمانی که کودکان از کتابهای مصور لذت می برند؛ در بلند مدت به استفاده از کتاب و نگهداری آن علاقمند می شوند.

در بازیهای انتخاب شده این مجموعه رشد اجتماعی کودکان نیز به طور خاص مد نظر بوده است. چرا که با انجام بازیها، کودکان ضمن آشنایی با ضوابط و قواعد خاص آن بازی، می آموزند که نظم و قانون در همه جا ارزشمند است و رعایت آن هم برای خود شخص و هم برای دیگران مفید است. و بازی تمرینی برای گرایش به رفتارهای صحیح اجتماعی است و موجب کاهش خودبینی و خودرایی در کودکان خواهد شد. تا کودک یاد بگیرد که صمیمی بودن با دیگران و سازگاری با محیط را بعنوان یک مشخصه مثبت در خود تقویت کند.

از دیگر توصیه هایی که مربیان بزرگ تعلیم و تربیت دارند، بهره مندی از بازی برای توجه به عواطف دیگران و بهبود ناراحتی های روحی و روانی است که تاثیر بسیار زیادی در رشد عاطفی و هیجانی کودکان دارد. چرا که کودک با انجام بازیها به خصوص در انواع گروهی آن، با برقراری ارتباط عاطفی با سایر کودکان و کنترل احساسات و هیجانات مثبت و منفی خود در جهت رسیدن به اهداف گروه در انجام بازی، تلاش می کند بین عواطف خود توازن ایجاد کند. همچنین طبق تعریفی که صفحات قبل از بازی ارائه شد؛ انتخاب آزادانه و رغبت، میل، شور و اشتیاق کودکان برای بازی در جهت رشد هیجانی و عاطفی کودک نیز می تواند مفید واقع شود.

از طرفی هر انسانی برای ادامه زندگی نیازمند کسب یک سری مهارتهایی است که از طریق بازی و به ویژه از دوران کودکی می توان به افراد آموزش داد. ایفای نقشهای

اجتماعی و خانوادگی در بازیهای گروهی یکی از راههای کسب مهارتهای زندگی است. همچنین یکی از شیوه های درک تفاوت بین واقعیت و تخیل برای کودکان را می توان از طریق بازی ها آسان نمود چرا که کودکان نیاز دارند؛ در طی مراحل رشد به مرور از میزان تخیل خود کاسته و به واقعیات توجه بیشتری داشته باشند.

همچنین پیدایش بعضی از آثار هنری و ادبی را می توان از فواید بازیها دانست؛ که در پی انجام بازیها به ذهن خلاق شخص بازی کننده می رسد و با پرورش یک ایده به کمک دیگران، تصاویر یا سخنان و... زیبایی در فضای بازی ایجاد می شود. چرا که بعضی از استعدادها و توانمندی ها در کودکان را می توان از طریق بازی کشف کرد. این نوع کشف و سنجش حتی می تواند به وسیله خود کودک ایجاد شود؛ او با حضور در بازی های گروهی و مشاهده رفتار سایر همسالان به قابلیت ها و توانایی های خود بیشتر از پیش پی خواهد برد. از طرفی در مراحل انجام بازی، توجه به فرصتهای زمانی که به کودک داده می شود بسیار مهم است؛ چرا که کودک با تکرار و جبران اشتباهات در بازی، می تواند تجربه به دست آورد و مهارت کسب کند.

یکی دیگر از پیامدهای بازی برای کودکان این است که آنان از طریق انجام بازیها، تلاش می کنند؛ محیط اطراف خود را بشناسند و حس کنجکاوی ناشی از این مساله در آنان در مسیر درست و دستیابی به تجارب واقعی خوبی قرار گیرد. کودک در حین بازی با جبران اشتباهات کوچک و تکرار فعالیتها در بازی برای کسب مهارت، احساس رضایت خاطر می کند. و این زمانی موثرتر خواهد بود که برای انجام آن فعالیت مورد تشویق قرار گیرد و استمرار در آن باعث موفقیت می شود.

همچنین بهره مندی از بازیها برای گسترش گنجینه لغات و زبان آموزی کودکان، بسیار مفید است که توجه به رشد زبانی کودکان در همین قالب، به وفور در بازیهای انتخاب شده این مجموعه؛ مشاهده می شود. بخصوص مواردی که در آن همخوانی کودکان و تکرار بعضی از اصطلاحات و اشعار، بخش اصلی بازی است.

* ایجاد فرصت برای مربیان محترم در بروز خلاقیت و شناخت و پرورش استعداد‌های ناشناخته خویش.

تعاریف ارائه شده از هر کدام از بازیها در این مجموعه، به طور کلی آورده شده و مطمئناً مربیان محترم بهتر از آنچه بیان شده، توانایی تغییر و تنوع بخشیدن به بازیها را دارند. مربیان می‌توانند از طریق انجام بازیها، ضمن شناختن توانمندیهای موجود در کودکان، به پرورش و افزایش بعضی از قابلیت‌های انسانی در آنان نیز بپردازند. و این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که مربیان در انجام بازیها، همراهی و مشارکت کامل با کودکان داشته باشند. چرا که مربی ضمن داشتن نقش راهنما می‌تواند بعنوان همبازی کودکان، گرایش‌های موجود در فضای بازی را به ارزشهای مدنظر آن بازی سوق دهد. مربیان موفق در طول تاریخ، کسانی بودند که با ایجاد انس و الفت با کودکان به نتایج تربیتی و پرورشی درخشانی دست یافته‌اند. از طرفی وجود مربی در بازی برای کودکان می‌بایست، به گونه‌ای باشد که در آن ویژگیهای یک انسان درستکار و وظیفه‌شناس و اخلاق مدار به شکل‌گویی عملی درآید. لازم به ذکر است؛ مربیان می‌توانند؛ نام و اشعار بازیهای معرفی شده را بر اساس بازیهای استان خود و روش آنها را با ابتکار خود، تمایل کودکان و مطابق شاخصهای معرفی شده در این مجموعه تغییر دهند.

* دارای رویکرد ایمنی و بهداشتی برای کودکان.

بازی و ارزشها و فواید حاصل از آن هرچند که بدیهی است؛ لیکن نباید بدون رعایت نکات بهداشتی، ایمنی و حتی رفاهی کودک انجام شود. در این مجموعه نیز تلاش شده است که بازیهای عاری از هرگونه خطر برای کودکان و متناسب با فضای استاندارد مهدهای کودک انتخاب شود. چرا که بی‌ضرر بودن بازی انتخابی، برای جسم و روح کودک از مهمترین شاخص‌های بازی مناسب است. با این حال، توجه ویژه به نکات بهداشتی، ایمنی و رفاهی کودکان، حتی در انجام بازیهای این مجموعه نیز از مربیان و مسئولین مهدهای کودک انتظار می‌رود و مورد تاکید است.

* توجه ویژه به گروهی بودن اغلب بازی ها، بدون تغییر در اصل بازی ها.

کودکان راه و رسم زندگی اجتماعی را در گروههای بازی بهتر از سایر شرایط می آموزند؛ لذا گرایش به حضور در بین همسالان به طور فطری در کودکان وجود دارد. این کتابچه تلاش می کند؛ کمکی باشد برای مربیان مهدهای کودک در جهت کاهش بازیهای فردی که بعضی از کودکان در خانه با آنها انس گرفته اند. و انتظار دارند در فضای مهدکودک نیز همچنان به این نوع بازیها پردازند. البته بازیهای فردی نیز دارای فوایدی هستند؛ لیکن ارزشهای بازی گروهی بسیار بیشتر از آن است.

* حتی الامکان دارای کمترین و ساده ترین ابزار در دسترس جهت اجرای بازی.

یکی از ویژگیهای بازیهای بومی و محلی در ایران این است که از وسایل ساده و ابتدایی می توان برای اجرای آنها استفاده کرد؛ برای رسیدن به ارزشها و فواید بازیهای سنتی، هیچ نیازی به هزینه های هنگفت از طرف مهدهای کودک و والدین نمی باشد. چرا که بازیهای انتخابی با کمترین ابزار و ساده ترین وسایل موجود در محیط قابل اجرا است. چنانچه در بسیاری از فضاهای بازی کودکان، تجهیزات و ابزار گران قیمت، غیر استاندارد و بعضاً خطرناکی نیز مشاهده می شود که با انجام بازیهای سنتی و بومی، نیازی به خرید و استفاده از چنین تجهیزاتی نیست.

آمار حوادث نشان می دهد که تجهیزات و اسباب بازی هایی وجود دارد که موجب می شود؛ آسیبهای جدی بدنی، روحی و بعضاً اخلاقی به کودکان وارد شود. لذا در انتخاب بازیها توجه به این نکته حائز اهمیت است که، ابزار بازی می بایست متناسب با ویژگی های جسمی و میزان رشد فکری کودک باشد.

بازیهای سنتی و بومی، فارغ از هر گونه نگاه صنعتی، تجاری و اقتصادی می تواند پیامدهای مفید و ارزشمندی برای کودکان به ارمغان بیاورد. که انجام اینگونه بازی ها که در این مجموعه نیز معرفی شده اند؛ توصیه می شود.

* دارای کمترین میزان و ترجیحا بدون ویژگی ایجاد رقابت در کودکان(به معنای برد و باخت فردی)

بازیها را می توان بعنوان یکی از بهترین ابزارهایی دانست که از طریق آنها کودکان ضمن انجام فعالیت های گروهی از کمترین میزان رقابت و برد و باخت فردی در تعامل با دیگران استفاده کنند. چرا که بازیها مسابقه نیستند و انتخاب بازیها در این کتابچه نیز به گونه ای بوده که دارای تعریف مسابقه ای نباشد و برنده شدن صرفا برای گروه می باشد و از طریق اجرای آنها، بخشی از ناسازگاری ها و نابهنجاریهای طبیعی در رفتار کودکان حذف یا کاهش یابد. چرا که کودکان در حین بازی می آموزند؛ نباید از راه سلطه و فشار به دیگران، خواسته های خود را عملی کنند؛ بلکه باید ضمن حفظ استقلال شخصی، از طریق پذیرش، همسو شدن با اهداف گروهی و صلح با آنان نتایج بهتری کسب کرد.

* توجه به هر دو جنسیت(پسر و دختر) به طور برابر، در انتخاب بازی ها.

در این مجموعه با حذف بعضی از بازیها که به طور ویژه برای پسرها یا دخترها تعریف شده اند؛ ترکیبی متوازن از بازیها ارائه شده که هر دو جنس به طور برابر از این بازیها بهره مند شوند. تفاوت های جنسیتی از اصول پذیرفته شده در علوم روان شناسی، تعلیم و تربیت و... است و به این معناست که با وجود اینکه مردان و زنان با یکدیگر شباهتهایی دارند، ولی آنان از حیث ویژگی های شناختی، عاطفی، انگیزشی، بهره هوشی، تأثیرات محیطی و صفات شخصیتی در شرایط و گروههای سنی مختلف از همدیگر متفاوتند.

مسأله جنسیت نیز در تربیت اسلامی در نوع پرورش دختر و پسر مؤثر است و این تفاوت به مناسبت وجود تفاوت های طبیعی و وظیفه ای است. در جنبه تفاوت های طبیعی، مذهب نیز مانند علم قائل به این است که پسر و دختر از نظر روحی و جسمی با هم تفاوت های آشکاری دارند و می دانیم که عالی ترین نظام تربیتی آن است که این تفاوت ها و نکات را در نظر بگیرد. بنابراین در این مجموعه نیز ضمن توجه به این تفاوتها، بازیهایی انتخاب شده است که دختران و پسران در مهدهای کودک به طور همزمان بتوانند از آن بهره مند شوند.

* توجه ویژه به حذف خشونت و تقویت احترام متقابل و همدلی بین کودکان در انتخاب بازی ها.

بازیها یکی از طبیعی ترین شرایطی است که کودکان فرصت می یابند به دیگران احترام بگذارند و با رعایت قواعد بازی، حقوق دیگران و محسنات حاصل از بازی در برقراری دوستی ها و همدلی با دیگران را بیاموزند. لذا یکی دیگر از مهمترین شاخص های انتخاب بازیها و بازنویسی آنها در این مجموعه، توجه خاص به حذف خشونت و تقویت محبت و همدلی با دیگران می باشد.

گاهی با ایجاد نظم و ترتیب سختگیرانه در فضاهایی که تعداد زیادی کودک حضور دارند؛ که اگر متناسب با اصول رفتار با کودکان نباشد؛ نتیجه ای متفاوت و شاید منفی حاصل شود؛ لیکن می توان از طریق بازیها خود کودکان را عامل ایجاد نظم نمود. چرا که کودکان در حین بازی می آموزند که برای کسب موفقیت باید با محیط اطراف و سایر انسانها همدلی و همکاری نمایند. همچنین کودکان در هنگام انتخاب بازی می آموزند که برای انجام بازیهای گروهی باید به نظرات و انتخاب دیگران نیز احترام بگذارند. و در نهایت به این نتیجه می رسند که با دوستی با دیگران و حذف تکروری می توانند موفقیت بیشتر و بهتری به دست آورند. و این پیروزی در گرو رعایت اخلاقیات و درستکاری در مقابل دیگران است. همچنین رسیدن به تعاون، نوع دوستی و برابری در بازیهای کودکان، یکی از مهمترین شاخص های انتخاب بازیهای این کتابچه است. چرا که در تعریف اغلب بازیها ایجاد حس همدردی و همدلی نسبت به یکدیگر در کودکان، مد نظر بوده است.

* قابلیت اجرای آسان، هیجان انگیز و شادی بخش برای کودکان.

در انتخاب بازی ها، ضمن توجه به سادگی اجرا، پیچیدگی فعالیتها به گونه ای تنظیم شده است که منجر به یادگیری غیر مستقیم در کودکان شود؛ ویژگی ایجاد شادی و هیجان در فضای مهدکودک نیز مدنظر بوده است و بازیهای ارائه شده؛ موجب سرگرمی و تفریح کودکان خواهد شد. شادی در کودکان ضمن ایجاد آرامش روحی و روانی، باعث تخلیه هیجانات در آنان شده که موجب کسب لذت از بازی می شود. این موضوع را می

توان در دیدگاه‌های روانشناسان نیز مشاهده کرد؛ که انجام بازی یکی از راه‌های به مصرف رساندن انرژی مازاد است.

* توجه به کمبود فضاهای بازی بسته در محیط مهدهای کودک.

با توجه به شرایط اقلیمی متنوع کشور عزیزمان، تعداد زیاد و ترکیب و تنوع بازیها در استانها به گونه ای می باشد که در صورت نا مساعد بودن هوا در فضای باز مهدکودک، بهره مندی از فضای بسته نیز برای انجام بازیها امکان پذیر است. از طرفی بسیاری از بازیهای انتخاب شده را می توان حتی در فضای بسته نیز انجام داد و محدودیت فضای بازی در مهدهای کودک، نباید مانعی برای انجام بازیها برای کودکان باشد. البته با رعایت نکات ایمنی و بهداشتی و رفاهی کودکان، استفاده از فضای باز برای بازی کودکان به مراتب بهتر از فضای بسته می باشد. لذا بهره مندی از هوای آزاد در برگزاری بازیها توصیه می شود. از طرفی طراحی فضای بازی کودکان بر اساس استانداردهای لازم، در بهره مندی از فواید و ارزشهای بازی، تاثیر قابل توجهی خواهد داشت.

* مناسب برای کودکان تمامی استان ها و قومیت ها.

بعضی از بازیهای محلی کشور عزیزمان، به طور خاص برای مناطق و استانها توسط افراد همان منطقه تعریف شده است؛ لیکن یکی از اهداف انتخاب بازیها در این مجموعه، آشنایی تمامی کودکان با بازیهایی است که در سایر استانها نیز انجام می شود و از این طریق می توان ضمن انجام بازی، کودکان را با بازیهای متفاوت در سایر مناطق نیز آشنا نمود. قصه ها، ضرب المثلهای، ترانه ها و اعتقادات رایج هر منطقه را می توان در بعضی از بازیها مشاهده نمود و شاید همین موضوع، فرصتی برای شناخت در کودکان از ویژگی های قومیتی در سایر مناطق باشد.

* مناسب برای تمامی کودکان شهری و روستایی.

بازی یکی از ارزشمندترین فعالیتهایی است که مرزهای بین موقعیت های اجتماعی و جغرافیایی را نادیده گرفته و موجب هم رنگی افراد بازی کننده در یک بازی می شود.

تمامی کودکان اعم از روستایی و شهری، نیاز به بازی دارند و فعالیت های خاص روستایی یا شرایط ویژه شهرها نمی تواند مانع از بروز این نیاز شود. بر این اساس، بازیهای ارائه شده در این مجموعه، به گونه ای انتخاب و بازنویسی شده است که برای استفاده تمامی کودکان اعم از شهری و روستایی مناسب باشد.

* توجه به بهره مندی از انواع بازیهای بومی و محلی تمامی استان ها.

صاحب نظران علوم تربیتی برای معرفی انواع بازیها تقسیم بندی های متعددی ارائه داده اند؛ که نشان دهنده تنوع، پراکندگی و تعدد آنها در کشورها و مناطق مختلف است. از جمله بازیهای فردی، گروهی، نمایشی، تقلیدی، نمادین، حرکتی، آموزشی و... لیکن بازیهای موجود در این مجموعه با رویکرد بهره مندی از انواع بازیها در تمامی استانها اقدام به معرفی بازیهایی با تمرکز بیشتر بر گروهی بودن می باشد. از طرفی تلاش بر این بوده است که بعضی از اصول متناسب با شاخصهای انتخاب بازیها در این مجموعه، با سایر انواع بازیها نیز در خلال آنها گنجانده شود.

* نگارش ساده و قابل درک و اجرا برای تمامی مربیان با هر میزان تحصیلات و تجربه متعارف.

با وجود اینکه بازیهای بومی و سنتی دارای قوانین ساده اجرایی برای تمامی اقشار جامعه است؛ و تمامی ایرانیان در دوران کودکی خود به نوعی با این بازیها آشنا شده اند؛ لیکن در این مجموعه تلاشی مضاعف در راستای ساده نویسی و کاربردی نمودن آن شده است که تمامی مربیانی که دوره آموزشی مربیان را گذرانده باشند می توانند از این کتابچه برای اجرای بازیهای گوناگون با کودکان استفاده کنند.

(مربیان محترم می توانند نام و اشعار بازیهای معرفی شده را بر اساس بازیهای استان خود و روش آنها را با ابتکار خود، تمایل کودکان و مطابق شاخصهای فوق تغییر دهند).

نام بازی: آسیاب بچرخ (بشین و پاشو)

شرح بازی: گروهی از کودکان بصورت دایره دست یکدیگر را گرفته و مربی در وسط دایره می ایستد و شروع به خواندن جملات زیر می کند:

آسیاب دستاتو بشوی - همه کودکان به حالت پانتومیم دستهایشان را می شویند.

آسیاب موهاشو شونه کن - همه کودکان بصورت پانتومیم موهایشان را شانه می کنند.

آسیاب بیا - همه کودکان بطرف مربی می روند.

آسیاب برو - کودکان به جای اولشان برمی گردند.

آسیاب بشین - همه کودکان می نشینند.

آسیاب پاشو - همه کودکان می ایستند.

آسیاب بخند - همه کودکان می خندند.

آسیاب صندلی بشو - همه کودکان با حرکات بدنشان صندلی می سازند.

آسیاب بچرخ - همه کودکان

می چرخند.

آسیاب گریه کن - همه کودکان

صورت خود را به حالت گریه

کردن در می آورند.

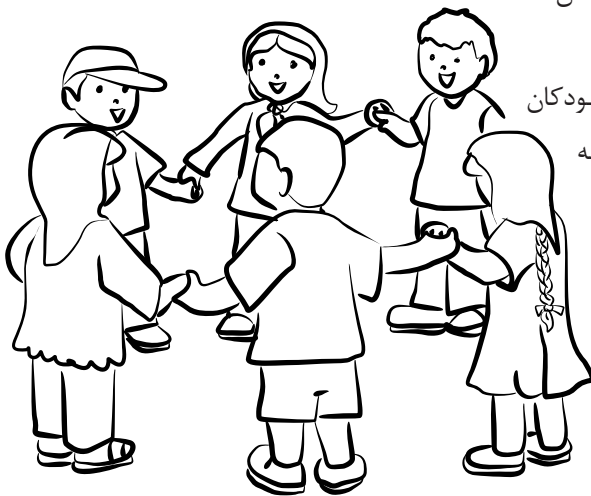
آسیاب بپر - همه کودکان

شروع به پریدن می کنند.

آسیاب بچرخ - همه کودکان

بصورت دایره وار دست یکدیگر

را گرفته و به آرامی می چرخند.

آسیاب تندترش کن، تند تر و تند ترش کن - تمام کودکان با سرعت بیشتری می چرخند.
سپس کودکان با اعلام مربی به حالت ایستاده روی محیط دایره می چرخند و این اشعار را جمع خوانی می کنند:

تندتر و تندترش کن	آسیاب تندترش کن
خوشه ها رو درو کن	آسیاب تندترش کن
گندمارو آردش کن	آسیاب تندترش کن
آردامونو نونش کن	آسیاب تندترش کن
تندتر و تندترش کن	آسیاب تند ترش کن

می توان چندین بار اشعار بالا را به همراه کودکان همخوانی نمود.

اصفهان- زهرا اسحاقیان (مدیر مهد کودک کلبه فرشته ها)

بوشهر- ابراهیم ابراهیمی (موسس روستا مهد صبا)، شریفه اسماعیلی نیا (مدیر روستا مهد صبا)

تهران- شیرین محمدی کیان (مربی مهد کودک شکوفه ها)

خراسان رضوی- معصومه مجیدی (کارشناس امور کودکان)

فارس- مرضیه مفضل جهرمی (کارشناس امور مهد‌های کودک جهرم)

قم- فرحناز سعادت‌مند (کارشناس امور مهد‌های کودک)

یزد- معصومه محمد طاهری (مربی مهد کودک یگانه شهرستان مهریز)

نام بازی: آغاج آغاج

۲

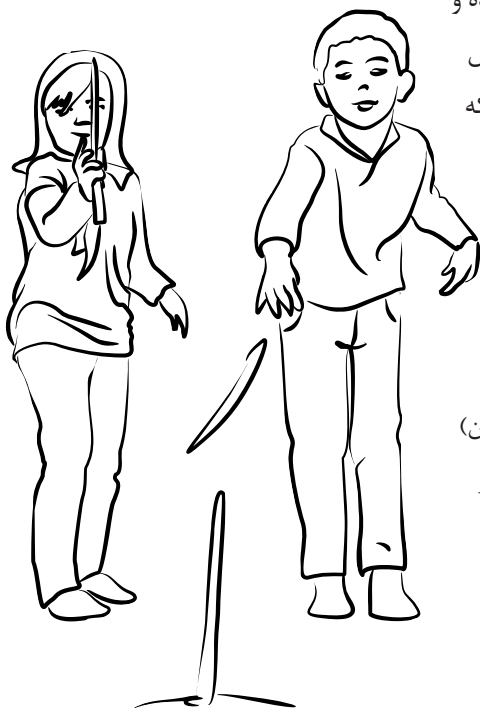
ابزار مورد نیاز: چوب کوچک بیست سانتی متری به تعداد کودکان و یک چوب نیم متر

شرح بازی: کودکان با در دست داشتن چوب های کوچک به صف می ایستند؛ و مربی در فاصله ۲ تا ۳ متری از کودکان، چوبی را در زمین فرو می کند. کودکان باید به نوبت، چوبی را که در دست دارند؛ به طرف آن چوب که در زمین فرو شده بیندازند. کودکی که

چوبش به آن چوب برخورد کند؛ برنده شده و در خارج از فضای بازی به تشویق دوستانش می پردازد. بازی تا زمانی ادامه می یابد که تمامی کودکان برنده شوند.

مربی می تواند با ابتکار خود و تمایل کودکان، بازی را متنوع کرده و ادامه دهد. نکته: آغاج در زبان آذری به معنای چوب می باشد.

بازی های سنتی، بومی ایران (آذربایجان) رسول آشکار- علی شکارلو. انتشارات احرار تبریز (۱۳۹۳)

نام بازی: اتل متل توتوله

۳

شرح بازی: کودکان به شکل دایره بر روی زمین می نشینند و پاهایشان را دراز می کنند، مربی در حالی که یکی از شعرهای محلی را به همراه کودکان می خواند با دست خود به پاهای کودکان اشاره می کند. آخرین کلمه شعر بر روی پای هر کدام از آنها که برسد؛ باید پای خود را جمع کند. دوباره بازی ادامه پیدا می کند تا همه پاهای کودکان جمع شود.

برای اجرای این بازی، در بعضی از استان ها به جای پاها، از دست ها و یا انگشتان کودکان استفاده می شود.

برای مثال شعر زیر را می خوانند.

قدم می زد تو کوچه

پای اون و لگد کرد

راه نمیره نشسته

نمیتونه راه بره

مورچه جونم تو ماهی

خوب بشه پات الهی

یک پاتو ورچین

اتل متل یه مورچه

یهو یه دونه کفشی

مورچه پا شکسته

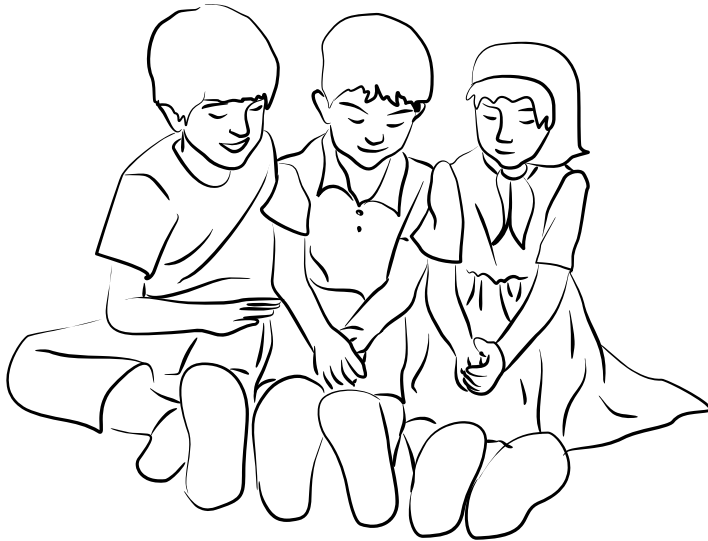
با برگی پا شو بسته

دونه هارو جمع کنه

عیب نداره سیاهی

هاچین واچین

اردبیل - سمیه فتحی (مدیر مهد کودک گلستان شکوفه ها)
اصفهان - هاجره یوسفی (مدیر مهد کودک طوبی)
خوزستان - مینا باغ وردانی (مدیر موسس مهد کودک هادی و هدی)
خراسان رضوی - معصومه مجیدی (کارشناس امور کودکان)
کردستان - کارشناسان امور مهدهای کودک و کانون همیاری مهدهای کودک سنندج
گلستان - سارا دیلمی (کارشناس امور کودکان)

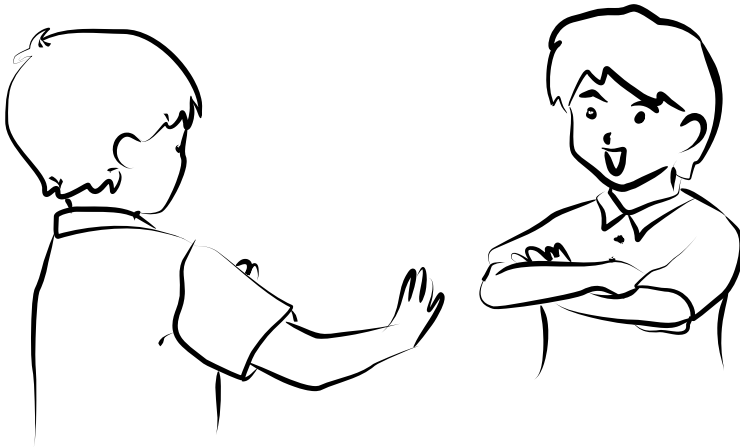
نام بازی: ایست یخی

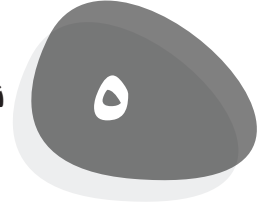
۴

شرح بازی: تعدادی از کودکان در نقش بره در فضای بازی پراکنده شده و می‌دوند. یکی از کودکان نیز با نقش گرگ انتخاب می‌شود. سپس با اعلام مربی، گرگ به دنبال بره‌ها می‌دود؛ زمانی که گرگ در فاصله حداکثر یک متری، بخواهد بره‌ای را بگیرد، بره مورد نظر باید بلافاصله دست به سینه شود و بگوید: «ایست یخی» و تا زمانی که بازی تمام شود؛ در جای خود بدون حرکت بایستد. اما اگر گرگ بتواند بره‌ای را قبل از گفتن «ایست یخی» بگیرد؛ جای او با گرگ عوض می‌شود. بازی تا زمانی ادامه می‌یابد که همه کودکان «ایست یخی» گفته و در جای خود بی حرکت بایستند.

مربی می‌تواند با ابتکار خود و تمایل کودکان، بازی را متنوع کرده و ادامه دهد.

تهران - مهشید نجفی (دانش آموز)

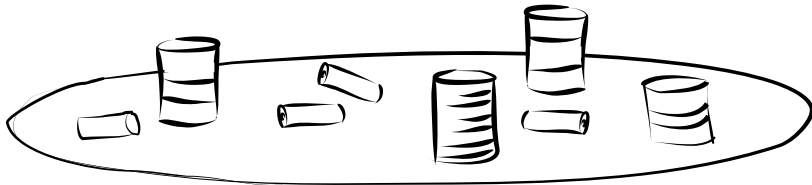
نام بازی: پیر بازی

ابزار مورد نیاز: اشیای گرد یا غلطان (باتری قلمی درشت، قوطی کنسرو، بطری آب و...) شرح بازی: کودکان به دو گروه مساوی تقسیم می شوند و با انتخاب مربی یا قرعه کشی، یک گروه بعنوان شروع کننده بازی انتخاب می شوند. یک فضای مشخصی نیز به شکل دایره ای بزرگ تعیین شده و در وسط آن تعدادی اشیای گرد یا غلطان (باتری قلمی، قوطی کنسرو، بطری آب و...) قرار می گیرد. سپس کودکان به ترتیب وارد زمین شده و در مدت زمان معینی (مثلا یک دقیقه) سعی می کنند با یکی از پاهای خود (کفشی که به پا دارند)، اشیای داخل دایره را نشان کرده و آنها را از دایره خارج کنند. و به همین ترتیب گروه بعدی وارد زمین می شوند. گروهی که تعداد بیشتری از اشیاء را در مدت زمان مشخصی از دایره خارج کرده باشند، برنده بازی هستند.

اصفهان - شکوفه اشراقی (کارشناس امور مهدهای کودک)

کرمانشاه - کارشناسان امور مهدهای کودک

همدان - کانون توسعه و همیاری مهد های کودک

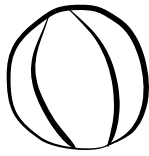

نام بازی: توپ در هوا

۶

ابزار مورد نیاز: توپ

شرح بازی: گروهی از کودکان، برای خودشان نامی انتخاب می‌کنند مانند: اسم میوه یا گل یا پرنده و... سپس با انتخاب مربی، یکی از کودکان، توپ را به هوا پرتاب کرده و

یکی از اسم‌های کودکان را می‌گوید. مثلاً می‌گوید سیب. کودکی که اسم سیب را برای خود انتخاب کرده بود؛ باید به طرف توپ بدود و مانع افتادن توپ روی زمین شود؛ اگر موفق نشود به جای خود باز می‌گردد و اگر موفق شد که توپ را بگیرد به جای کودک قبلی مسئول پرتاب توپ می‌شود. بازی تا زمانی ادامه پیدا می‌کند که نام مستعار تمامی کودکان گفته شود.

مربی می‌تواند با ابتکار خود و تمایل کودکان، بازی را متنوع کرده و ادامه دهد.

تهران-مریضه فیوضات (مدیر مهدکودک روشن)- آناهیتا محبوبی (مربی مهدکودک روشن)

یزد - معصومه محمد طاهری (مربی مهدکودک یگانه شهرستان مهریز)

نام بازی: اشتی تی تی تی

۷

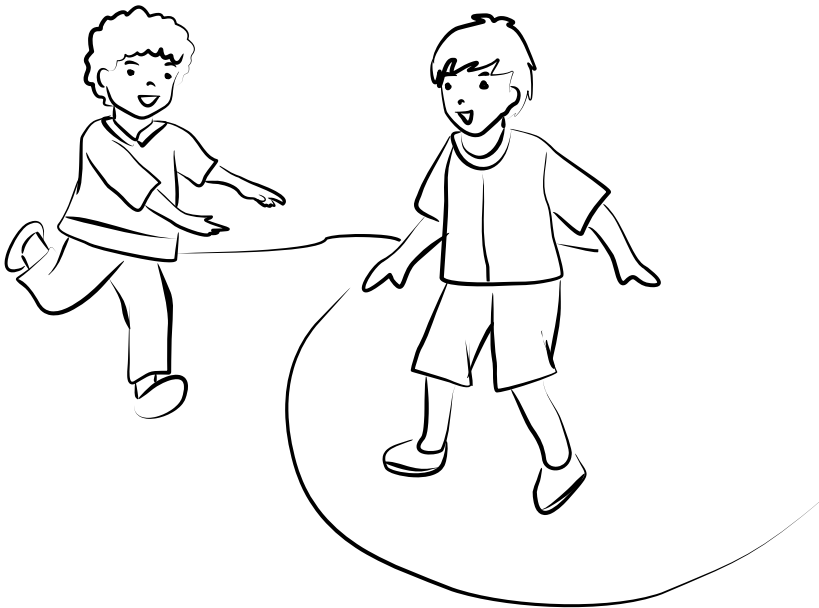
شرح بازی: کودکان به دو گروه تقسیم می شوند. یک گروه از کودکان در داخل زمین بازی و یک گروه در بیرون قرار می گیرند. کودکانی که در بیرون هستند کلمه «اشتی تی تی تی...» یا هر اصطلاح دیگری که در آن استان استفاده می شود؛ را بطور مرتب تکرار می کنند و وارد زمین می شوند و سعی می کنند کودکان داخل دایره را بگیرند. آنها نیز می بایست هوشیار باشند؛ زیرا هر کودکی که گرفته شود؛ از زمین خارج می شود. و پس از زمان مشخصی (مثلا پنج ثانیه) سوت پایان دور اول توسط مربی زده می شود. در لحظه سوت مربی، تعداد باقیمانده از گروه اول شمرده می شوند. سپس گروه دوم وارد زمین می شوند و گروه اول به شیوه قبل با گفتن «اشتی تی تی تی...» وارد زمین می شوند و کودکان گروه مقابل را می گیرند. در نهایت، گروهی برنده بازی خواهد بود که در زمان سوت مربی، تعداد افراد بیشتری از آنها در داخل زمین باشند. مربی می تواند در صورت تمایل کودکان، با جابجایی دو گروه، بازی را ادامه دهد.

مدل دیگری از این بازی با عنوان «اوستا بدو» به شرح زیر اجرا می شود: کودکان به دو گروه (مهاجم و مدافع) تقسیم می شوند. گروه مهاجم در نقطه شروع بازی می ایستند و گروه دیگر در زمین بازی پراکنده می شوند. پس از اینکه مربی با گفتن عبارت «اوستا بدو» فرمان شروع بازی را داد، مهاجمان با سرعت وارد زمین شده و به قصد گرفتن افراد گروه مدافع، به تعقیب آنها می پردازند. مدافعان هم با روشهای خاصی از جمله خسته کردن آنها مانع این کار می شوند. اگر مهاجمان فردی را بگیرند باید فریاد بزنند: (اوستا بدو) اگر تمامی مدافعان توسط مهاجمان گرفته شوند؛ جای دو گروه عوض می شود و بازی به همین شکل ادامه می یابد.

نکته: اشتی تی تی معنای خاصی نداشته و انتخاب کلمه اشتی تی تی یا هر کلمه دیگر به عهده دو گروه می باشد، با این توضیح که انتخاب کلمه مورد نظر باید طوری باشد که تلفظ آسانی نداشته و نفس گیر باشد.

بوشهر-کارشناسان امور مهدهای کودک

یزد- زهرا غضنفری (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان تفت)

نام بازی: اگه گفتی چیه و کجاست؟ (بگرد و پیدا کن)

شرح بازی: مربی بعنوان داور، شیء مانند پاک کن و یا چیزی را که بتوان پنهانش کرد به بچه ها نشان می دهد تا همه ببینند. سپس یکی از کودکان، بعنوان جوینده، انتخاب و به بیرون از اتاق می رود تا مربی و سایر کودکان، آن شیء را مخفی کنند. سپس کودک جوینده وارد اتاق شده و شیء پنهان را جستجو می کند. در این حال، سایر کودکان با صدای کف دست خود، جوینده را به طرف شیء هدایت می کنند؛ به این صورت که با نزدیک شدن کودک به شیء مخفی شده، صدای دست زدن، شدیدتر شنیده می شود و هر چه از آن فاصله می گیرد، صدای آن آرام و آرام تر می شود. چنانچه اگر تا پایان وقت مقرر (مثلاً: یک دقیقه) جوینده بتواند آن را پیدا کند از سوی سایر کودکان، تشویق و در دور بعدی، نقش داور را بازی خواهد کرد و بدین ترتیب همه کودکان، به نوبت

بازی را انجام خواهند داد.

مدل دیگری از این بازی را می‌توان به شرح زیر انجام داد:

کودکان دور‌تا دور اتاق می‌نشینند سپس مربی یکی از کودکان را انتخاب می‌کند؛ کودک انتخاب شده، باید جایگاه کودکان نشسته را در ذهن خود بسپارد؛ سپس از اتاق خارج شود؛ مربی می‌بایست جای یکی از کودکان را تغییر داده و پس از آن کودک بیرون از اتاق را به داخل دعوت کند، کودک پس از ورود به اتاق، باید تشخیص دهد جای چه کسی تغییر کرده؛ وقتی که بتواند به درستی تشخیص دهد، سایر کودکان با گفتن:

«گل گفتی آی گل گفتی»

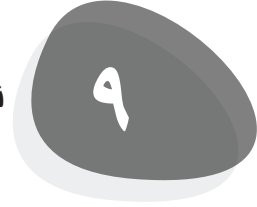
کودک برنده را تشویق می‌کنند و بازی همین‌طور ادامه پیدا می‌کند تا تمام کودکان در بازی شرکت کنند.

اصفهان - آذر علیاری (کارشناس امور کودکان)

خوزستان - الهام عباسپور (کارشناس مسول امور کودکان)

یزد - مهناز دهقانی فیروزآبادی (کارشناس امور مهد‌های کودک میبد)

نام بازی: این دختره اینجا نشسته

شرح بازی: کودکان دور هم حلقه می زنند و یک نفر داخل دایره می نشیند و به دوستانش لبخند می زند. سایر کودکان در حال چرخیدن به دور کودکی که نشسته شعر زیر را می خوانند:

این دختره اینجا نشسته	خنده میکنه
شادی میکنه	دخترجان پاشو
مهربونی کن	دوستی بکن

یکیشو ناز کن

سپس صورت هر کدام از کودکان که ناز شود، در وسط حلقه می نشیند؛ و بازی همینطور ادامه پیدا می کند تا زمانی که تمامی کودکان، فرصت نشستن در وسط حلقه را پیدا کنند. اگر در ادامه بازی، پسرها در وسط حلقه قرار بگیرند؛ می توان به جای کلمه دختر در شعر بالا از کلمه پسر استفاده نمود.

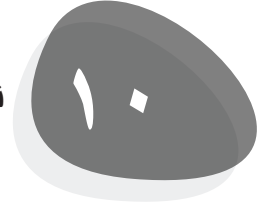
اصفهان - هاجره یوسفی (مدیر مهدکودک طوبی)

فارس - اعظم عسکری (کارشناس امور

مهدهای کودک شهرستان بوانات)

نام بازی: بارون بشو، برف بشو

شرح بازی: کودکان با فاصله حدود دو متر از یکدیگر می ایستند و مربی جهت وزش باد را اعلام میکند. کودکان باید دستها و صورت خود را به هر جهتی که بر طبق گفته مربی باد میوزد، برگردانند (به طور مثال، چپ، راست، بالا، پائین و غیره). چنانچه مربی وزش گرد باد را اعلام کند، کودکان باید چند بار دور خود بچرخند. و اگر مربی بارش باران و برف را اعلام کند؛ بهتر است که کودکان را تشویق کند که با خلاقیت خود بارش باران و برف را نمایش دهند.

اگر کودکی موفق نشود همزمان با گروه، جهت های وزش باد را به درستی نشان دهد باید در مرکز بازی بنشیند و دستهای خود را بر سرش بگیرد و سایر کودکان با حرکت انگشتان به حالت باران آرام و ملایم بر روی شانه های کودک نشسته بزنند و اگر کودک نشسته بتواند دست هر کدام از دوستان خود را بگیرد جایش با او عوض می شود.

بازی به همین ترتیب ادامه پیدا می کند تا زمانی که تمامی کودکان در وسط فضای بازی بنشینند.

مربی می تواند؛ با ابتکار خود و به هر صورتی که کودکان تمایل داشته باشند؛ بازی را ادامه دهد.

اصفهان - فضا جعفری (کارشناس امور کودکان)

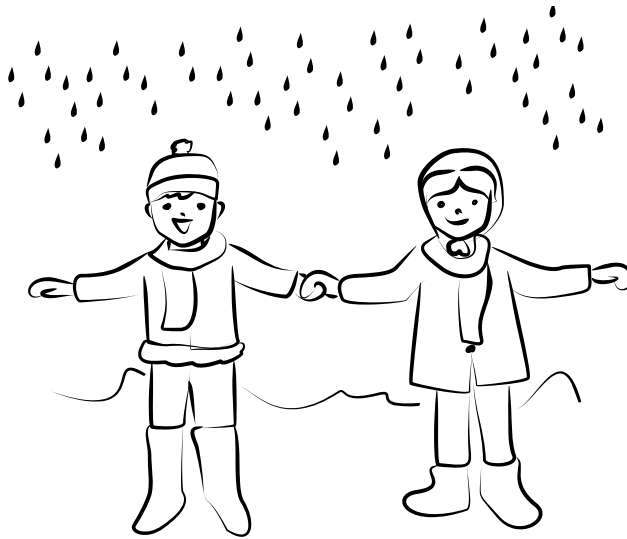

نام بازی: بارون

شرح بازی: این بازی در روزهایی که باران می بارد انجام می شود. بدین صورت که کودکان با پوشیدن لباس و کلاه و کفش مناسب بارندگی، دستهای همدیگر را گرفته و تشکیل دایره ای می دهند و در حالی که می چرخند یک شعر با موضوع باران می خوانند.

مانند:

چتر سفید و قرمز
 زرد و بنفش و آبی
 مثل شکوفه های
 سیب و به و گلایی
 روی سرپچه هاست
 تو راه مهد کودک
 تو فصل پاییز شده
 مهدها پر از صد کودک
 بارون میاد جَرَجَر
 تو کوچه و خیابون
 شر شر آب می خونه
 رسیده فصل بارون

در حین بازی، با اشاره مربی، کودکان بدون اینکه دستهای یکدیگر را رها کنند؛ بطرف مرکز دایره قدم بر می دارند و دوباره به جای خود بر می گردند.

خوزستان - فاطمه چرم (مدیر موسس روستا مهد طراوت، روستای باغ ملک)

نام بازی: بادبادک پرانك

ابزار مورد نیاز: کاغذهای رنگی (روزنامه باطله) - قرقره نخ ضخیم
 شرح بازی: مربی می‌تواند به کمک کودکان و با استفاده از کاغذهای رنگی (روزنامه باطله) حصیر یا نی امبو، چسب و ... تعدادی بادبادک بسازد.
 سپس در گردش‌های گروهی در پارک‌ها و یا فضای باز مهدکودک، کودکان به نوبت بادبادک‌های ساخته شده را که به یک قرقره نخ متصل کرده‌اند در جهت موافق باد رها می‌کنند باد یا نسیم به زیر بادبادک‌ها پر می‌شود و در اثر فشار هوا، آرام آرام اوج می‌گیرد.

هر کدام از کودکان که بتوانند در زمان تعیین شده، بادبادک را تا ارتفاع بیشتری بالا ببرند؛ برنده خواهند بود. بهتر است به تمام کودکان کمک شود تا تعداد بیشتری از آنان برنده شوند.

نام بازی: بالابندی

۱۳

ابزار مورد نیاز: گچ

شرح بازی: کودکان با همفکری و مشارکت یکدیگر، یک نفر را با نقش گرگ انتخاب می‌کنند که باید دنبال سایر کودکان که در فضای بازی پراکنده هستند؛ بدود و آنها را بگیرد. وقتی گرگ به یکی از کودکان نزدیک شود او باید روی یک بلندی که از پیش تعیین شده، (پله، تشک و...) برود و تا وقتی روی بلندی است گرگ نمی‌تواند او را بگیرد. گرگ، بازی را با دنبال کردن کودکان دیگر ادامه می‌دهد. هر کسی را پیش از ایستادن روی بلندی، بگیرد، کودک گرفته شده به اصطلاح، گرگ می‌شود و کار او را ادامه می‌دهد. وقتی گرگ، دنبال کودکی می‌دود، سایر کودکان می‌توانند شعر پیشنهادی زیر را بخوانند و شادی کنند و در عین حال مواظب‌اند گرگ هدفش را عوض نکند و آن‌ها را نگیرد.

گرگ بازی تنبلی هرگز مکن / خود را به گوشه ای کز مکن

در این بازی می‌توان به جای بلندی، با گچ یا ذغال، دایره یا مربعی بکشند و درون آن را جای امن بدانند. همچنین چنانچه شانه‌های کودکی توسط گرگ لمس و یا از خط محدوده فضای بازی خارج شد بنا بر نظر مربی به جای گرگ، بازی را ادامه می‌دهد و سایر کودکان را تعقیب می‌کند.

البرز- مهین هواسی (کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان)

خراسان رضوی- زهره میر بلوک (مدیر روستا مهد بهار)

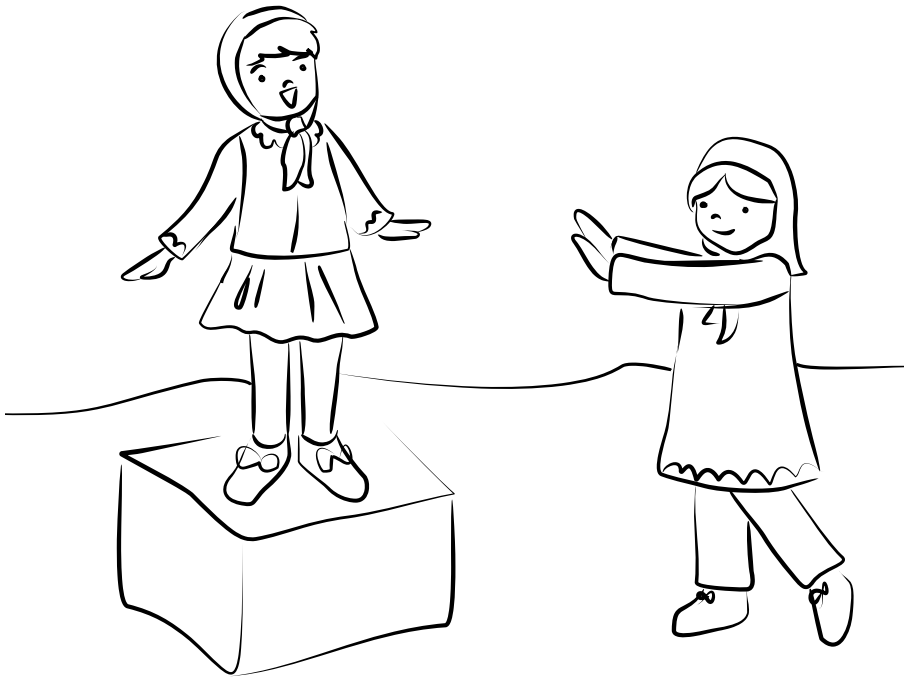
خوزستان- شیرین بهرام علی (مدیر مؤسس مهدکودک باغ سبز)

سیستان و بلوچستان - فریبا بهادری (کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان)

فارس - معصومه امین پور (موسس مهدکودک اشراق شهرستان نی ریز)

کرمانشاه - کارشناسان امور مهدهای کودک

یزد - خدیجه واحدیان (کارشناس امور مهدهای کودک اردکان)

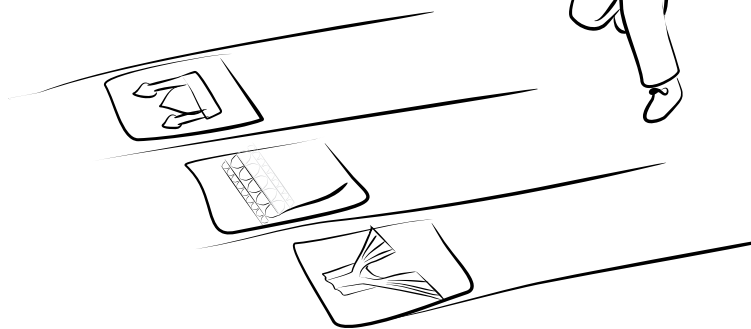
نام بازی: پیر تو خونه

۱۴

ابزار مورد نیاز: پوستر تصاویر مناطق تاریخی و زیارتی
 شرح بازی: تصویر سه منطقه تاریخی، زیارتی و یا هر مکان دیگر را تهیه نموده و روی زمین به فاصله یک متر، سه خط راست رسم می شود و میان این خطوط تصاویر برش داده شده مکان های تاریخی قرار می گیرد.
 خطوط رسم شده، می بایست به اندازه ای باشد که در هنگام پریدن کودکان، پاهایشان بر روی تصویر قرار نگیرد.

کودکان، کنار خط آغاز می ایستند مربی اسم هر مکان را که اعلام کند، کودکان به نوبت داخل قسمت مربوط به آن تصویر می پرند. کسانی که اشتباه بپرند از بازی خارج می شوند و بیرون از فضای بازی به تشویق سایر کودکان می پردازند.
 در مرحله بعدی برای کودکانی که هنوز داخل بازی هستند؛ می توان تصاویر را تغییر داد. بازی تا بیرون رفتن تمامی کودکان از بازی ادامه می یابد.

خراسان شمالی - سلیمه دلیر (مدیر مهدکودک آفتاب)

نام بازی: بچول بازی

۱۵

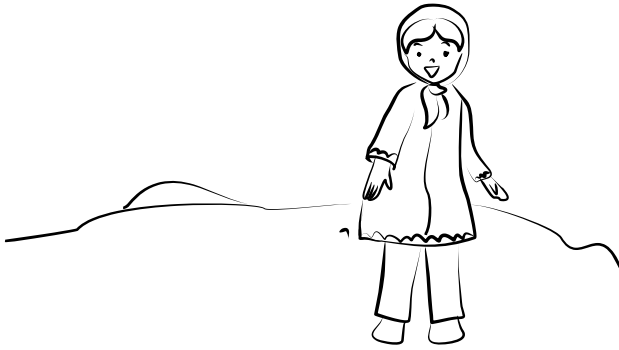
ابزار مورد نیاز: بچول یا همان استخوان کشکک زانوی گوسفند به تعداد کودکان شرکت کننده

شرح بازی: دایره ای به قطر ۱ متر بر روی زمین بازی کشیده و یک خط افقی نیز به فاصله ۲ متر در بیرون دایره کشیده می شود.

کودکان به نوبت ایستاده و به ترتیب، دو بچول را وسط دایره گذاشته و از خط افقی که بیرون دایره کشیده شده با بچولی که در دست دارند؛ ضربه ای به بچول های داخل دایره بزنند که باید با آنها برخورد نماید و از دایره بیرون رود و اگر بیرون نرفت. تا دو مرحله کودک می تواند مجددا بازی را انجام دهد اگر بچول به بیرون دایره رود؛ بچول ها را

مجدد سر جایش گذاشته و به همین ترتیب نفر دوم و الی آخرین نفر بازی ادامه می یابد.

خراسان شمالی - ام البنین
غلامی (مدیرمهدکودک گل
آفتابگردان، شهرستان گرمه)

نام بازی: بشین و پاشو(حمومك مورچه داره)

۱۶

شرح بازی: کودکان به شکل دایره دورتادور فضای بازی می ایستند و شعر زیر را همخوانی می کنند:

حمومك مورچه داره ، دورو برش خونچه داره ؛ کلید صندوقچه داره ؛ بشین و پاشو خنده داره ؛(دو مرتبه)

(کودکان در حین بلند شدن و نشستن می خندند)

سپس مربی کلماتی مانند: بشین، پاشو، نشین، پانشو(نایست) را به طور تصادفی و نامرتب ادا می‌کند و کودکان انجام می‌دهند.

تأخیر و اشتباه در اجرای حرکات، به منزله خطاست و کودکی که اشتباه کند؛ خود به خود از بازی خارج می‌شود و در بیرون از فضای بازی به تشویق سایر دوستانش می‌پردازد. پس از انجام مرحله اول، می‌توان بازی را پیچیده تر کرد؛ مثلاً کودکان باید کلمات مربی را بر عکس انجام دهند.

بازی تا زمانی ادامه می‌یابد که تمامی کودکان از بازی خارج شوند.

البرز- مهین هواسی(کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان)

تهران- طاهره علیجانی(مدیر موسس روستا مهد شاداب)

خوزستان - افسانه اسد پور، ساره رشیدی(کارشناسان امور کودکان اهواز) - رعنا مرادی(مدیر

موسس مهدکودک روشنک) - فرحناز شاکر(مدیر موسس مهدکودک ثمین)

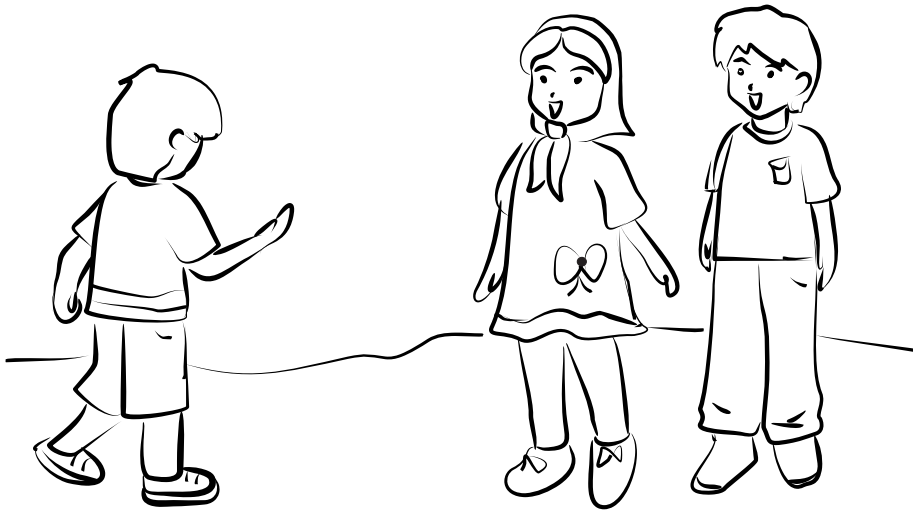
فارس- مهدیه سیف آبادی(مدیر مهدکودک بهار اندیشه شهرستان نی ریز)

نام بازی: بنفشه، گل بنفشه

۱۷

شرح بازی: کودکان، به دو گروه مساوی تقسیم شده و روبروی هم قرار می گیرند، گروه اول این شعر را می خوانند: «بنفشه گل، بنفشه، از بین ما کی باشه؟» گروه دوم اسم یکی از بچه های گروه روبرو را صدا می زنند و او باید به گروه آنان بپیوندد؛ دوباره گروه دوم این شعر را می خواند: «بنفشه گل، بنفشه، از بین ما کی باشه؟» و گروه اول، اسم یکی از کودکان گروه مقابل را صدا می زنند و او باید به گروه آنان بپیوندد؛ این بازی تا زمانی ادامه پیدا می کند که تمامی کودکان شرکت کننده در بازی بین دو گروه جابجا شوند؛ بازی «بنفشه گل، بنفشه» برای شناخت اسامی بچه ها بخصوص در روزهای اول آشنایی با همدیگر در مهد کودک اجرا می شود.

اصفهان - هاجره یوسفی (مدیر مهد کودک طوبی)

نام بازی: بیست سوالی (معما بازی)

۱۸

شرح بازی: دو گروه از کودکان روبروی هم قرار می‌گیرند. و برای هر گروه یک مربی بعنوان هدایت کننده گروه انتخاب می‌شود. سپس گروه اول با راهنمایی مربی، بین خودشان چیزی را بعنوان موضوع انتخاب می‌کنند. و گروه دوم نیز با راهنمایی مربی، با مطرح کردن حداکثر ۲۰ سوال باید به آن موضوع برسند. پاسخ سوالها فقط باید بله یا نه باشد. گروهی که بتواند با سوالات کمتر به پاسخها دست پیدا کند، برنده است. مربی می‌تواند؛ با ابتکار خود و به هر صورتی که کودکان تمایل داشته باشند؛ بازی را ادامه دهد.

البرز- مهین هواسی (کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان)

ایلام- آیت گوهری (کارشناس مسئول امور کودکان)

نام بازی: پانتومیم (آئینه بازی)

شرح بازی: مربی انجام کاری (مثل مسواک زدن) را بطور پنهانی برای یکی از کودکان می گوید و او باید با انجام نمایش بدون کلام آن را برای سایر کودکان، اجرا کند و دیگران حدس بزنند؛ که آن عمل چیست؟

هر کودکی که سریع تر از دیگران بتواند عمل انجام شده را به درستی حدس بزند؛ به جای کودک قبلی می تواند پانتومیم انجام دهد.

در هر مرحله می توان حرکات پیچیده تری را برای اجرای پانتومیم انتخاب کرد.

همچنین می توان از کودکان خواست که دو به دو روبروی یکدیگر بایستند و به نوبت یک عملی (مانند غذاخوردن) را اجرا کنند و کودک مقابل نیز همان حرکات را مانند آینه تکرار کند. و بعد از تکرار اگر بتواند درست حدس بزند که آن عمل چیست؟ می تواند در مرحله بعدی، خودش نیز پانتومیم اجرا کند.

تهران- پوران فتحی (مدیر مهدکودک گل‌های پردیس)- عفت هدایتی (موسس مهد کودک

ایرانمهر)

نام بازی: پرش از هفت چوب

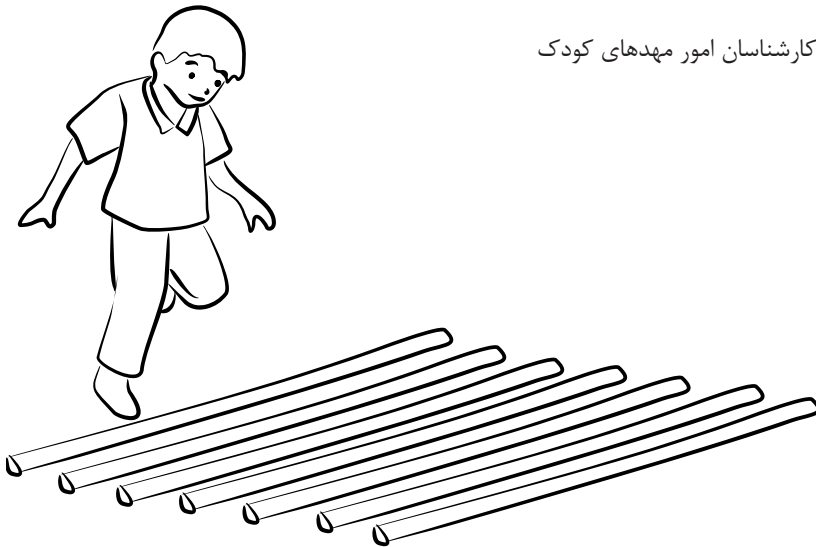

ابزار مورد نیاز: هفت قطعه چوب حدود یک متری

شرح بازی: هفت قطعه چوب حدود یک متری، بطور موازی و به فاصله های معین (متناسب با سن کودکان) روی زمین قرار می گیرد و کودکان می بایست به ترتیب از روی چوبها بپرند. هر کودکی که پایش به چوب ها برخورد کند از بازی کنار می رود. این بازی تا آخرین کودکی که پایش به چوب برخورد کند؛ ادامه پیدا می کند. لازم به ذکر است که کودکان، فاصله دو چوب را باید با یک بار پرش طی کنند در غیر این صورت از بازی کنار می روند.

مربی می تواند؛ با ابتکار خود و به هر صورتی که کودکان تمایل داشته باشند با چیدمان متفاوت از چوبها؛ بازی را ادامه دهد.

بوشهر-کارشناسان امور مهدهای کودک

نام بازی: پشله پشو(ما نبودیم)

۲۱

ابزار مورد نیاز: دستمال تمیز

شرح بازی: کودکان به دو گروه تقسیم شده، هر دو گروه بصورت ردیفی روبروی یکدیگر می نشینند. برای هر گروه یک مربی بعنوان سر گروه انتخاب می شود، یکی از مربی ها، با دستمال تمیز، چشمان یکی از اعضای گروه مقابل را می گیرد و از یکی از اعضای گروه خود می خواهد که پیشانی شخصی را که چشمانش را گرفته لمس کند و آهسته در گوش او یک کلمه مانند نام یک میوه را بگوید. پس از آنکه به جای خود برگشت همه افراد گروه یک صدا با هم می گویند: «پشله پشو ما نبودیم» و پشت سر هم این جمله را تکرار می کنند در این هنگام فردی که چشمان او بسته شده باید حدس بزند چه کسی پیشانی او را لمس کرده است. اگر حدسش درست بود، فردی که پیشانی او را لمس کرده وارد گروه آنها می شود و اگر حدسش نادرست بود باید خودش وارد گروه مقابل شود.

بازی تا زمانی ادامه می یابد که تمامی کودکان

فرصت حدس زدن پیدا کنند؛ و در پایان بازی (زمان

مشخص) هر گروهی که تعداد نفرات بیشتری داشته

باشد؛ برنده است.

گلستان - الهام خسروی (کارشناس شهرستان گالیکش)

نام بازی: تاپ تاپ خمیر

۲۲

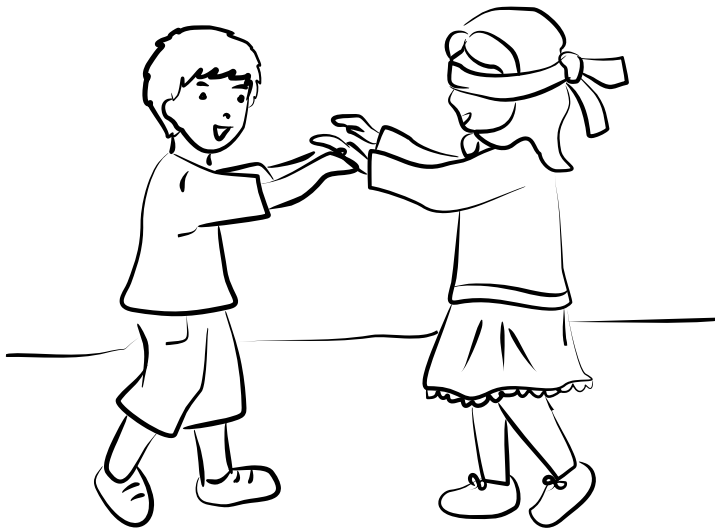
شرح بازی: همه کودکان دور هم حلقه می زنند، مربی تا صد (ده تا ده تا) می شمارد و به هرکسی که عدد صد افتاد؛ وسط حلقه می نشیند و مربی سر او را بر روی زانوی خود می گذارد؛ به طوری که کودک نتواند اطراف را ببیند. سپس دست یکی از کودکان را بالا می برد و در حالیکه آرام آرام به پشت او می زند، شعر زیر را میخواند:

تاپ تاپ خمیر - شیشه پر پنیر - دست کی بالا؟

در این موقع کودک باید حدس بزند اسم شخصی که دستش بالا برده شده است،

چيست؟

اگر درست بگوید برنده است و یک امتیاز می گیرد و شخصی که دستش بالا برده شده

بود، باید جای او را بگیرد و اگر اشتباه بگوید، یک امتیاز منفی می گیرد و باید خودش بازی را تکرار کند، و مربی می تواند به پشت او بزند و شعر زیر را بخواند:

« یک روز خرسه رفته سر کندوی عسل، دید زنبورها دارن می خونن ویز و ویز و ویز»
و باید با انگشت، مانند زنبور بر روی کمر کودک نیش بزند.

مدل دیگر بازی به این صورت است که؛ مربی چشمهای یکی از کودکان را می بندد نفرات دیگر به او دست می دهند؛ اگر دست را شناخت جایش را به دیگری می دهد؛ اگر درست حدس نزند؛ باید خودش بازی را تکرار کند، این بازی همچنان ادامه دارد تا زمانیکه کودک درست حدس بزند. سپس نوبت به کودکان دیگر می رسد.

اصفهان - شکوفه اشراقی ، آذر علیاری (کارشناسان امور مهدهای کودک) - فروزان شیخی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان فریدن) - فاطمه افشاری (مدیر مهد کودک پگاه) - مریم فدایی (مدیر مهدکودک مهربان)

چهار محال و بختیاری - سمیه سرداری (مدیر مهدکودک عسل)

خراسان شمالی - افسانه جاوید پناه (کارشناس مهدهای کودک شهرستان بجنورد)

سمنان - فاطمه خیرخواهان (مدیر مهدکودک تکتم)

سیستان و بلوچستان - مهری پیشه ور (مدیر مهدکودک حضرت علی ابن ابیطالب ع)

گلستان - سارا دیلمی (کارشناس امور کودکان) - مریم شمسی (مدیر موسس مهدکودک سینا)

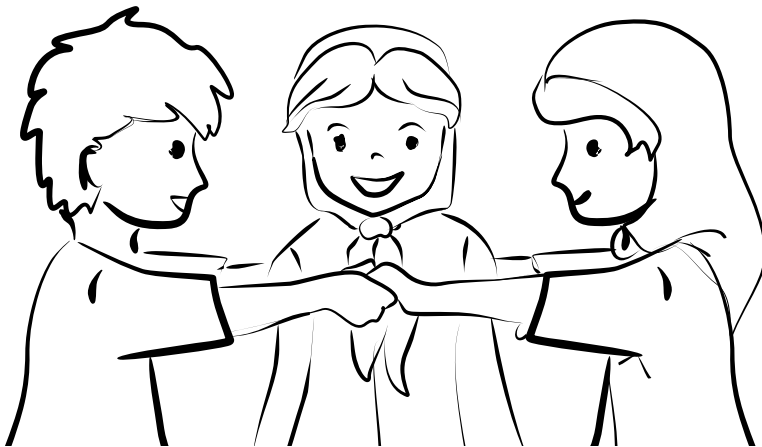
یزد - فرزانه زارع بیدکی (مدیر مهدکودک نیایش شهرستان مهریز)

نام بازی: تنه درخت

۲۳

شرح بازی: کودکان را به گروه‌های سه نفری تقسیم نموده و هر دو نفر از آنان دست هم را گرفته و فضایی به شکل تنه درخت ایجاد می‌کنند. نفرات سوم که نقش سنجاب دارند، بین دست‌های آنان قرار می‌گیرند (داخل هر درخت یک سنجاب)، تنها یکی از بچه‌ها که درخت ندارد در مرکز فضای بازی قرار می‌گیرد و با اعلام مربی، تمامی بچه‌هایی که عنوان سنجاب را دارند؛ شروع به تعویض درخت خود می‌کنند و نفر وسط نیز در این میان سعی می‌کند تا درختی برای خود پیدا کند و در آخر مانند دفعه قبل یکی از بچه‌ها در مرکز قرار می‌گیرد و بازی به همین منوال ادامه می‌یابد. (سنجاب‌ها پس از مدتی باید جای خود را با درختان عوض کنند)

اصفهان - مریم صادقیان (مدیر مهد کودک سارا کوچولو، شهرستان بر‌خوار)

نام بازی: توپ و ساز

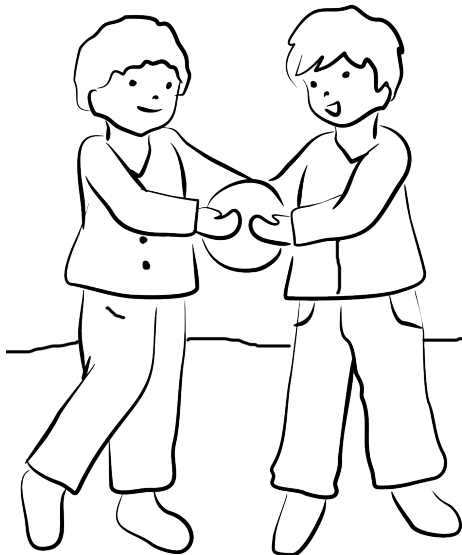
۲۴

نام بازی: توپ و ساز

ابزار مورد نیاز: توپ، موسیقی شاد و دلخواه کودکان

شرح بازی: تعدادی از کودکان در فضای بازی پراکنده می شوند و یک موسیقی مورد دلخواه کودکان پخش می شود.

سپس یک توپ در اختیار کودکان قرار می گیرد که با شروع پخش موسیقی باید توپ را دست به دست بچرخانند. با قطع صدای موسیقی، توپ در دست هر کسی که باشد؛ باید از بازی خارج شده و در بیرون فضای بازی به تشویق سایر دوستانش بپردازد. بازی تا زمانی ادامه می یابد که همه کودکان از بازی خارج شوند.

نام بازی: توپ با تاجه

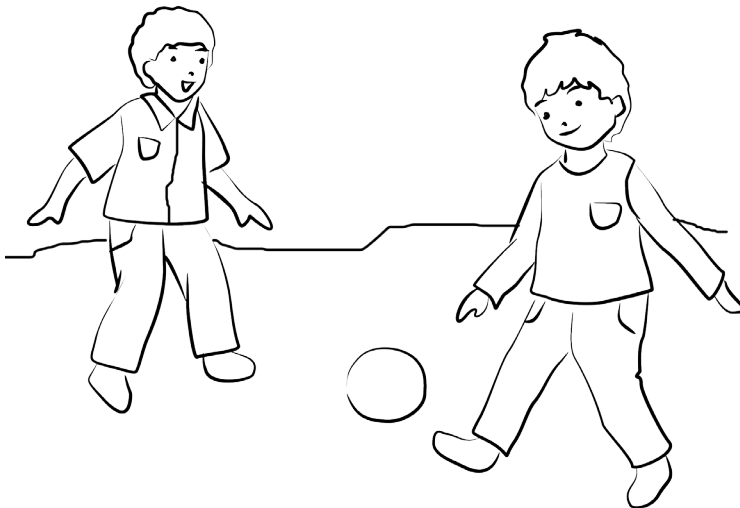
۲۵

ابزار مورد نیاز: توپ

شرح بازی: دو گروه از کودکان با فاصله حدود ۴ متر، روبروی یکدیگر می ایستند؛ و به نوبت از گروه اول یک نفر توپ را با پا به آرامی به طرف گروه مقابل می فرستد؛ سپس یکی از کودکانی که موفق به گرفتن توپ شده، وسط زمین رفته و توپ را به سمت گروه روبرو با دست پرتاپ می کند. این بازی تا زمانی ادامه می یابد که تمام افراد دو گروه هر کدام موفق به دریافت و پرتاب حداقل سه توپ شوند.

نکته: توپ با تاجه به معنای توپ تخم مرغی است.

قزوین - زهرا نجفی (مدیر مهدکودک بهاران)

نام بازی: توپ توی سبد

۲۶

نام بازی: توپ توی سبد

ابزار مورد نیاز: یک سبد کوچک، توپ کوچک

شرح بازی: یک سبد کوچک در وسط فضای بازی قرار داده می شود؛ کودکان به شکل دایره، دور تادور یکدیگر حلقه ای تشکیل می دهند؛ سپس یکی از کودکان با انتخاب مربی، بعنوان شروع کننده بازی، توپ کوچکی را داخل سبد می اندازد؛ و نفر روبرو آن را برداشته و دور حلقه ای که کودکان تشکیل داده اند؛ می چرخد و آن توپ را دوباره داخل سبد می اندازد.

بازی به همین شکل ادامه پیدا می کند تا زمانی که تمامی کودکان به ترتیب، برای برداشتن توپ و چرخیدن دور حلقه فرصت پیدا کنند.

مربی می تواند؛ با ابتکار خود و به هر صورتی که کودکان

تمایل داشته باشند؛ بازی را ادامه دهد.

قزوین - زهرا نجفی (مدیر مهدکودک بهاران)

۲۷

نام بازی: توپ را بگیر

ابزار مورد نیاز: توپ

شرح بازی: کودکان به شکل دایره می ایستند. سپس مربی، هر کودک را با یک شماره مشخص می کند و یک کودک به انتخاب مربی، در وسط دایره می ایستد، مربی توپ را به او می دهد. کودک بدون اینکه از قبل، هدف را مشخص کند توپ را به سوی یکی از کودکان می اندازد.

کودکی که توپ را گرفته، متناسب با شماره اش، مثلا عدد هفت را بر زبان می آورد. در صورت صحیح بودن، جایش را با کودکی که توپ را پرت کرده، عوض می کند؛ و به وسط دایره می رود که توپ را به طرف سایر کودکان بیندازد. اما اگر عدد خود را اشتباه بگوید یا با مکتب بگوید؛ کودکی که در وسط بازی ایستاده بازی را ادامه می دهد. سرعت بالا در

این بازی، موجب هیجان و جذابیت

بیشتر می شود.

اصفهان - زهرا شهریاری (مدیر مهد

کودک مهرانه)

نام بازی: توپ بازی

۲۸

نام بازی: توپ بازی

ابزار مورد نیاز: توپ

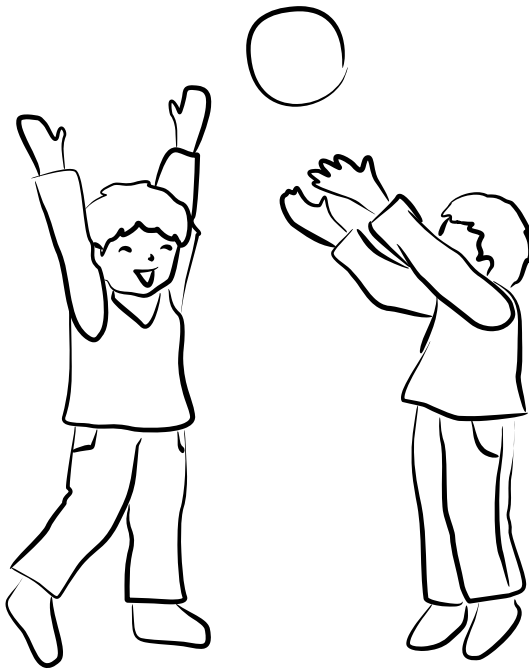
شرح بازی: کودکان بصورت دایره کنار هم می نشینند یکی از بچه ها توپ را برداشته و به دست کودک کناری خود می دهد و همه با هم این شعر را می خوانند:

این توپ توپ بازیه. بپا تو دستت نمونه. تو دست هر کی بمونه از بازی بیرون میمونه.

وقتی که شعر تمام شد؛ توپ در دست هرکسی که بماند از بازی خارج می شود و بازی

تا زمانی که تمامی کودکان از بازی خارج شوند؛ ادامه پیدا می کند.

یزد- معصومه محمد طاهری (مربی)
مهد کودک یگانه، شهرستان مهریز

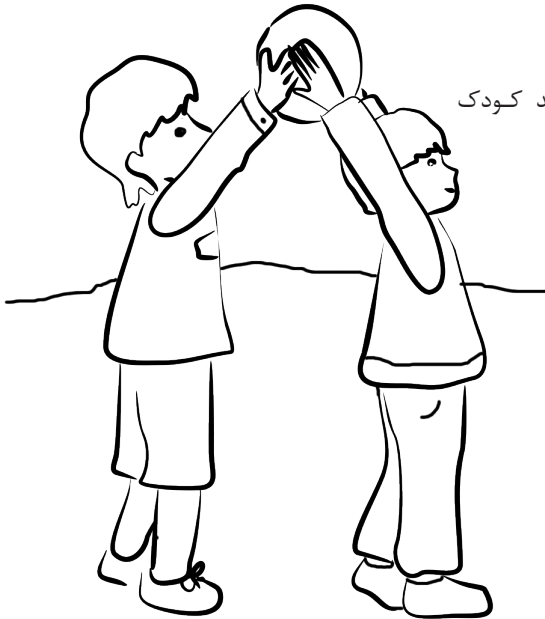

۲۹

نام بازی: توپ عابر

ابزار مورد نیاز: توپ

شرح بازی: کودکان پشت سر یکدیگر به صف می ایستند. نفر اول که توپی در دست دارد، آنرا از زیر پای خود به دست نفر دوم می دهد. نفر دوم توپ را از بالای سر به نفر بعدی می دهد و توپ به همین ترتیب به دست نفر اول برمی گردد. در نوبت دوم، توپ ابتدا از بالای سر به ته صف می رود و سپس از تونل زیر پا برمی گردد. این حرکت چندبار تکرار می شود. در هر مرحله به سرعت بازی افزوده شده و تا زمان خسته شدن کودکان ادامه می یابد.

اصفهان - ندا ذبیحی (مربی مهد کودک

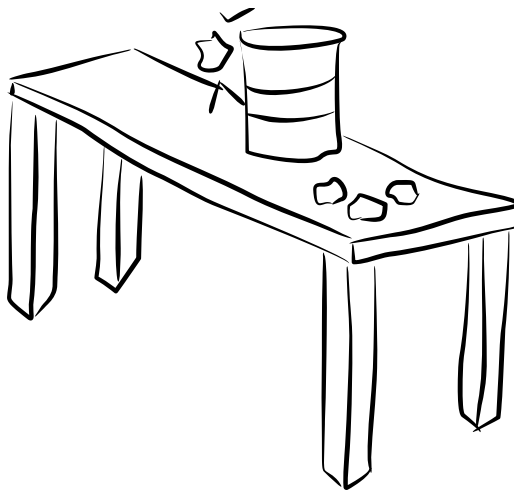
مهرانه، شهرستان برخوار

نام بازی: هدف

ابزار مورد نیاز: مقداری سنگ ریزه، قوطی خالی پلاستیکی.

شرح بازی: خطی در ابتدای فضای بازی بعنوان خط شروع ترسیم کرده و سپس در فاصله ۳-۵ متری از خط شروع، نشانه‌ای مانند یک قوطی خالی پلاستیکی را در محلی بلند به ارتفاع ۱-۲ متر، روی زمین قرار داده می‌شود. سپس کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و در کنار خط شروع به صف می‌ایستند. آنگاه به نوبت با سنگ‌ریزه‌هایی با عنوان تیر، هدف را نشانه‌گیری می‌کنند. مربی به ازای هر سنگی که به هدف بخورد، یک امتیاز برای گروه آن کودک، محسوب می‌کند و در پایان گروهی که بیشترین امتیاز را آورده باشد، برنده بازی خواهند بود.

چهار محال و بختیاری - سمیه سرداری (مدیر مهدکودک عسل)

نام بازی: تيله بازی-گردو بازی-مهره بازی

نام بازی: تيله بازی-گردو بازی-مهره بازی

ابزار مورد نیاز: مقداری تيله به نسبت کودکان شرکت کننده در بازی.
 شرح بازی: برای انجام تيله بازی، دایره ای به قطر سی سانتی متر در کنار دیوار رسم نموده و تعدادی تيله که به نسبت کودکان تهیه شده است؛ در وسط آن دایره قرار می گیرد. سپس کودکان به نوبت از فاصله ای حدود دومتري با تيله های خود به تيله های داخل دایره نشانه می روند؛ در صورتی که موفق به خارج کردن تيله ها به بیرون از دایره شوند؛ برای یک بار دیگر امکان نشانه گیری را دارند و در غیر این صورت از دور بازی خارج می شود و نوبت به سایر کودکان می رسد. بازی تا زمانی ادامه پیدا می کند که تمامی کودکان از بازی خارج شوند. در این بازی به جای تيله می توان از گردو، بادام، سنگ، مهره یا سکه نیز استفاده کرد.

خوزستان - ساره رشیدی (کارشناس امور کودکان اهواز - افسانه اسد پور (کارشناس امور کودکان اهواز) - زهرا همتیان فر (مدیر موسس مهد کودک نیکان)

فارس - زهرا معین الدینی

تهران - فاطمه بهار (موسس مهد کودک پیوند)

یزد - عصمت مصیبي (مدیر مهد کودک آوای باران)

اصفهان - فریبا اسدسلطانی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان نطنز) - سکینه صالحی

(مدیر مهد کودک ترگل) - زهرا کاظمیان (مدیر مهد کودک) - شکوفه جوانمردی (مربی مهد کودک

شهرستان فلاورجان) - مریم شاهچراغی (مربی مهد کودک

خراسان شمالی- جاوید پناه- کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان بجنورد

البرز- سامان محمدزاده(کارشناس امور کودکان شهرستان نظرآباد)

کردستان- کارشناسان امور مهدهای کودک و کانون همیاری مهدهای کودک

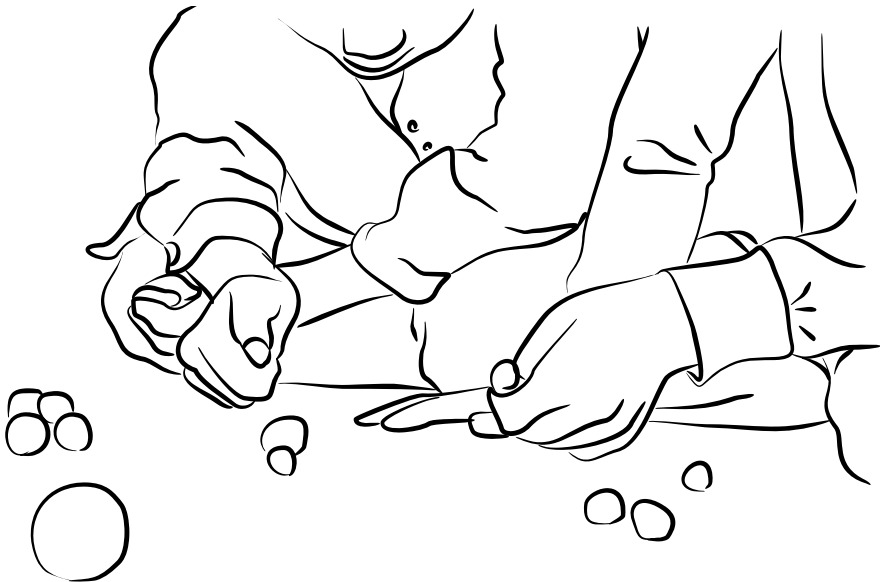
گلستان- الهام خسروی(کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان گالیکش)- مریم عباسی(مدیر

موسس مهدکودک هیرکانیا شهرستان گرگان)-ریحانه اسفندیاری(مدیر روستا مهد نی نی گل،

شهرستان علی آباد)

گیلان- اعظم رحیمی مند(مدیر مهدکودک جاویدان)

همدان- طاهره صباغ کاشانی (کارشناس امور مهدهای کودک)

نام بازی: جمجمک برگ خزون

۳۲

شرح بازی: کودکان پنجه های خود را مشت کرده و مانند مناره ای روی هم می گذارند و کودکی که مشت هایش (بعنوان آخرین مشت) روی هم قرار دارد دست بالای خود را باز می کند و با کف دست روی مشت خود مالیده و مناره را می جنباند. سایر کودکان نیز هماهنگ با حرکات مناره یکی از شعرهای زیر را می خوانند:

جمجمک برگ خزون - مادرش زینب خاتون - گیس داره قد کمون - هاجستم -
واجستم - تو حوض نقره جستم - نقره قلمدونم شد - هاجری به قربونم شد.

جُمجُمک، برگ خَزون - مادرم زینب خاتون - گیس داره قَدِ کمون - از کمون بلندتره - از
شَبَقِ مَشکی تَره - گیس اون شونه می خواد - شونه ی فیروزه می خواد - حمومِ خوب و
تمیز می خواد.

جمجمک برگ خزون می ریزه از آسمون جمجمک برگ طلا همیشه از شاخه
جدا مثل این پرنده ها تو هوا پر میزنه - پر؛ پر پر میزنه - تو جنگل همه جا سر
میزنه - سر سر سر میزنه زمینو فرش میکنه فرش؛ فرش فرش طلا دلم دیوانه میشه
بحق شاه مردان علی جانم علی جان دستت بالا بگردان

جمجمک فصل طلا وا همیشه مهدکودک بچه ها زبر زرنگ با لباسای قشنگ
کیفاشون رنگ و وارنگ توی مهدکودک دست به دست هم میدن می خندن؛ آواز

می خونن بچه ها ساز ندارن آواز بی ساز می خونن

اصفهان- نسرين كارخانه دار (كارشناس ستادی) - فريبا صادقی (مدیر مهد کودک پارسا نا)

خوزستان- ساره رشیدی و افسانه اسدیپور (كارشناسان امور کودکان اهواز) - زهرا همتيان

فر (مدیر موسس مهد کودک نيكان)

كرمان- كارشناسان ستادی امور مهدهای کودک

نام بازی: چشم بندون

۳۳

ابزار مورد نیاز: دستمال تمیز

شرح بازی: ابتدا کودکان در محدوده ای بعنوان فضای بازی پراکنده می شوند؛ سپس به وسیله یک دستمال تمیز، چشم یکی از کودکان به انتخاب مربی یا قرعه کشی، بسته می شود؛ کودک انتخاب شده باید یک بار به دور خودش بچرخد و سایر کودکان، به آرامی نزدیکش می شوند و شانه هایش را لمس کرده و با هم شعر محلی می خوانند؛ تا کودک بتواند با چشمان بسته و از طریق صدا دوستانش را پیدا کند و هر کدام از کودکان را که بتواند بگیرد. جایگزین کودک چشم بسته می شود. و بازی به همین صورت ادامه پیدا می کند

مربی می تواند در انتخاب شعر برای اجرای این بازی از کودکان نظرخواهی کند.

اصفهان - کبری کورکی نژاد (مربی مهدکودک میلاد نو)

بوشهر - کارشناسان امور مهدهای کودک

خراسان رضوی - رضا غلامی (کارشناس امور مهدهای

کودک) - کبری شجاعی (مددکار بهزیستی)

کرمان - معصومه شهبایی (مدیر موسس مهد کودک باغ

صبا، شهرستان رابر)

گلستان - مریم شمسی (مدیر موسس مهدکودک سینا)

گیلان - اعظم رحیمی مند (مدیر مهدکودک جاویدان) - کیانا طاهری

(مربی مهدکودک جاویدان).

نام بازی: چی را لمس کنم؟

۳۴

شرح بازی: گروهی از کودکان در وسط اتاق می نشینند؛ و به ترتیب، اولین کودک از جای خود برخاسته یک شیئی در اتاق را لمس میکند و به جای خود بر میگردد. دومین کودک شیئی اول و شیئی دیگری را لمس میکند. سومین کودک، دو شیئی اول و شیئی دیگری را لمس میکند. بازی به همین صورت ادامه پیدا میکند، تا جایی که یکی از کودکان نتواند تمام اشیائی را که باید به ترتیب به آنها دست بزند، به خاطر آورد. در اینجا بازی خاتمه یافته و شخص دیگری بعنوان اولین کودک انتخاب میشود. که باید از جای خود برخاسته و یک شیئی در اتاق را لمس کند و

اصفهان - فضا جعفری (کارشناس امور کودکان)

نام بازی: چی مال چیه؟

۳۵

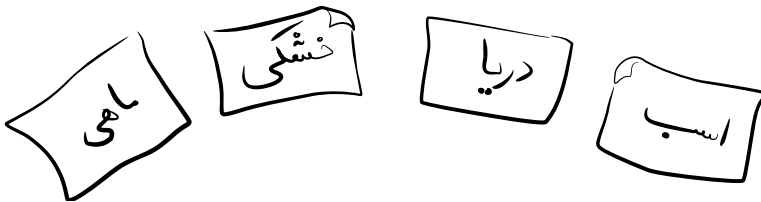
شرح بازی: مربی می تواند چهار کلمه را که به نحوی مربوط به هم هستند، به ترتیب برای هر کدام از کودکان ذکر کند. کودک بعد از شنیدن کلمات، بایستی رابطه بین آنها را بیابد و در دو عنوان که هر کدام، دو کلمه مربوط به هم است، جواب دهد.

برای مثال مربی بگوید: دریا، اسب، ماهی، خشکی سپس کودک باید بگوید: ماهی مال دریا، اسب مال خشکی

یا اینکه مربی بگوید: صندلی، عینک، چشم، میز سپس کودک باید بگوید: صندلی مال میز، عینک مال چشم

مربی، به نوبت با همه کودکان در حالت نشسته بازی می کند و کودکی که نتواند جواب صحیح بدهد، از دور بازی کنار رفته و باید به حالت ایستاده بقیه بازی را تماشا کند. می توان به مرور، بازی را پیچیده کرد تا اینکه تمامی کودکان از بازی خارج شده و بایستند.

خوزستان - الهام عباسپور (کارشناس مسول امور کودکان و نوجوانان)

فارس - زینب رحیمی تبار (مدیر مسئول مهد کودک آرین شهرستان قیروکارزین)

نام بازی: خاک بازی (خاکله موشان - هارو هارو - چاچال)

۳۶

ابزار مورد نیاز: بسته های خاک بهداشتی ویژه بازی کودکان
 شرح بازی: مربی می تواند به کودکان کمک کند؛ در فضایی که خاک و آب برای بازی
 کودکان تهیه شده است؛ اشیای مورد علاقه خود را درست کنند.
 همچنین می توان خاک بازی سنتی را به شرح زیر انجام داد:
 مقداری خاک را به شکل تپه ساخته و در این تپه های کوچک گودال درست کرد؛
 سپس داخل گودال ها آب ریخت. در پایان می توان جویبارهایی از کنار گودال های آب
 برای سرازیر شدن آب در کف زمین خاکی ایجاد کرد.
 مربی می تواند؛ با ابتکار خود، تمایل کودکان و بر طبق بازی های سنتی استان، بازی
 را ادامه دهد.

ایلام - آیت گوهری (کارشناس مسئول امور کودکان)
 سمنان - سکینه مطلبی نژاد (کارشناس امور مهدهای کودک)

نام بازی: خاله بازی

۳۷

شرح بازی: روز قبل از بازی، مربی می تواند از کودکان بخواهد که یک یا دو اسباب بازی دلخواه خود را از منزل به مهد کودک بیاورند. (ترجیحا اسباب بازی هایی شبیه اثاثیه منزل و آشپزخانه)

ابتدا یکی از دخترانی که تعداد بیشتری اسباب بازی از منزل آورده؛ داوطلب می شود و اسباب بازی خود را در وسط فضای بازی (خانه فرضی) می گذارد که همه بتوانند از آن استفاده کنند. و بخاطر لطفی که می کند؛ سایر کودکان نیز او را بعنوان خاله بزرگ خانه می نامند؛ و سایر کودکان توسط مربی با عنوان های خاله، مامان، بابا، عمو، دایی، مادربزرگ، پدربزرگ، دختر، پسر و... تعیین نقش می شوند. و اسباب بازی های خود را به مربی می دهند که برای چیدمان خانه فرضی از آن استفاده کنند.

یک گروه از کودکان بعنوان میزبان و یک گروه دیگر بعنوان میهمان انتخاب می شوند؛ گروه میهمان با در زدن (فرضی) بازی را شروع می کنند و گروه میزبان با رعایت اصول اخلاقی در میهمان داری که توسط مربی ذکر می شود به پذیرایی از میهمانان می پردازند. سپس خاله بزرگ و میهمانان به فکر تهیه غذا می افتند. کودکان از راه رسیده (مهمانان) دست در جیب یا کیف خود می برند. مقداری مواد غذایی فرضی را در ظرف می گذارند و از خاله می خواهند در پخت و پز از آن ها استفاده کند. خاله بزرگ هم سعی می کند؛ به هر کدام از کودکان برای تهیه غذا (غذای فرضی) مسئولیتی دهند.

کودکان بعد از پخت غذا از کسانی که کمک نکردند؛ می خواهند که سفره را پهن کنند. معمولا از برگ درختان پهن برگ یا کاغذ های باطله بعنوان سفره استفاده می کنند. بعد از پهن کردن سفره، غذاهای فرضی کودکانه روی سفره چیده می شود و کودکان

بعد از شستن دست و صورت خود به شکل فرضی برای خوردن غذا دور سفره می نشینند. قبل از صرف غذا رو به سوی آسمان کرده و از خداوند مهربان تشکر می کنند. گاهی کودکان به هنگام خاله بازی شعرهایی را نیز با مضمون مهمان و مهمان داری (مختص استان خود یا سایر استان ها) زمزمه می کنند.

گلستان - طویه کاغذی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان گنبد) - سونا کنعانی
پور (مدیر مهدکودک حافظه شهرستان گنبد)
مازندران - کارشناس امور مهدهای کودک
یزد - فاطمه نبی زاده (مربی مهدکودک نور الزهراء).

نام بازی: خاله بزغاله

۳۸

شرح بازی: کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و دست های آن ها پشت شانته های هم قلاب می شود؛ و هر گروه، یک صف دوستانه تشکیل می دهند . سپس دو صف روبروی هم با فاصله حدودا ۲ متر یا بیشتر قرار می گیرند و شروع به حرکت می کنند به این صورت که در زمان جلو آمدن یک گروه، گروه دیگر چند قدم به عقب می رود . در ابتدای هر صف هم یکی از مربیان در نقش بزغاله و مراقبت کننده از کودکان و در صف مقابل در ابتدای صف یکی دیگر از مربیان بعنوان بزغاله دیگری ایستاده و شعر زیر بصورت یکی در میان بین مربیان خوانده می شود:

علیک سلام خاله بزغاله

نه که ندارم خاله بزغاله

دسته گلند خاله بزغاله

نه نمیدم خاله بزغاله

غمگین و غصه دار می شم

یکیشو بده خاله بزغاله

سلام سلام خاله بزغاله

بچه داری خاله بزغاله

پس اینا چین خاله بزغاله

یکیشو میدید خاله بزغاله

اگر ندی ناراحت می شم

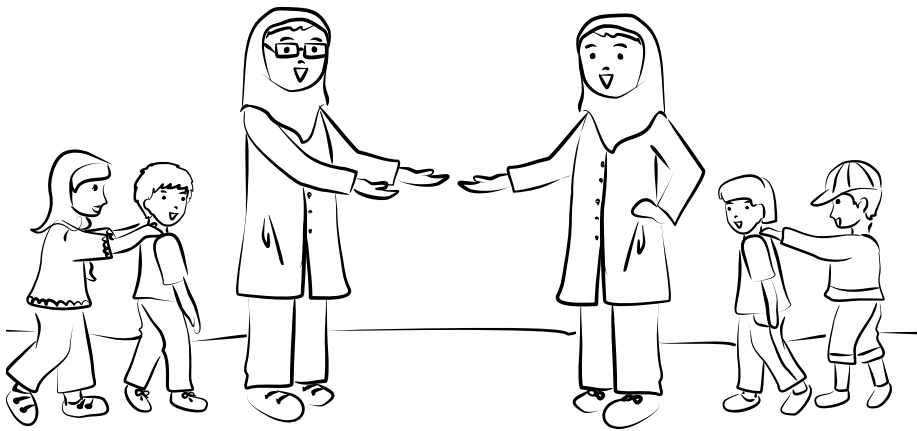
باشه میدم باشه میدم

کودک انتخاب شده به اسمش صدا می شود و با خنده به گروه مقابل می پیوندد؛ و بازی به همین صورت ادامه می یابد تا وقتی که تمام اعضای گروه عوض شده باشند.

اصفهان - راضیه غفوری (مربی مهدکودک مهرانه)

مازندران - کارشناسان امور مهدهای کودک

یزد - فاطمه سجودی زاده (مدیر روستا مهد آسمان، شهرستان مهریز)

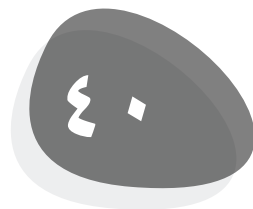
نام بازی: خرچنگ و ماهی

۳۹

شرح بازی: گروهی از کودکان در وسط فضای بازی جمع می شوند سپس یکی از کودکان با قرعه کشی یا انتخاب مربی، نقش خرچنگ را بازی می کند و با حالت خاص دستهای خرچنگ به دستان خود می گیرد و سایر کودکان به نقش ماهی می شوند خرچنگ باید سعی کند با همان حالت دستها شبیه به خرچنگ، ماهی ها را بگیرد. هر ماهی که در دام خرچنگ افتاد خودش تبدیل به خرچنگ شده و همین طور به تعداد خرچنگ ها افزوده می شود. وقتی همه کودکان خرچنگ شوند بازی تمام می شود. همچنین می توان به جای عنوان خرچنگ از ماهیگیر استفاده کرد. مربی می تواند با ابتکار خود و تمایل کودکان بازی را تغییر داده و ادامه دهد.

کرمان-کارشناسان امور مهدهای کودک

نام بازی: خنده بازی (اوستا غلوم)

شرح بازی: گروهی از کودکان دورتادور هم می نشینند سپس با قرعه کشی یا به انتخاب مربی، یکی از کودکان بعنوان اوستا انتخاب می شود. (مربی می تواند خودش نیز اوستا شود) اوستا باید شیرین کاری هایی مثل تکان دادن بینی، لبها یا تقلید صدا و ... انجام دهد و سایر کودکان به ترتیب همان حرکت را انجام دهند و تکرار کنند. در حال تقلید حرکات اوستا، سایر کودکان باید خودش را کنترل کنند و هیچ چیزی نگفته و نهندند.

اگر کودکی نتواند خودش را کنترل کند و بخندد یا حرفی بگوید؛ باید بصورت ایستاده، ادامه بازی را تماشا کند.

بازی تا زمانی ادامه دارد که تمامی کودکان بایستند. در پایان بازی تمام کودکان شرکت کننده با هم می خندند.

اصفهان-الهام زارع زاده (مدیر مهد کودک مارال کوچولو)

چهار محال وبختیاری- سمیه سرداری (مدیر داخلی

مهدکودک عسل) - مهناز صالحی (مسئول فنی مهدکودک آینده

ساز)

خراسان جنوبی-شکوه خزاعی (کارشناس مسئول امور

کودکان)-زهرا هادوی (کارشناس امور کودکان)

نام بازی: دارتوپا

۴۱

شرح بازی: در این بازی، درون یک جوراب کهنه را تا نیمه پر از تکه های پارچه و یک عدد سنگ گرد و کوچک می کنند؛ سپس با استفاده از تکه پارچه های رنگی و دوختن آن به توپ آن را رنگی می کنند.

در ابتدای زمین بازی، خطی بعنوان نقطه شروع بازی و در انتهای فضای بازی یک خطی بعنوان ایستگاه تعیین می شود. کودکان به صف ایستاده و بازی شروع می شود. کودکان می بایست به ترتیب بدون افتادن توپ به روی زمین، با حرکات روپایی یا با دست (بالا و پایین انداختن) توپ را تا ایستگاه برسانند. هر کودکی که موفق به رساندن توپ به ایستگاه شود، می تواند یکبار دیگر توپ

را در دست گرفته و بازی کند. در غیر این صورت به انتهای صف رفته و منتظر نوبت بعدی می شود.

هرمزگان: مرضیه ذاکری (کارشناس امور

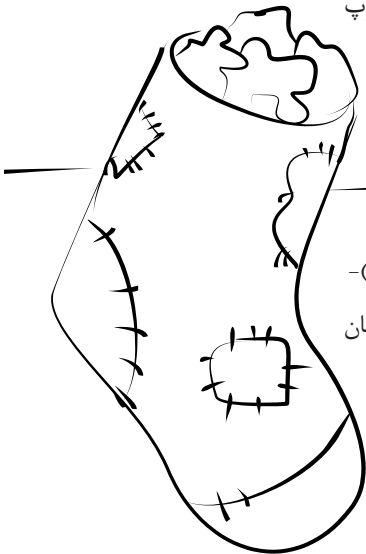
کودکان شهرستان بندر لنگه) - فاطمه

حسن زاده (مؤسس مهدکودک گلنار شهرستان بندر لنگه) -

فریده حسن زاده (مسئول فنی مهدکودک گلنار شهرستان

بندر لنگه) - فرهانه حسن زاده (مربی مهدکودک گلنار

شهرستان بندر لنگه)

نام بازی: داژبال

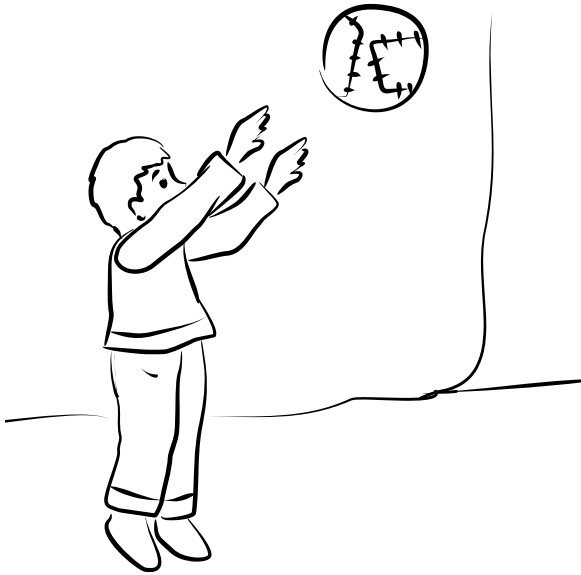
۴۲

ابزار مورد نیاز: توپ پارچه ای

شرح بازی: این بازی بین دو گروه که روبروی هم ایستاده اند اجرا می شود. کودکان گروه اول می بایست یک توپ پارچه ای را به نوبت به گروه مقابل پرتاب کنند و توپ را هرکسی که می گرفت به دنبال کودکان گروه اول می دود تا زمانی که توپ به یکی از کودکان برخورد کند و کودکی که توپ به او برخورد کرده باید از بازی خارج شود؛ سپس هر دو گروه به حالت اولیه بر می گردند؛ و گروه دوم آغازگر بازی خواهد بود؛ بازی تا زمانی ادامه پیدا می کند که همه کودکان هر دو گروه از بازی خارج شوند.

نکته: داژبال به معنای گرفتن توپ با دست می باشد.

قزوین - زهرا نجفی (مدیر مهدکودک بهاران)

نام بازی: دال پُران

۴۳

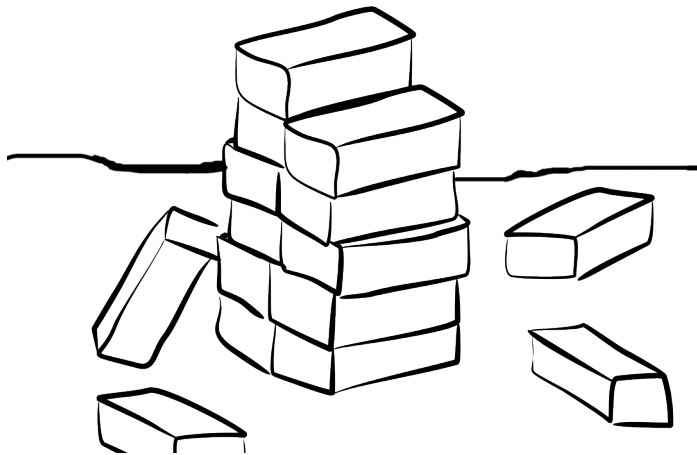
ابزار مورد نیاز: ۱۵ عدد مهره چوبی

شرح بازی: کودکان به دو گروه تقسیم می شوند چند عدد مهره چوبی (حدود ۱۵ عدد) را بصورت دو ردیف روی هم می چینند.

سپس کودکان هر گروه به ترتیب یک مهره در دست گرفته و در فاصله معینی، از مهره های چیده شده قرار می گیرند؛ در صورتیکه به مهره ها برخورد کند و بیش از نصف مهره ها فرو ریزد آن گروه می تواند مجدداً مهره های چیده شده را نشانه بگیرند. در غیر این صورت، نوبت به گروه دوم می رسد؛ هر گروهی که تعداد دفعات بیشتری بتواند مهره ها را فرو بریزد؛ برنده بازی است.

نکته: دال پُران در زبان لری به معنای سنگ انداختن است. لیکن برای ایجاد ایمنی در بازی کودکان، توصیه شده به جای سنگ از مهره چوبی استفاده شود.

خوزستان- الهام عباسپور(کارشناس مسول امور کودکان و نوجوانان)

نام بازی: دست رشته

۴۴

ابزار مورد نیاز: توپ

شرح بازی: تعدادی از کودکان در وسط و اطراف فضای بازی پراکنده می شوند. سپس به انتخاب مربی یا قرعه کشی می توان یک کودک را بعنوان نخودی، گربه یا خرس وسط تعیین کرد. سایر کودکان می بایست توپ را طوری برای هم پرتاب کنند؛ که فرد وسط نتواند آنرا بگیرد. اگر توپ توسط کسی پرتاب شد و فرد وسط آن را گرفت، جای فرد وسط با فرد پرتاب کننده عوض می شود.

در صورتی که توپ پرتاب شده به دست سایر کودکان نرسد و فرد وسط نیز نتواند آن را بگیرد و توپ به زمین بیفتد؛ فرد پرتاب کننده باید به وسط فضای بازی آمده و جای نخودی را بگیرد.

همچنین می توان یک محدوده زمانی تعیین کرد و اگر در این زمان نخودی نتوانست توپ را بگیرد دوباره به قید قرعه، نخودی جدیدی انتخاب می شود.

اصفهان - الهه نکویی (مدیر مهدکودک آوا)

خوزستان - گلناز مولایی گنبدی (مدیر موسس)

مهد کودک کلبه امید - شیرین بهرام

علی (مدیر موسس مهدکودک باغ سبزه)

- نغمه ناوکی بهبهانی (مربی مهدکودک

باغ سیب)

نام بازی: دستمال پشته

۴۵

ابزار مورد نیاز: دستمال

شرح بازی: مربی می تواند با شمردن ده، بیست، سی، چهل، تا صد، از بین کودکان، یک نفر را انتخاب کرده و سایر کودکان دور هم حلقه زده و بنشینند و دست ها را پشت خود گره زده و چشم ها را می بندند و شروع به خواندن شعر زیر می کنند:

«دستمال من زیر درخت آلبالو گم شده»-«خبر داری»

«نه! نه!»-«بی خبری؟»

«نه! نه!»-«پس تو اون رو بردار»

کودک انتخاب شده در پشت سر کودکان قدم می زند و به محض تمام شدن شعر، دستمال را آرام در دست یکی از کودکان قرار می دهد و کسی که دستمال در دستش قرار داده شده، سریع بلند شده و دنبال او می دود تا او را بگیرد و آن فرد هم باید سعی کند فوراً جای کسی که دستمال در دستش قرار داده شد بنشیند، کسی که دستمال در دستش قرار داده شده اگر توانست او را قبل از نشستن بگیرد که باید مجدداً در جای خود بنشیند و گرنه این بار او باید بازی را ادامه دهد و دستمال را در دست فرد دیگری قرار دهد.

همچنین می توان به جای شعر بالا، شعرهای زیر را خواند:

بستنی ام بستنی - بستنی کی هستی - بستنی یک پسر - اسمش چیه اون پسر

اگر بگم لو می ره - چشماتون رو ببندین هرو هر بخندین

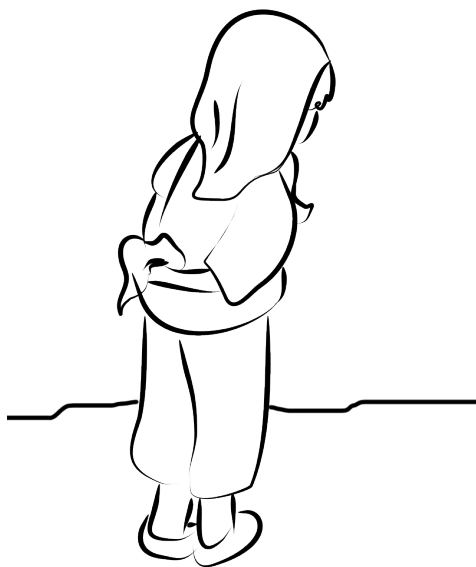
سپس دستمال را در دست یکی از پسرها بگذارد یا اینکه بخواند:

انگشترم انگشتر - انگشتر کی هستی - انگشتر یه دختر - اسمش چیه این دختر
چشماتونو ببندید - هرورهرور بخندید
سپس دستمال را در دست یکی از دخترها بگذارد. و بازی تا زمانی ادامه می یابد که
دستمال یکبار در دست تمامی کودکان قرار گیرد.

البرز- مهین هواسی (کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان)
خوزستان- گلناز مولایی گنبد (مدیر موسس مهد کودک کلبه امید) - شیرین بهرام علی (مدیر
موسس مهد کودک باغ سبز)

هرمزگان- الهام احمدی (کارشناس امور کودکان شهرستان بستک)
یزد- مریم جهش (مدیر روستا مهد گل‌های بهشت شهرستان مهریز)
اصفهان- زهرا اسحاقیان (مدیر مهد کودک کلبه فرشته‌ها) - فاطمه عباسی (مدیر مهد کودک
آیندگان پارسی) - مریم صمدی (مدیر مهد کودک تسنیم) - مریم فدایی (مدیر مهد کودک مهربان)
گلستان- الهام خسروی (کارشناس امور مهد‌های کودک شهرستان گالیکش)
گیلان- فاطمه نصیری (کارشناس امور مهد‌های کودک) - کیانا طاهری (مربی مهد کودک
جاویدان)

لرستان - کارشناسان امور مهد‌های
کودک

نام بازی: دستمال دستی

۴۶

ابزار مورد نیاز: دستمال

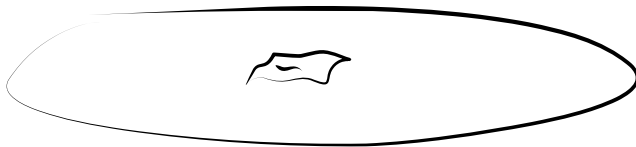
شرح بازی: یک دایره به قطر تقریبی یک متر بر روی زمین کشیده و یک دستمال در وسط آن قرار می‌گیرد؛ سپس کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و به فاصله ده قدم از هم به صف می‌ایستند، به طوری که دایره در وسط دو گروه قرار گیرد. کودکان به نوبت از هر گروه می‌دوند و دستمال را برداشته و سر جای خود بر می‌گردند و دوباره برای گذاشتن دستمال به وسط دایره می‌روند. هر گروهی که اعضای آن سریعتر دستمال را بردارد و برگرداند؛ برنده است. زمان رفت و برگشت کودکان برای برداشتن دستمال، توسط مربی ثبت و در پایان بازی برای هر گروه به طور جداگانه محاسبه می‌شود.

تهران - آرزو بهاءلو (مدیر موسس مهد کودک باغ شادونه)

خوزستان - ساره رشیدی و افسانه اسدپور (کارشناسان امور کودکان بهزیستی اهواز) - سوسن

علیداد (مدیرموسس مهد کودک دنیای شیرین) - شیرین بهرام علی (مدیر موسس مهد کودک باغ

سبز) - نغمه ناوکی بهبهانی (مربی مهد کودک باغ سبز)

نام بازی: راه رفتن با کیسه (گونی)

۴۷

ابزار مورد نیاز: دو کیسه یا گونی به اندازه دو سوم قد کودکان شرکت کننده
 شرح بازی: تعدادی از کودکان به دو گروه مساوی تقسیم می شوند و هر کدام از گروه
 ها پشت سر هم به صف می ایستند و در پشت خط شروع بازی قرار می گیرند. سپس
 هر یک از کودکان هر گروه به نوبت داخل کیسه بزرگی یا گونی (به اندازه دو سوم قد
 کودک) می روند و با دستهای خود اطراف آن را می گیرند. با اعلام شروع بازی، حرکت
 می کنند و با پرش جفت پا، خود را به انتهای فضای تعیین شده بازی می رسانند (حدود
 سه متر) و بر می گردند، سپس کیسه را در اختیار نفر بعد قرار می دهند. بازی به همین
 صورت ادامه می یابد و هر گروهی که زودتر به نفر آخر برسد؛ برنده است.

اصفهان - ندا ذبیحی (مربی مهد کودک مهرانه)

۴۸

نام بازی: زوبازی

شرح بازی: کودکان دست به دست هم داده و بصورت دایره بر روی زمین می نشینند و یکی از کودکان به انتخاب مربی از جایش بلند شده و به دور دایره می چرخد و شانه یکی از کودکانی که نشسته اند؛ را لمس می کند و می گوید برخیز و بگیرش، آن کودک باید برخیزد و دوستش را با یک نفس دنبال کند و با صدایی مانند زو..... که مشخص شود او نفس نکشیده است. او را بگیرد اگر با یک نفس موفق شد که او را بگیرد؛ می تواند به دور دایره چرخیده و شانه کودک دیگری را لمس کرده و بازی را ادامه دهد؛ در غیر این صورت از بازی خارج شده و در کنار فضای بازی دوستانش را تماشا می کند. و کودک اولی بازی را ادامه خواهد داد.

بازی تا زمانی ادامه پیدا می کند که تمامی کودکان از بازی خارج شوند.

اصفهان-الهام زارع زاده(مهد کودک مارال کوچولو) - فهیمه اخلاقیان(مدیر مهدکودک باغ بهشت

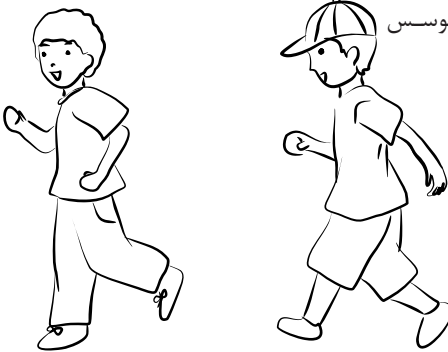
نطنز)- کبری کورکی نژاد(مربی مهدکودک میلاد نو)

خوزستان - مینا باغ وردانی(مدیر موسس

مهدکودک هادی و هدی)

سیستان و بلوچستان- فریبا

بهداری(کارشناس مسئول امور کودکان)

نام بازی: سطل آب و چوب (معروف به چوب خیسه)

۴۹

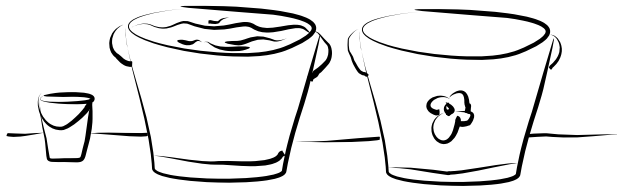
ابزار مورد نیاز: یک سطل پر از آب و یک سطل خالی بزرگ - پارچه حدود ده سانتی متر (می توان به جای چوب از تکه ای پارچه استفاده کرد).

شرح بازی: تعدادی از کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و پشت سر هم به صف می ایستند و یک سطل در فاصله دو متری از صف های کودکان قرار داده می شود.

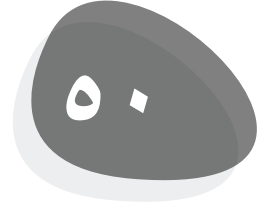
سپس دو نفر از ابتدای هر صف که پارچه در دست آنهاست؛ به طرف سطل ها دویده و پارچه را داخل سطل کرده و پارچه خیس شده را سریع برگردانده و به نفر بعدی تحویل می دهد؛ بازی به همین صورت تا آخرین نفر انجام می شود. هر گروهی که زودتر به آخرین نفر برسد؛ برنده خواهد بود.

همچنین می توان به جای پارچه از لیوان پلاستیکی برای تغییر بازی به شکل زیر استفاده کرد؛ کودکانی که به طرف سطل آب می دوند با پر کردن لیوان و ریختن آن در سطل دومی که در کنار گروه خود قبلا قرار داده شده؛ بازی را ادامه می دهند. در پایان، هر گروهی که آب بیشتری در سطل گروه خود داشته باشند؛ برنده بازی خواهند بود.

استان مرکزی - مریم ابراهیمی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان دلیجان)

نام بازی: سنگ و سایه

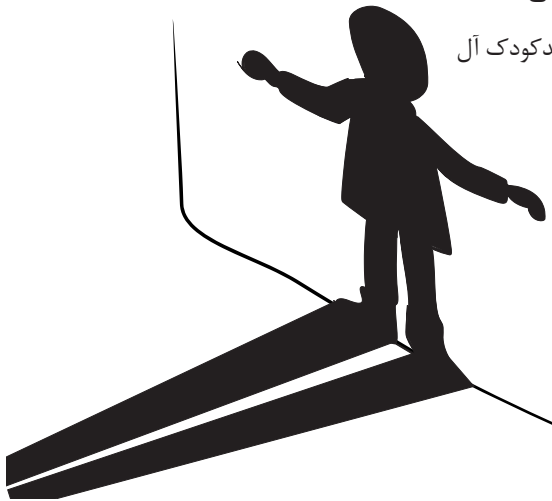
ابزار بازی: توپ کوچک

شرح بازی: گروهی از کودکان در کنار یکدیگر به صف می ایستند بطوری که پشت آنها به نور خورشید یا چراغ باشد و سایه آنها به جلو بیفتد. محلی را نیز در دورترین قسمت فضای بازی بعنوان هدف انتخاب می کنند. یکی از کودکان به فاصله چند متر از گروه، توپ کوچکی را به سمت سایه های کودکان پرتاب می کند. توپ روی سایه هرکدام از کودکان که قرار گرفت آن کودک باید سریعاً از گروه جدا شود و خود را به هدف برساند. سایر کودکان نیز به دنبال او می دوند تا او را بگیرند. اگر قبل از رسیدن به هدف او را بگیرند از بازی خارج می شود. ولی اگر موفق شود خود را به هدف برساند برنده است و می تواند در مرحله بعد مسئول پرتاب توپ شود. این بازی به همین صورت ادامه می یابد تا تک تک بازیکنان از بازی خارج شوند.

بوشهر-کارشناسان امور مهد‌های کودک

فارس- یحیی باقری (موسس مهدکودک آل

طاها شهرستان لامرد)

نام بازی: سلام سلام اوستا غلام

شرح بازی: در این بازی یکی از کودکان بعنوان نقاش و کودک دیگر بعنوان اوستا غلام انتخاب می شود و شعر زیر را می خوانند:

نقاش: سلام سلام اوستا غلام

اوستا غلام: علیک سلام کجا بودی تا به حالا؟

نقاش: رفته بودم رنگ بخرم اتاقارو رنگ بزنم.

اوستا غلام: چه رنگی؟

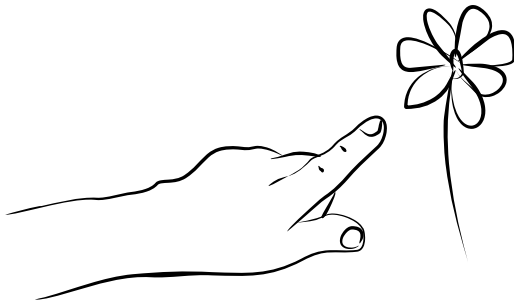
نقاش: خودتون بگید چه رنگی؟

اوستا غلام: (مثلاً زرد) زود برو رنگ بزن بیا.

به محض اینکه اوستا غلام رنگ را گفت؛ نقاش باید یک شی با همان رنگ از محیط اطرافشان را پیدا کرده و با انگشت نشان دهد. اگر نقاش بتواند سریع رنگ مورد نظر را پیدا کند؛ می تواند دوباره نقاش شود؛ در غیر اینصورت به همراه اوستا غلام، در خارج از فضای بازی به تماشای ادامه بازی می نشینند و دو کودک بعدی نقاش و اوستا غلام می شوند. بازی تا زمانی ادامه دارد که تمامی کودکان بتوانند یا در نقش اوستا غلام یا در نقش نقاش بازی کنند.

یزد - معصومه محمد طاهری (مربی)

مهدکودک یگانه شهرستان مهریز)

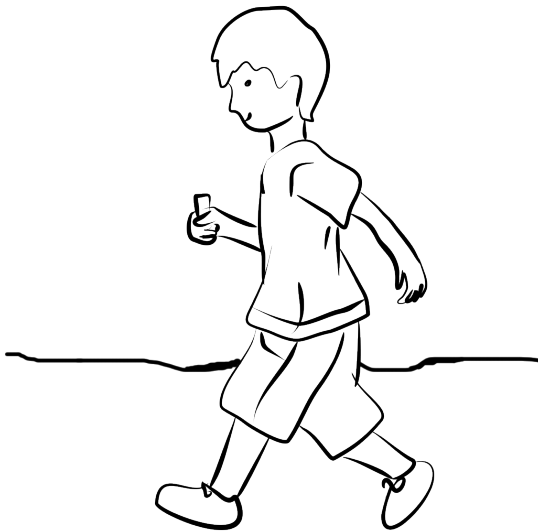
نام بازی : سنگ چله پا

۵۲

شرح بازی: تعدادی از کودکان کنار هم به صف می ایستند؛ در مسافتی دورتر (حدود ده متر) در روبروی آنان خط پایانی در نظر گرفته می شود. سپس مربی سنگ ریزه (یا یک شیء کوچک) را در دست یکی از کودکانی که ایستاده اند قرار می دهد. کودکی که شیئی در دست او قرار می گیرد بلافاصله شروع به فرار می کند تا خود را به خط پایانی که تعیین شده برساند چند لحظه پس از فرار کودک، با اعلام مربی، سایر کودکان که به صف ایستاده بودند به دنبال او حرکت می کنند تا او را بگیرند. اگر فردی که شیئی را در دست دارد سریع تر به خط پایان برسد و کسی او را نگیرد؛ می تواند یک بار دیگر بازی را انجام دهد. در غیر این صورت مجدد خودش هم در صف قرار می گیرد و کودکی که

موفق شده او را بگیرد؛ بازی را ادامه می دهد. این بازی تا زمانی که همه کودکان موفق به انجام آن شوند تکرار می شود.

استان مرکزی- نجم السادات
شریفی موسوی(کارشناس مسئول
امور کودکان و نوجوانان)

نام بازی: سیب خوردن

۵۳

ابزار مورد نیاز: سیب به تعداد کودکان و مربیان
 شرح بازی: مربی به تعداد کودکان، سیب های شسته شده را به
 طور جداگانه به نخ بسته و به نوبت در بالای سر کودکان نگه می
 دارد؛ و کودکان نیز دستهای خود را در پشت سر یا پایین گرفته و
 با شمارش مربی و بدون کمک دست، مشغول خوردن سیب بالای
 سر خود می شوند.

کودکانی که بتوانند مقدار بیشتری از سیب را در این حالت
 بخورند؛ برنده محسوب می شوند. بهتر است این بازی در ابتدا توسط
 مربیان انجام شود؛ سپس در ادامه کودکان نیز بازی کنند.
 نکته: در پایان هر قسمت از کودکان خواسته
 شود که سیب خود را به طور کامل بخورند.

خوزستان - سوسن علیداد دیوری (مدیر موسس
 مهدکودک دنیای شیرین)

نام بازی: شتر کجا، پیشتر یا

۵۴

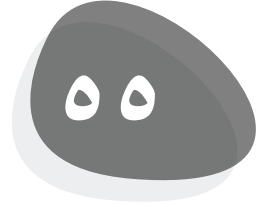
شرح بازی: این بازی شبیه قایم باشک می باشد؛ لیکن در این بازی، کودکان به تنهایی پنهان نمی شوند بلکه تمام افراد هر گروه با هم پنهان می شوند. ابتدا یک خط سفید حداقل دو متری در کنار فضای بازی ترسیم می شود و کودکان به دو گروه حداکثر چهار نفری تقسیم شده و برای هر گروه یک مربی تعیین می شود. دو مربی می توانند با قرعه کشی، گروه شروع کننده بازی را تعیین کنند. سپس مربی گروه تعیین شده، کودکان گروه خود را به دور از چشم گروه رقیب، در جایی پنهان می کند و خودش به وسط فضای بازی برمی گردد.

کودکان گروه رقیب از او می پرسند: شتر کجا؟ و او می گوید: پیشتر بیا این جملات با نزدیک شدن به محل پنهان شدن کودکان، چند بار تکرار می شود. به همین ترتیب مربی، گروه رقیب را کم کم به محل مخفی شدن یاران خود می برد وقتی که نزدیک شدند؛ مربی فریادمی زند: هوووووی و کودکان از محل پنهان شده بیرون می آیند. سپس گروه رقیب فرار می کنند تا خودشان را به خط سفید برسانند. اگر از کودکان پنهان شده؛ کسی توانست یکی از افراد گروه رقیب را بگیرد. گروه اول می توانند دوباره پنهان شده و بازی ادامه می یابد. اگر هیچ کدام از افراد گروه رقیب گرفته نشود؛ جای دو گروه عوض خواهد شد.

خراسان رضوی - خجسته تدبیری (مدیر مهد کودک گلهای آفتابگردان)

نام بازی: شل کن سفت کن

ابزار مورد نیاز: یک پارچه ضخیم حداقل دو متری
شرح بازی: یک پارچه ضخیم حداقل دو متری در وسط فضای بازی قرار داده شده و
کودکان دور تادور پارچه را به دست می گیرند. سپس مربی جملات زیر را به کودکان می
گوید و آنان باید طبق گفته های مربی عمل کنند. مثلاً:

شل کن (کودکان پارچه را کمی شل می کنند)، سفت کن (کودکان پارچه را به طرف خود
کشیده و کمی سفت می کنند)

بشین سفت کن - پاشو سفت کن

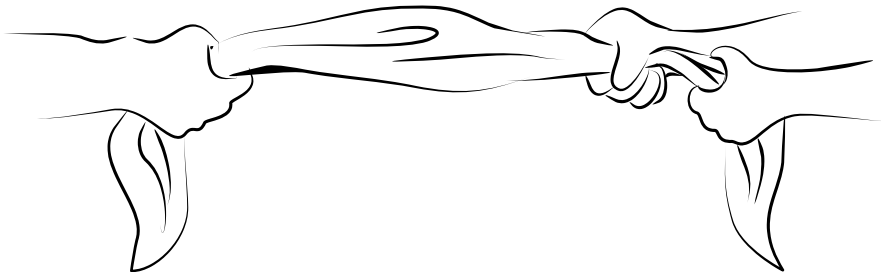
بشین شل کن - پاشو شل کن

بعد از چندبار تکرار جملات بالا، می توان از کودکان خواست که برعکس گفته های
مربی عمل کنند، مثلاً:

شل کن (کودکان پارچه را کمی سفت می کنند)، سفت کن (کودکان پارچه را کمی شل
می کنند)

اگر کودکی در هر مرحله از بازی بر خلاف عمل گروهی رفتار کند؛ از بازی خارج شده
و باید در کنار فضای بازی، ادامه بازی را تماشا کند.

اصفهان - پوران خاکی بختیاروند (مدیر مهدکودک شایستگان)

نام بازی: صدای آشنا

۵۶

ابزار مورد نیاز: دستمال تمیز

شرح بازی: کودکان دور تا دور اتاق نشسته و یکی از آنها به انتخاب مربی، چشم‌هایش به وسیله دستمال تمیزی بسته می‌شود و به طرف دیوار می‌ایستد. سپس یکی از کودکان بر می‌خیزد و پشت سر او کف دست‌هایش را به هم می‌زند.

کودکی که چشم او بسته است می‌پرسد: کیه؟

کودک دوم نیز در حالی که سعی می‌کند صدایش را تغییر دهد؛ جواب می‌دهد: منم. و به جای خود بر می‌گردد.

سپس مربی می‌تواند چشم کودک را باز کند و او هم رو به سایر کودکان کرده سعی می‌کند با دوبار حدس زدن، کسی را که پشت سرش صدا در آورده بود بشناسد. چنانچه حدس وی درست باشد می‌تواند دوباره رو به دیوار بایستد و اگر موفق نشود، کودکی که صدا در آورده بود، جای او را خواهد گرفت. مربی باید تلاش کند؛ بازی را طوری هدایت کند که تمامی کودکان بتوانند در بازی شرکت کنند.

اصفهان - فضا جعفری (کارشناس امور کودکان)

خراسان رضوی - معصومه مجیدی (کارشناس امور مهدهای کودک)

یزد - مهناز دهقانی فیروزآبادی (کارشناس امور مهدهای کودک میبد)

نام بازی: طناب بازی (شمع، گل، پروانه)

ابزار مورد نیاز: یک طناب نخی کلفت به اندازه سه متر

شرح بازی: تعدادی از کودکان به گروه‌های سه نفری تقسیم شده و نام‌هایی مانند (شمع، گل، پروانه) یا (سبز، قرمز، آبی) برای خود انتخاب می‌کنند. سپس هر گروه از بین خودشان یک نفر را انتخاب می‌کنند؛ نفر برگزیده در وسط دو نفر می‌ایستد و دو نفر دیگر دو سر طناب را گرفته و با فاصله از کودک وسطی می‌ایستند. کودکانی که دو سر طناب را در دست دارند؛ با حرکت بالا و پایین، طناب را می‌چرخانند؛ و نام‌های (شمع، گل، پروانه) یا (سبز، قرمز، آبی) تکرار می‌شود، بازی تا وقتی که پای بازیکن وسط به طناب برخورد کند ادامه می‌یابد، این اتفاق در هنگام گفتن اسم هر کسی که افتاد (شمع، گل یا پروانه) او در وسط ایستاده و بازی به همین شکل ادامه پیدا می‌کند. ممکن است کودکی که در وسط طناب می‌پرد؛ دوباره در وسط قرار گیرد.

اصفهان-فرزانه براتی (مدیر مهدکودک پوپک شاهین شهر)- کبری کورکی نژاد (مربی مهدکودک میلاد نو)- راضیه غفوری (مربی مهدکودک مهرانه)

چهار محال و بختیاری- سمیه سرداری (مدیر داخلی مهدکودک عسل)

خوزستان- شیرین بهرام علی (مدیر موسس مهدکودک باغ)- سبزنغمه ناوکی بهبهانی (مربی مهدکودک باغ سبز)- نسرین صراف (مدیر موسس مهدکودک نسرین)

نام بازی: طناب کشی

۵۸

ابزار مورد نیاز: یک طناب نخی کلفت به اندازه سه متر
 شرح بازی: تعدادی از کودکان به صف می ایستند و دو نفر از مربیان برای خود اسمی
 انتخاب می کنند. مانند سیب و گلابی یا گل و سنبل، سپس مربیان روبروی یکدیگر
 ایستاده و دست هم را گرفته و به وسیله دستهایشان یک حلقه درست می کنند.
 اسامی انتخاب شده برای مربیان به کودکان اعلام نمی شود و آنان به ترتیب از زیر
 دست دو مربی که حلقه زده بودند، عبور می کنند و مربیان آهسته در گوش آنان می
 گویند: گل هستی یا سنبل؟

کودک هر نامی را که انتخاب کند؛ پشت سر آن مربی قرار می گیرد؛ و تا زمانی که
 تعداد نفرات هر دو گروه مساوی شود؛ کودکان ادامه می دهند و بعد از انتخاب افراد در
 گروه ها، چند متر طناب به آنان داده شده و کودکان در دو طرف می ایستند و با سوت
 مربی شروع به کشیدن آن می کنند و هر گروه که بتواند طناب را در
 مسافت بیشتری بکشد و تعادل آنها به هم نخورد و نیفتند برنده بازی
 هستند .

اصفهان ساقی ارشدی (مدیر مهد

کودک باغ یاس)

کرمانشاه- کارشناسان امور مهدهای کودک

گیلان- کیانا طاهری (مربی مهدکودک جاویدان)

نام بازی: عامو یادگار

شرح بازی: می توان تعدادی از کودکان را دو به دو گروه بندی کرد. بعد از گروه بندی، یکی از دو کودک هر گروه با چشمان بسته رو به دیوار تکیه می کند و کودک دیگر از او می پرسد: نون خوردی با ماست و خیار - عامو یادگار - خوابی یا بیدار؟ سپس یا چشم های خود را می بندد یا هر دو را باز نگه می دارد یا یکی را باز و دیگری را بسته نگه می دارد. کودکی که رو به دیوار و چشم های او بسته است باید حدس بزند و مثلاً بگوید، خواب یا بیدار یا خواب و بیدار. مربی هم بر بازی نظارت می کند؛ اگر حدس کودک درست بود جای او با کودک دیگر عوض می شود.

بازی تا زمانی ادامه می یابد که تمامی کودکان بعنوان عامو یادگار

انتخاب شوند.

اصفهان - شکوفه اشراقی (کارشناس امور مهدهای کودک)

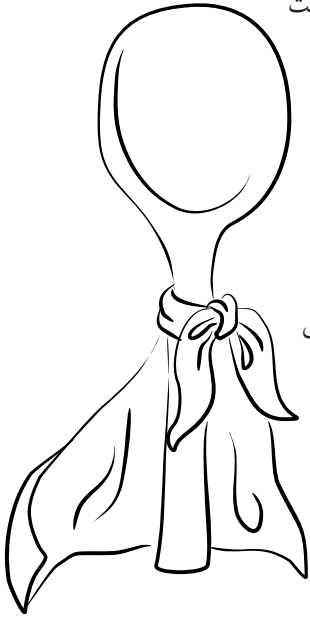

نام بازی: عروس چی از خدا می خواد

ابزار مورد نیاز: ملاقه چوبی و مقداری پارچه های رنگی
شرح بازی: کودکان با کمک مربی و به وسیله یک ملاقه چوبی کوچک و مقداری پارچه یک عروسک درست کرده و آن را به دست یکی از کودکان می دهند. کودکی که عروسک را در دست دارد جلو صف قرار گرفته و سایر کودکان پشت سر او حرکت می کنند. کودک عروسک را به دست گرفته و شروع به خواندن یک شعر که بصورت سوالی می باشد می

کند (عروس چی از خدا می خواد) سپس کودکانی که پشت سر او حرکت می کنند نیز بصورت شعر جواب او را می دهند (از خدا بارون می خواد-از خدا بارون می خواد) و دوباره می گوید (عروس چی از خدا می خواد) و کودکان دیگر نیز جواب می دهند: (از خدا نی نی می خواد-از خدا نی نی می خواد)

به همین صورت بازی تکرار می شود. می توان به جای باران و برکت، سایر نعمتهای خداوند مهربان را در شعر گنجاند.

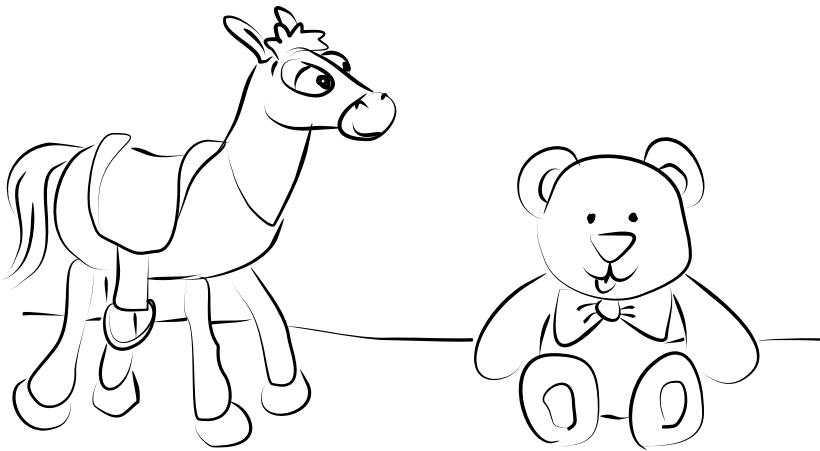
مربی می تواند؛ با ابتکار خود، تمایل کودکان و بر طبق بازی های سنتی استان، بازی را ادامه دهد.

اصفهان - فاطمه چراغی (مدیر مهدکودک سارگل)

نام بازی: عروسک بازی (حیوانات اهلی و وحشی)

۶۱

ابزار مورد نیاز: چند عروسک پولیشی
 شرح بازی: چند عروسک پولیشی از حیوانات اهلی و وحشی، انتخاب کرده و در وسط فضای بازی قرار داده می شود.
 کودکان دستهای یکدیگر را گرفته؛ دور تا دور عروسکها می چرخند. و یک شعر مشترک محلی می خوانند.

بعد از خواندن شعر، همه کودکان می توانند یکی از عروسکها را با انتخاب خودشان بردارند.
 سپس هر کودکی عروسک انتخاب شده خودش را به وسط فضای بازی برمی گرداند.

پس از بازگرداندن عروسکها به وسط فضای بازی، همه کودکان دست در دست هم قرار داده و دور این عروسکها می چرخند و بعد از چند بار چرخیدن به دور عروسکها، مربی نام یکی از حیوانات را که در وسط وجود دارد؛ می گوید. کودک باید بلافاصله عروسکی را که انتخاب کرده برداشته و دست خود را داخل عروسک برده و صدا و حرکت راه رفتن آن حیوان را انجام دهد و به همین ترتیب بازی ادامه پیدا می کند تا اینکه تمامی کودکان بتوانند عروسک انتخاب شده خود را بردارند و به وسط فضای بازی بروند.

برای ایجاد جذابیت در بازی، مربی گاهی می تواند حیواناتی را نام ببرد که در بین عروسک های بازی وجود ندارند.

خوزستان- گلناز مولایی گنبدی (مدیر موسس مهد کودک کلبه امید)

۶۲

نام بازی: عمو زنجیر باف

شرح بازی: تعدادی از کودکان دور تا دور فضای بازی دستهای یکدیگر را گرفته و به حالت چرخیدن، شعر زیر را که مربی می خواند؛ پاسخ می دهند:

عمو زنجیر باف - بله

زنجیر منو بافتی - بله

پشت کوه انداختی - بله

بابا اومده..... چی چی آورده؟

نخود و کشمش با صدای چی؟؟؟

با صدای

مربی نام حیوانی را بر زبان می آورد، کودکان نیز صدای حیوان مورد نظر را درآورده و دوباره می چرخند.

مربی دوباره شعر را می خواند و در پایان، نام حیوانی دیگر را می گوید و کودکان باید صدای حیوان مورد نظر را درآورده و دوباره بچرخند. بازی همینطور ادامه پیدا می کند تا زمانی که مربی حداقل پنج حیوان را نام ببرد.

اصفهان - بتول رحیمی (کارشناس شهرستان نائین) - راضیه غفوری (مربی مهد کودک مهرانه)

تهران - فریده حیدری (موسس مهدکودک دنیای شادی)

چهار محال و بختیاری - (مهناز صالحی مدیر مهدکودک آینده ساز) - معصومه یزدانی (مدیر مهد کودک گل‌های بهشت چم زین)
یزد - سعیده کمالی (مربی مهدکودک الزهرا).

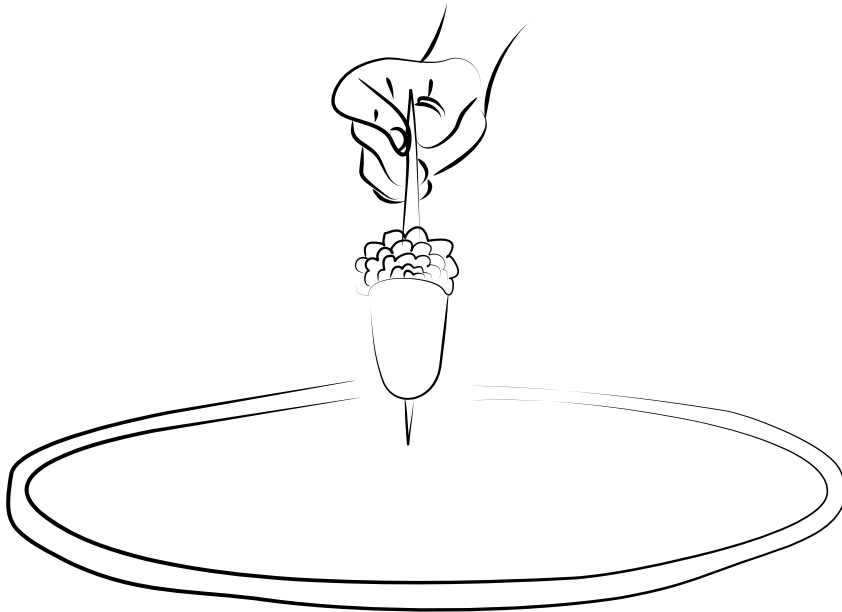
نام بازی: فرفره

۶۳

ابزار مورد نیاز: میوه درخت بلوط - چوب کبریت یا خلال دندان چوبی.
شرح بازی: مربی می تواند با استفاده از نوک پرگار، میوه درخت بلوط را سوراخ کرده و چوب کبریت یا خلال دندان چوبی را از سمتی که گوگرد ندارد تیز کرده داخل سوراخ گذاشته و فرفره درست کنند.

سپس با انتخاب مربی یا از طریق قرعه کشی، یکی از کودکان به شرح زیر شروع به بازی می کند:

کودک شروع کننده بازی داخل یک سینی بزرگ و با انگشتان اشاره و شصت خود، میوه بلوطی را که مربی تبدیل به فرفره کرده را می گیرد و در جهت عقربه های ساعت،

حرکت می دهد. هر کودک می تواند یکبار فرفره را بچرخاند و اگر بیش از ده ثانیه فرفره اش بچرخد و از سینی خارج نشود؛ می تواند یکبار دیگر فرفره را بچرخاند. در غیر اینصورت باید در کنار سینی نشسته و ادامه بازی دوستانش را تماشا کند.

در ادامه بازی کودکانی که دوبار موفق به چرخاندن فرفره شوند به مرحله بعدی راه می یابند؛ و بازی به شرح زیر انجام می شود:

چند کودک بطور جداگانه هر کدام یک فرفره را داخل سینی می چرخانند. برای جلوگیری از اشتباه، گاهی بدنه میوه را رنگ می کنند. هر کسی که فرفره را به گونه ای بچرخاند که فرفره های دیگران را از سینی خارج کند، می تواند مجدداً فرفره خود را داخل سینی بچرخاند در غیر اینصورت باید در کنار سینی نشسته و ادامه بازی دوستانش را تماشا و تشویق کند.

بازی تا زمانی ادامه پیدا می کند که تمامی شرکت کنندگان از بازی خارج شوند.

خوزستان- زهرا همتیان فر(مدیر موسس مهد کودک نیکان)- رعنا مرادی(مدیر موسس مهد

کودک روشنگ)

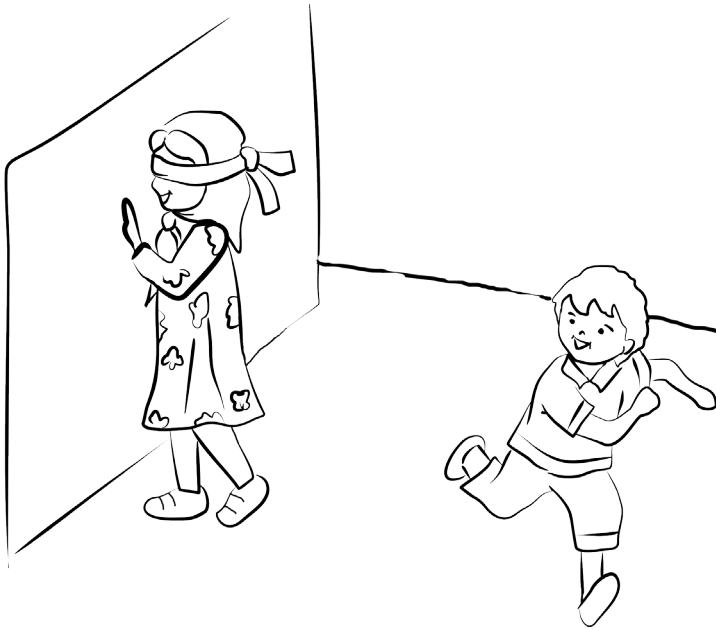
مازندران- کارشناسان امور کودکان

نام بازی: قایم باشک

۶۴

ابزار مورد نیاز: دستمال تمیز

شرح بازی: تعدادی از کودکان در وسط فضای بازی قرار می گیرند و به انتخاب مربی، چشم یکی از کودکان با دستمال تمیزی بسته می شود و رو به دیوار می ایستد. سایر کودکان نیز بدون سر و صدا از کنار او دور شده و جایی پنهان می شوند. دقایقی بعد کودکی که چشمش بسته شده ابتدا شعر زیر را می خواند:

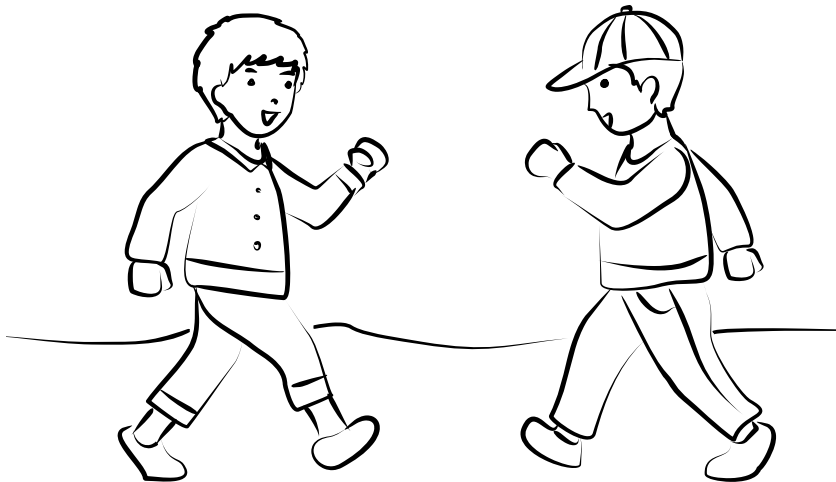
«ده، بیست، سی، چهل، پنجاه، شصت، هفتاد، هشتاد، نود، صد، حالا که رسید به صدتا، ما می زنیم سیصدتا، دستمال آبی بردار، پر از گلابی آبدار.» بیام؟ بیام؟
پس از شنیدن پاسخ مثبت کودکان پنهان شده؛ به جستجو می رود و هر کدام از آنها را که بیابد؛ جای خود را با آن کودک عوض می کند. بازی تازمانی که کودکان تمایل داشته باشند؛ ادامه می یابد.

آیت محمدی کلهر - کتاب فرهنگ بازیهای محلی ایلام - ۱۳۸۴
اردبیل - خدیجه نوجوان (مدیر روستا مهد شادمان)
اصفهان - مرجان شفیعی ثابت (کارشناس امور مهدهای کودک) - فریبا اسدسلطانی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان نطنز)
چهارمحال و بختیاری - سمیه سرداری (مدیر داخلی مهدکودک غسل) - مهناز صالحی (مسئول فنی مهد کودک آینده ساز چلیچه)
زنجان - پریسا داداشی (کارشناس مسئول امور مهدهای کودک) - مهناز گیچلو (کارشناس امور مهدهای کودک) - ندا کابلی (مدیر مهد کودک کلبه امید)
کرمان - مریم ملایی (موسس مهدکودک نیلوفران)
کهگیلویه بویر احمد - معصومه سلیمی (موسس مهدکودک فرشته ها)
گلستان - مریم شمسی (مدیر موسس مهدکودک سینا)
هرمزگان - کلثوم علیخواه (مدیر مهدکودک نوبهار شهرستان پارسیان). ۳.

نام بازی: قدم به قدم

۶۵

شرح بازی: کودکان به دو گروه مساوی تقسیم می شوند و در دو ردیف روبروی هم می ایستند. با اعلام شروع بازی توسط مربی، هر کدام از کودکان هر دو گروه سه قدم بزرگ و آرام به عقب بر می دارند؛ سپس دو قدم به جلو بر می گردند. در مرحله بعد هر کدام از کودکان هر دو گروه چهار قدم بزرگ و آرام به عقب بر می دارند؛ سپس سه قدم به جلو بر می گردند. همچنین مربی می تواند در ادامه بازی، با تمایل کودکان و ابتکار خود برای تمرین تعادل در کودکان و هماهنگی با سایر افراد گروه، قدم به طرف چپ و راست و... را نیز به بازی اضافه کند.

نام بازی: قطار بازی

۶۶

شرح بازی: مربی می تواند خطوطی را روی زمین رسم کند و کودکان نیز پشت سر هم صف کشیده و شانه های هم را بگیرند. سپس با سوت مربی بازی آغاز می شود و کودکان بصورت قطار از روی خطوط حرکت می کنند و صدای قطار را تقلید می کنند.

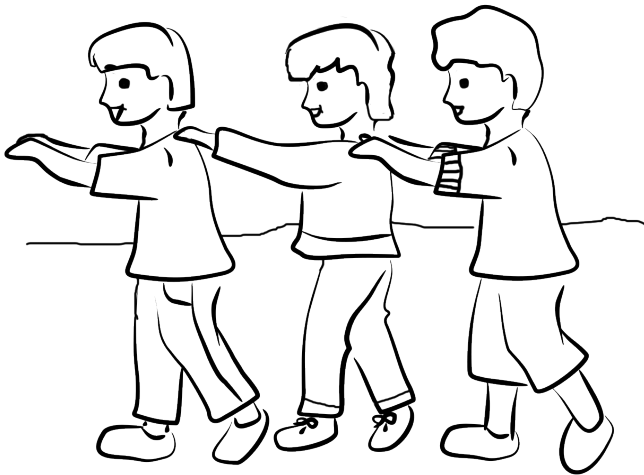
«هو هو» «چی چی»

«هو هو» «چی چی»

«هو هو» «چی چی»

کودکان باید تلاش کنند که از خطوط تعیین شده خارج نشوند؛ هنگامی که مربی سوت می زند؛ کودکان درجا می زنند و باسوت مجدد مربی حرکت می کنند. مربی می تواند از کودکان بخواهد که اشعار مورد علاقه خود را در هنگام حرکت قطار، همخوانی کنند.

یزد-زهرا مصیبی(مربی مهدکودک آوای باران)

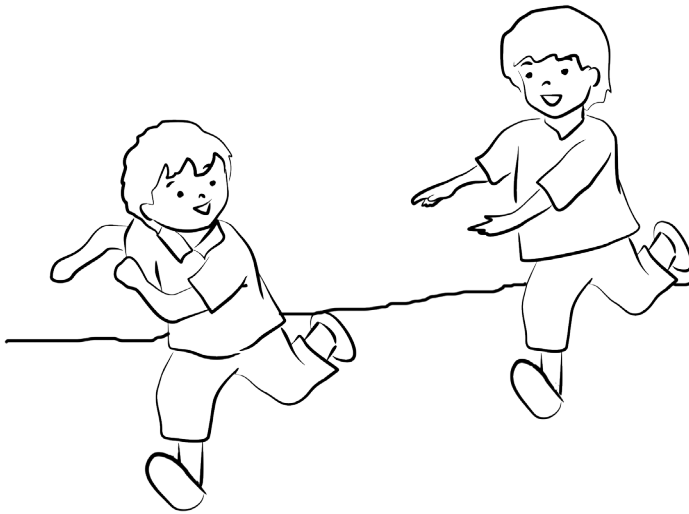
نام بازی : قلعه یا نجات

۶۷

شرح بازی: در این بازی، یک قسمت کوچکی در کنار فضای بازی بعنوان قلعه تعیین می شود. کودکان به دو گروه مساوی با عنوان «سگ» و «بره» تقسیم می شوند و هر دو گروه در وسط فضای بازی قرار می گیرند. سپس گروه سگ ها شروع به گرفتن بره ها می کنند.

بره های دستگیر شده را به داخل قلعه می برند. بره ها نباید از قلعه خارج شوند. اگر در این حال یکی دیگر از بره هایی که هنوز دستگیر نشده؛ بتواند به قلعه نزدیک شود و دستش را به یکی از بره های دستگیر شده بزند و بگوید «آزاد» آن بره آزاد می شود. بازی تا هنگامی که تمامی بره ها دستگیر شوند ادامه می یابد و سپس جای دو گروه عوض می شوند و مجدد بازی می کنند.

مرکزی- زهرا نوده فراهانی (مدیر مهدکودک شکوفا)

نام بازی: کرگته

۶۸

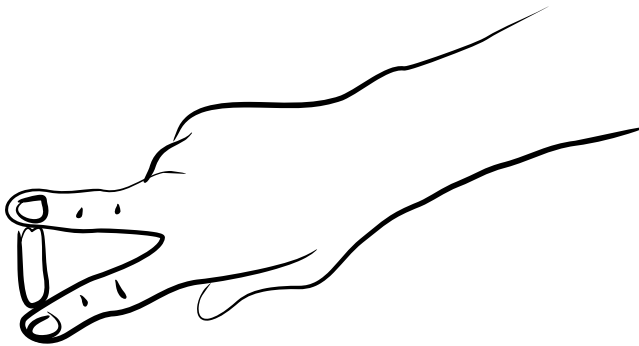
ابزار مورد نیاز: مقداری هسته خرما

شرح بازی: کودکان به دو گروه مساوی تقسیم می شوند. مقداری هسته خرما نیز در وسط فضای بازی گذاشته می شود.

سپس با نظارت مربی در یک زمان محدود (مثلا پنج دقیقه) کودکان هر گروه باید به ترتیب با استفاده از انگشت اشاره و انگشت وسط، هسته های خرما را از زمین بلند کنند و در دستان مربی قرار دهند. و با هر بار برداشتن هسته خرما کلمه «کرگته» را بیان نمایند. بعد از گروه اول، نوبت به گروه دوم می رسد؛ پس از تمام شدن زمان بازی، هر گروهی که تعداد بیشتری هسته خرما به مربی داده باشند؛ برنده خواهند بود.

نکته: کرگته معنای خاصی نداشته و انتخاب کلمه کرگته یا هر کلمه دیگر به عهده دو گروه می باشد، با این توضیح که انتخاب کلمه مورد نظر باید طوری باشد که تلفظ آسانی نداشته و نفس گیر باشد.

بوشهر - کارشناسان امور مهدهای کودک

نام بازی: کشاورزم ، کشاورز

۶۹

شرح بازی: کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و هر گروه دست به دست هم داده و روبروی یکدیگر به فاصله تقریباً دو متر قرار می‌گیرند. مربیان می‌توانند با قرعه‌کشی، گروه شروع‌کننده بازی را تعیین کنند. در هر گروه یک مربی نیز بعنوان سرگروه در ابتدای صف می‌ایستد. گروه انتخاب‌شده بازی را شروع کرده و شعر زیر را همراه با حرکات متناسب با جملات متن می‌خوانند:

گروه اول : کشاورزم کشاورز

گروه دوم : می‌کارم می‌کارم

گروه اول: درو می‌کنم

گروه دوم: یه بچه‌ناز انتخاب می‌کنم

پس از خواندن شعر، مربی گروه اول با صدا زدن اسم یکی از کودکان گروه مقابل، شعر را تمام می‌کند و آن کودک به محض شنیدن نام خود بایستی با سرعت از گروه خود جدا شود و خنده‌کنان و سریع خود را به دست‌های گره‌خورده کودکان گروه اول بزند. در صورت بازکردن صف گروه اول توسط کودک انتخاب‌شده، او می‌تواند یک کودک را به گروه خود بیاورد و اگر نتواند صف را از هم باز کند؛ خودش نیز عضو جدید گروه اول می‌شود.

و بازی با خواندن شعر توسط مربی تیم مقابل ادامه می‌یابد.

ملاک برنده شدن گروه‌ها در این بازی شمارش نفرات هر گروه در پایان وقت مقرر بازی است. به طوری که هر گروه تعداد نفرات بیشتری داشته باشد برنده بازی محسوب می‌شود.

اردبیل - عابده موسوی (مدیر مهدکودک رشد)

نام بازی: کلاغ پر - گنجشک پر

شرح بازی: گروهی از کودکان دورتادور یکدیگر نشسته و انگشت اشاره خود را در وسط فضای بازی قرار می دهند. سپس مربی با نام بردن اسم حیوانات و گاهی وقتها اشیا و یا آدمها، مهارت کودکان در زمینه تشخیص پرندگان از سایر موجودات را تقویت می کند. به این ترتیب که کودکان می بایست با شنیدن نام پرنده دست خود را به نشانه پرواز بلند کنند. مثلا مربی می گوید کلاغ پر، همه کودکان باید دست خود را بالا ببرند، مربی می گوید گنجشک پر، دوباره همه کودکان دست خود را بالا می برند، مربی پس از آنکه ۴ یا ۵ بار نام پرندگان را گفت مثلا می گوید قابلمه پر، این بار کودکان باید دقت داشته باشند که اگر اسم ذکر شده قادر به پریدن نباشد؛ نباید دستشان را از روی زمین بردارند؛ و کسی که اشتباه در موردی غیر از پرندگان دست خود را بلند کند؛ از حلقه بازی خارج می شود و بازی تا باقی ماندن یک نفر از کودکان ادامه پیدا می کند. هیجان این بازی به اجرای سریع و ابراز شادی کودکان و مربی می باشد.

نوع دیگری از بازی کلاغ پر به شکل زیر اجرا می شود:

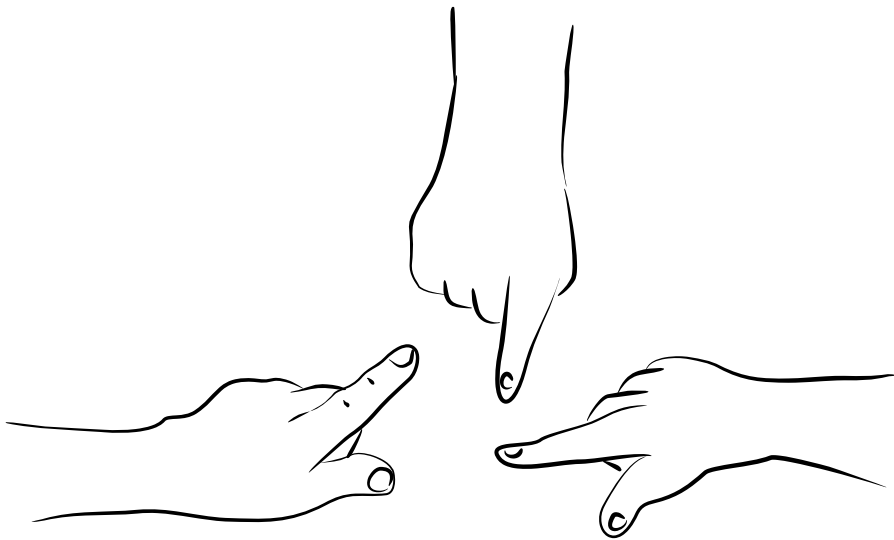
تعدادی از کودکان در یک فضای بازی هموار و با نظارت مربی، دو دست خود را از پشت سر به هم قفل کرده و به حالت نشسته؛ مسافت تعیین شده را رفته و بر می گردند؛ در هنگام بازی هرکسی دو دستش از هم باز شود و یا تعادلش به هم بخورد از بازی خارج شده و در کنار فضای بازی، به تماشای حرکات دوستانش می پردازد.

آذربایجان غربی- نسرین قلی بیگی (کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان) - الهام

صالحی (کارشناس امور مهدهای کودک)

اردبیل- کارشناسان امور مهدهای کودک

البرز- مهین هواسی (کارشناس مسئول امور کودکان و نوجوانان)
 ایلام- شراره نیک روش (کارشناس امور مهدهای کودک)
 بوشهر- کارشناسان امور مهدهای کودک
 خراسان رضوی- حمیرا سمیعی (مدیر مهد کودک گلهای خندان)
 خوزستان- سوسن علیداد دیوری (مدیر موسس مهدکودک دنیای شیرین)، زهرا همتیان
 فر (مدیر موسس مهدکودک نیکان)
 سیستان و بلوچستان- ملیحه بندهی (مدیر مهدکودک درسا)
 کردستان- کارشناسان امور مهدهای کودک و کانون همیاری مهدهای کودک
 گلستان- سارا دیلمی (کارشناس امور کودکان)
 یزد- مهناز دهقانی فیروز آبادی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان میبد) - زهرا
 غضنفری (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان تفت) - منیر خشنود (مدیر مهد کودک باغ
 گلدونه) - وجیهه بهجتی (مدیر مهدکودک بهشت کوچک)

نام بازی: کلاه برك

ابزار مورد نیاز: کلاه به تعداد کودکان شرکت کننده در بازی
 شرح بازی: تعدادی از کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و روی سر هر کدام از کودکان، کلاهی گذاشته می شود.
 یک سبد بزرگ نیز در گوشه ای از فضای بازی قرار داده می شود.
 سپس دایره بزرگی در وسط فضای بازی رسم کرده و یک گروه داخل آن نشسته و گروه دیگر، خارج از دایره و دور آن می چرخند؛ تا با هماهنگی قبلی و در فرصتی مناسب بتوانند کلاه یکی از افراد داخل دایره را برداشته و فرار کنند. سپس به داخل سبد بیندازند و تیم مقابل نیز به دنبال آنها می دوند و اگر بتوانند کلاه را بگیرند برنده هستند؛ و جای گروهها عوض می شود در غیر این صورت، چنانچه کلاه به زمین بیفتد یا نتوانند کلاه را بگیرند؛ آن تیم بازنده محسوب می شود و دوباره داخل دایره می نشینند و گروه دیگر به دور آنها می چرخند و...
 این بازی ۵ بار تکرار شده و بعد از محاسبه امتیازات، گروه برنده تعیین خواهد شد.

اصفهان-شکوفه اشراقی (کارشناس امور مهدهای کودک)، طاهره گوگونانی (کارشناس امور مهدهای کودک)

چهارمحل و بختیاری (سمیه سرداری مدیر داخلی مهد غسل)
 خراسان جنوبی-شکوه خزاعی (کارشناس مسئول امور کودکان)-زهرا هادوی (کارشناس امور مهدهای کودک)

خوزستان-فاطمه چرم (مدیر موسس مهد کودک طراوت)
 کهکیلویه و بویر احمد- محمد حسین چراغ سحر (کارشناس امور مهدهای کودک)

نام بازی: گانیه

۷۲

شرح بازی: کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و هر گروه در جایگاه خود که از قبل مشخص شده است می ایستند.

یک نفر از کودکان گروه اول پشت خط میانی (خطی که دو گروه را از یکدیگر جدا می کنند) می ایستد و یک پایش را بلند می کند و روی یک پا می ایستد و بصورت لی لی کردن به زمین تیم مقابل وارد می شود؛ او سعی می کند به طرف کودکان گروه دوم برود و آنان را بگیرد؛ او به هر نفری که دست بزند؛ باید از بازی خارج شود. همچنین کودکان

گروه دوم باید از دسترس او فرار کنند تا نتواند به آنها دست بزند. کودک گروه اول باید به همان حالت یک پا و قبل از خسته شدن و زمین خوردن پایش به سمت گروه خود برگردد؛ ولی اگر قبل از بازگشت و گذشتن از خط میانی، پایش به زمین بخورد؛ باید از بازی خارج شود. این بازی به همین روش با بازیکن گروه دوم آغاز می شود و کودکان به نوبت به اجرای بازی می پردازند تا زمانی که تمام بازیکنان یکی از تیم ها از بازی خارج شوند و تیم مقابل برنده بازی می شود.

چهار محال و بختیاری - سمیه سرداری (مدیر داخلی مهد غسل) - مهناز صناعی فرد (مدیر مهد کودک شقایق)

خوزستان - شیرین بهرام علی (مدیر موسس مهدکودک باغ سبز)

کرمانشاه - کارشناسان امور مهدهای کودک

نام بازی: گرگم به هوا

۷۳

شرح بازی: تعدادی از کودکان در فضای بازی پراکنده می شوند و به انتخاب مربی، یکی از آنان بعنوان گرگ انتخاب می شود و سایر کودکان شروع به دویدن می کنند و شعر زیر را همخوانی می کنند:

گرگم به هوا، هوا زمینه هر کیو بگیره، گرگ زمینه

گرگ، کودکان را تعقیب می کند و به دنبال آنان می دود تا یکی از آنها را بگیرد، هر کودکی که به وسیله گرگ گرفته شود؛ گرگ خواهد شد و بعنوان گرگ به تعقیب سایر کودکان می پردازد.

بازی تا زمانی ادامه می یابد که همه کودکان به اصطلاح گرگ شوند.

خراسان رضوی - رضا غلامی (کارشناس امور مهدهای کودک)

خوزستان - مینا باغ وردانی (مدیر موسس مهد کودک نیکان) - زهرا همتیان فر (مدیر موسس

مهد کودک هادی و هدی)

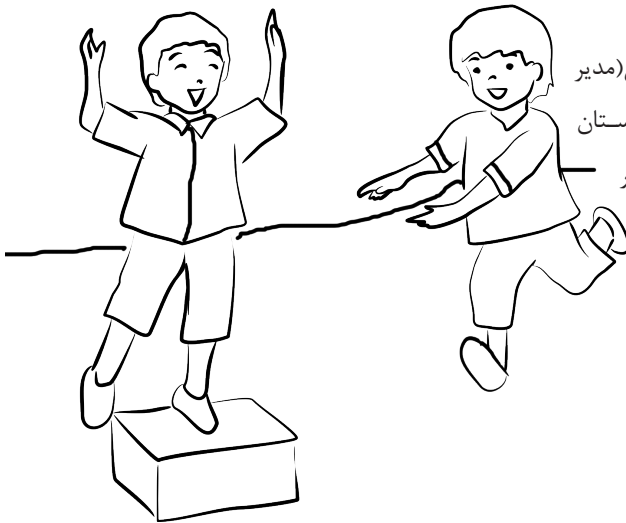
گلستان - مریم شمسی (مدیر

موسس مهدکودک سینا شهرستان

گرگان) - خدیجه حسینی (مدیر

مهدکودک نسیم بهشت آزاد

شهر)

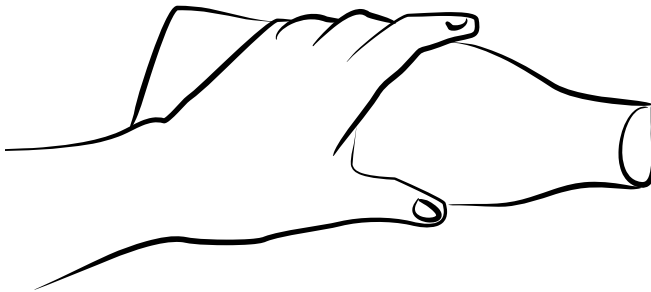
نام بازی: گردش بطری

۷۴

ابزار مورد نیاز: بطری خالی پلاستیکی

شرح بازی: تعدادی از کودکان بصورت دایره می نشینند و یک بطری خالی پلاستیکی را در وسط فضای بازی قرار می دهند، سپس به انتخاب مربی یا قرعه کشی، یکی از کودکان شروع به چرخاندن بطری می کند. بعد از چرخیدن کامل بطری، سر بطری به طرف هر کدام از کودکان که بایستد او باید سریع یک کار ابتکاری انجام دهد، مانند: تقلید صدای حیوانات، تقلید حرکات آنان و یا خواندن یکی از اشعار و سرودهایی که به خاطر دارد. مربی می تواند با ابتکار خود و تمایل کودکان، بازی را متنوع کرده و ادامه دهد.

گلستان - آمنه متقی نسب (مدیر مهدکودک شاپرک)

گرگ رنگی به چه رنگی

۷۵

شرح بازی: با انتخاب مربی، یکی از کودکان بعنوان گرگ تعیین می شود و سایر کودکان، روبروی او قرار می گیرند و شروع به خواندن شعر زیر می کنند:

«گرگ رنگی، به چه رنگی، به چه رنگهای قشنگی؟»

سپس گرگ، یک رنگ را انتخاب می کند، (مثلا سبز) سایر کودکان باید به طرف هر شیء که به رنگ سبز است؛ بروند و اگر قبل از این که به اشیای رنگ سبز برسند؛ توسط گرگ گرفته شوند باید نقش گرگ را بازی کنند.

بازی تا زمانی ادامه پیدا می کند که تمامی کودکان، نقش گرگ را بازی کنند.

اصفهان-هاجره یوسفی (مدیر مهدکودک طوبی)

تهران-فاطمه خاکپور (مربی مهدکودک مهدیس)

چهار محال بختیاری - فرزانه عباسی مدیر مهد

کودک بیتا - معصومه یزدانی (مسئول فنی مهد

کودک گلهای بهشت شهرستان چم زین)

گلستان - سارا دیلمی (کارشناس امور مهدهای

کودک)

فارس-زهرا معین الدین (مدیر مهدکودک)

قزوین- الهام رضانی (کارشناس

امور مهدهای کودک)- زینب

رحیمی (مدیر مدیر مهدکودک حوریا)

نام بازی: گرگم و گله می برم

۷۶

شرح بازی: ابتدا یکی از کودکان بعنوان گرگ و کودکی دیگر بعنوان چوپان تعیین می شوند و سایر کودکان نیز نقش گوسفند را خواهند داشت.

کودکانی که نقش گوسفند را دارند پشت سر چوپان صف تشکیل می دهند.

با شروع بازی گرگ سعی می کند یکی از گوسفندان را بگیرد اما چوپان دستهایش را به طرفین باز می کند تا از گوسفندان حمایت کند و اجازه نمی دهد که گرگ به گوسفندان نزدیک شود.

کودکان نیز در پشت سر چوپان از او پیروی می کنند و همراه با حرکات چوپان، بدن خود را به طرف چپ و راست حرکت می دهند و به طور سؤال و جواب شعر زیر را می خوانند:

گرگ: گرگم و گله می برم

گله: چوپان دارم نمی دارم

گرگ: من می خورم خوب خوباشو

گله: من نمی دم بدبشو

گرگ: دندون من تیز تره

گله: دنبه من لذیذتره

گرگ: خونه خاله کدوم وره

گله: از این وره وازاون وره

در صورتی که گرگ موفق به گرفتن هریک از گوسفندان بشود آن کودک از صف چوپان خارج شده و وارد صف گرگ می شود. و بازی به همین ترتیب ادامه پیدا می کند تا گرگ یکی یکی گوسفندان را بگیرد.

اصفهان-رضوان فتوت(کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان گلپایگان)-فرزانه نصرآبادی(مدیر مهدکودک دانشگاه اصفهان)

ایلام- کبری محمدی زاده (مدیر روستا مهد شادی شهرستان دهلران)

چهارمحال و بختیاری- سمیه سرداری(مدیر داخلی مهد غسل) - مهناز صناعی فرد(مسئول فنی مهد کودک شقایق)

خوزستان- رعنا مرادی(مدیر موسس مهد کودک روشنک) - گلناز مولایی گنبدی(مدیر موسس مهدکودک کلبه امید) - فرحناز شاکر(مدیر موسس مهد کودک ثمین)

کرمانشاه- کارشناسان امور مهدهای کودک

فارس- زینب منفرد(مربی مهدکودک دولتی مجتمع شهید فیاض بخش لامرد) - رویا جاهد (مربی مهدکودک چیستا)

یزد- رضوان نعمتی (مدیر روستا مهد شکوفه شهرستان میبد)

نام بازی: گل گندم

۷۷

شرح بازی: بازی گل گندم نمایشی از عملیات شخم، بذر افشانی، آبیاری، درو کردن، خرمن کوفتن، پاک کردن، آسیاب بردن، خمیر کردن، پختن نان و بالاخره خوردن نان می باشد که همراه با حرکات نمادین هر کار است.

مربی در حالی که شعر زیر را می خواند؛ نقش کشاورز را بازی می کند و می تواند از ابزار نمادین کشاورزی مانند بیل، داس و غیره ... استفاده کند.

کودکان نیز شعر را پاسخ می دهند.

مربی می گوید: گندم، گل گندم، گل گندم

کودکان می گویند: گندم، گل گندم، گل گندم

مربی می گوید: زمینش مال من آتش مال مردم گل کندم

کودکان می گویند: گندم گل گندم، گل گندم، گل گندم

مربی می گوید: زمینش می کنم همچین و همچون گل گندم

کودکان می گویند: گندم گل گندم، گل گندم، گل گندم

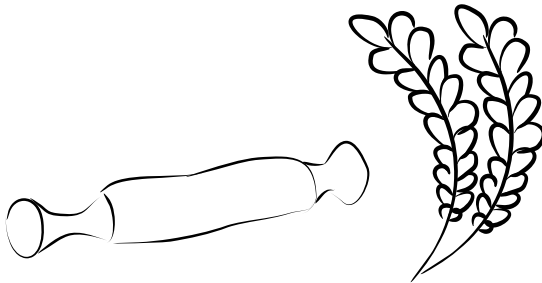
زمینش مال من، آتش مال مردم گل گندم

مربی می تواند با ابتکار خود و تمایل کودکان و طبق روش و شعر این بازی در استان

خود، بازی را ادامه دهند.

اصفهان - سید روح الله موسوی

(کارشناس امور کودکان)

نام بازی: گل و سنبل

۷۸

شرح بازی: کودکان دستهای یکدیگر را گرفته و یک حلقه تشکیل می دهند و شعر زیر را با حرکات متناسب با جملات متن، همخوانی می کنند:

ما گلیم ما سنبلیم ما بچه های بلبلیم

باز میشیم بسته میشم

اگر به ما آب ندید اینجوری میشیم (به طرف چپ دست میزنن)

اینجوری میشیم (به راست دست میزنن)

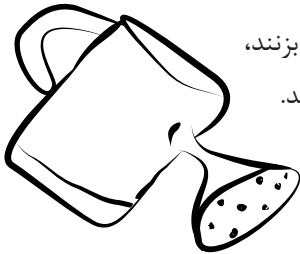
خشک میشیم - پرپر میشیم - می افتیم زمین

کودکان به حالت نمادین پژمرده شده و روی زمین می افتند و مربی آنان را به طور فرضی آبیاری می کند. همچنین مربی می تواند بعد از ایستادن کودکان، خودش نیز بر روی زمین بیفتد و کودکان به طور فرضی او را آبیاری کنند.

سپس همگی ایستاده و دورتا دور فضای بازی حلقه بزنند، بچرخند و بخاطر نجات از پژمردگی شادی کنند و بخندند.

تهران - سیده مریم سادات لمردی (مدیر مهدکودک

لبخند زندگی)

نام بازی: گل یا پوچ

۷۹

شرح بازی: کودکان به دو گروه تقسیم شده و برای هر گروه یک مربی تعیین می شود. و از طریق قرعه کشی یکی از گروهها بعنوان آغاز کننده بازی تعیین می شوند. سپس مربی گروه اول یک شی کوچک مانند دکمه یا یکی از حبوبات مانند عدس یا لوبیا را بعنوان گل به گروه خود برده و در دست خودش یا یکی از کودکان پنهان می کنند و همه کودکان، مشت های خود را روبروی گروه مقابل قرار می دهند. نفرات گروه دوم با کنجکاوی حدس می زنند که گل در دست کیست و به مربی خود نیز می گویند؛ مربی سه بار فرصت دارد که با مشورت گروه خود؛ درست حدس بزند. اگر بعد از سه بار نتوانست درست حدس بزند؛ گروه اول دوباره بازی را شروع می کنند. اما اگر توانستند که درست حدس بزنند؛ گروه دوم بازی را ادامه خواهند داد.

اصفهان - سمیه صنوبری (مدیر مهد کودک باغ غنچه) خراسان رضوی - فاطمه واثقی (مربی مهدکودک آیات، شهرستان خلیل آباد)

تهران - فاطمه بهار (موسس مهد کودک پیوند)

خوزستان - افسانه اسد پور، ساره رشیدی (کارشناسان امور کودکان اهواز)

زنجان - پریسا داداشی (کارشناس مسئول امور مهدهای کودک)، لیلا نصیری قیداری (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان خدابنده)

کرمانشاه - کارشناسان امور مهدهای کودک

کردستان - گلاویژ نظریان (مربی مهدکودک امید شهرستان کامیاران)

نام بازی: گوشه بازی

شرح بازی: در این بازی کودکان به گروههای پنج نفری تقسیم می شوند. در هر گروه، چهار نفر از آنان در چهارگوشه اتاق می ایستند و یک کودک به انتخاب مربی یا از طریق قرعه کشی، بعنوان نخودی در وسط اتاق می ماند.

با اعلام مربی، کودکان باید جاهای خود را با هم عوض کنند و کودک وسط هم باید از فرصت استفاده کرده و سعی کند جای یکی از آنها را بگیرد در صورتی که موفق شود؛ کودکی که جای خود را از دست داده در وسط می ماند. بازی به همین ترتیب ادامه می یابد تا زمانی که تمامی کودکان، نخودی شوند.

خراسان رضوی - مریم غفوری (مدیر روستا

مهد عسل)

فارس - نرجس خاتون تند هوش (مدیر و موسس

مهدکودک ماه و مهتاب نیریز)

گلستان - الهام خسروی (کارشناس امور مهدهای

کودک شهرستان گالیکش)

یزد - معصومه محمد طاهری (مربی مهدکودک یگانه

شهرستان مهریز)

نام بازی: لی لی لی حوضک

شرح بازی: مربی به ترتیب دست هر کدام از کودکان را در دست خود می‌گیرد و با انگشت دست دیگر، کف دست کودک را قلقلک می‌دهد و می‌گوید: "لی لی حوضک، جوجو اومد آب بخوره افتاد تو حوضک." انگشت کوچک را جمع می‌کند: "این درش آورد." انگشت دوم را جمع می‌کند: "این شستش" انگشت سوم را جمع می‌کند: "این خشکش کرد." انگشت چهارم را جمع می‌کند "کی لباس تنش کرد؟" انگشت شصت را می‌گیرد و حرکت می‌دهد و می‌گوید: "من من کله گنده" این بازی با اشعار دیگر نیز اجرا می‌شود. یا اینکه می‌توان به هر کدام از انگشتان کودک، نقش یکی از اعضای خانواده را داد. مانند: این کوچول موجه، این داداش کوچوله، این بابای کوچوله، این مامان کوچوله، این خواهر کوچوله، دوستشون داری؟ بله، بله، یک دنیا.

در ادامه بازی، مربی می‌تواند از کودکان بخواهد که بازی لی لی لی حوضک را دو به دو با یکدیگر انجام دهند.

اصفهان-فریبا اسدسلطانی(کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان نطنز)

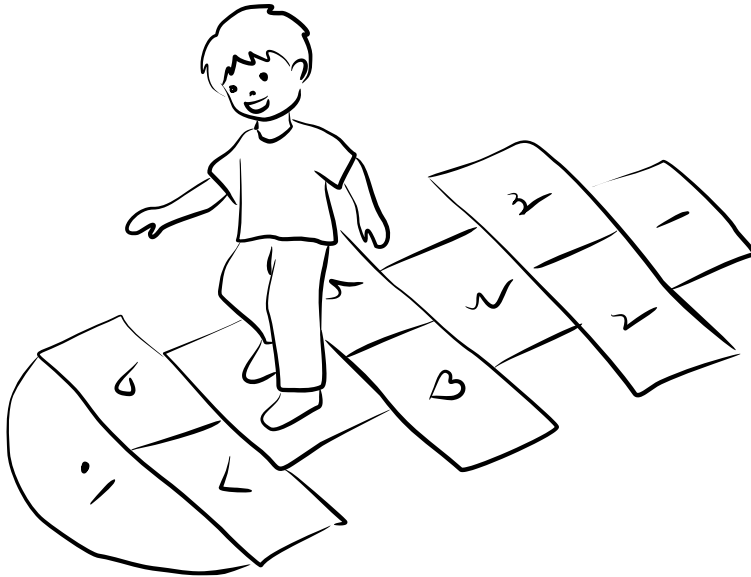
گلستان-سارا دیلمی(کارشناس امور کودکان)

نام بازی: لی لی (خانه بازی)

۸۲

شرح بازی: بر روی زمین مسطح یک مستطیل بزرگ کشیده و به شش خانه مساوی تقسیم کرده و از سمت راست خانه های ۱، ۲، ۳، ۴ شماره گذاری می شود. در بیرون مستطیل با فاصله دلخواه نیم دایره ای بعنوان نقطه شروع بازی تعیین می شود. معمولا خانه چهارم را خانه استراحت نام گذاری می کنند؛ که در این خانه، کودکان می توانند از حالت لی لی بیرون آمده و استراحت کنند. در هر نوبت یکی از کودکان به شرح زیر بازی را انجام می دهد:

کودک، سنگ کوچکی را در خانه اول می اندازد و با حرکت لی لی، با یک پا سنگ را به ترتیب از خانه ها عبور می دهد تا از خانه ششم به بیرون برود. اگر پای بازیکن یا سنگ روی خط بین خانه ها قرار بگیرد؛ باید از بازی خارج شده و کنار فضای بازی، دوستانش را تشویق کند. اما اگر با موفقیت بازی را تمام کند؛ می تواند دوباره بازی کند. لیکن در مرحله دوم باید چشمان کودک به وسیله یک دستمال تمیز بسته شده باشد. بازی تا زمانی ادامه می یابد که تمامی کودکان از بازی خارج شوند.

آذربایجان شرقی - لیلا بداقلو (کارشناس امور کودکان)

اصفهان - فریبا اسدسلطانی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان نطنز) - وحیده مساح (مربی مهدکودک) - اعظم جوادی (مدیر مهدکودک بوستان شادی)

البرز - فاطمه زارعی نژاد (کارشناس امور زنان شهرستان نظر آباد)

تهران - شیرین محمدی کیان (مربی مهدکودک شکوفه ها)

خراسان رضوی - زهره میر بلوک (مدیر روستا مهد بهار)

خراسان شمالی - سلیمه دلیر (مدیر مهدکودک آفتاب)

خراسان جنوبی - شکوه خزاعی (کارشناس مسئول امور مهدهای کودک) - زهرا هادوی (کارشناس

امور کودکان)

قم - فرحناز سعادت‌مند (کارشناس امور کودکان)

کرمان - افشین ناصری (کارشناس شهرستان ریگان)

یزد - بنت الهدی فاضلی (کارشناس امور مهدهای کودک شهرستان خاتم) - فاطمه السادات

حسینی پور (مربی مهدکودک الزهراء)

نام بازی: ناقلچی

۸۳

شرح بازی: فضای محدودی را در فضای بازی مشخص کرده و یک نفر بعنوان گرگ، پای خود را بالا می‌گیرد و لی می‌کند و به دنبال سایرین می‌رود تا آنها را بگیرد. گرگ در حین لی کردن، حرفهای خوشایندی مانند قسمتهای جذاب یک قصه را می‌گوید که باعث به هم ریختن تمرکز کودکان می‌شود و اگر بتواند کسی را بگیرد او گرگ می‌شود. گاه توافق می‌شود که گرگ بتواند نوک پای خود را زمین بگذارد، یا با پای دیگر خود، لی کند. توافق دیگری که در ابتدای بازی صورت می‌گیرد بر سر این است که آیا گرگ باید فقط یکی از بازیکنان یا همه آنها را بگیرد.

مربی می‌تواند با خلاقیت خود و تمایل کودکان، بازی را ادامه دهد.

نکته: ناقلچی در زبان آذری به معنای قصه گو می‌باشد.

آذربایجان غربی - نسرین

قلی بیگی (کارشناس مسئول

امور مهدهای کودک) -

الهام صالحی (کارشناس امور

مهدهای کودک)

نام بازی: سبد پر (نشانه گیری)

۸۴

نام بازی: سبد پر (نشانه گیری)

ابزار مورد نیاز: توپ به تعداد کودکان - سبد بزرگ

شرح بازی: با استفاده از طناب، یک خط شروع در فضای بازی تعیین و سبد بزرگی در فاصله حدود سه متری از آن خط قرار داده می شود.

سپس کودکان به دو گروه مساوی تقسیم شده و بر روی خط شروع صف می بندند و هر کودک از هر گروه به نوبت، نشانه گیری کرده و توپ کوچکی را که در دست دارد به داخل سبد می اندازد.

در پایان بازی هر گروهی که تعداد بیشتری توپ داخل سبد انداخته باشد؛ برنده محسوب می شود.

گلستان-سارادیلمی (کارشناس امور مهدهای کودک)

نام بازی: نقاشی چشم بسته

۸۵

شرح بازی: کودکان را به گروه‌های دو نفری تقسیم کرده و با توافق کودکان، چشم یکی از آنان بعنوان شروع کننده بازی، بسته می شود.

سپس کودکی که چشمش بسته شده با راهنمایی کودک دوم بر روی کاغذ نقاشی می کشد. و بازی به نوبت بین دو نفر تکرار می شود. موضوع نقاشی نیز با توافق هر دو کودک یا به انتخاب مربی، تعیین می شود.

تهران - لیلا اکبر زاده عبدالهی (موسس مهدکودک گلدونه)

نام بازی: نقطه بازی - نقطه چین

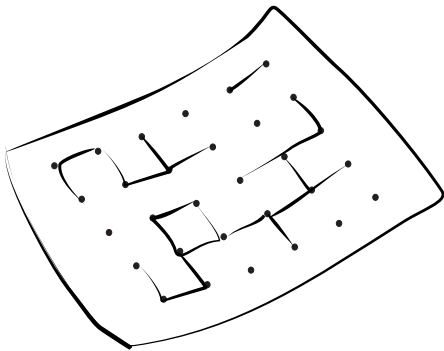
۸۶

ابزار مورد نیاز: کاغذ سفید با طول حداقل سی سانتی متر - مدادهای رنگی به تعداد کودکان

شرح بازی: بر روی یک برگ کاغذ سفید بزرگ، نقطه هایی به فاصله یک سانتی متر گذاشته می شود و کودکان به گروه های حداکثر پنج نفری تقسیم می شوند. کودکان هر گروه با در دست داشتن مداد با رنگ های متفاوت، نقطه ها را دو به دو به هم وصل می کنند؛ تا شکل مربع کامل شود قبل از کشیدن ضلع چهارم هر مربع، سایر کودکان باید هوشیار باشند که مانع از کشیدن ضلع چهارم شوند و خودشان مربع را کامل کنند و داخل آن یک نشانه یا گردی مختص به خود بکشند. این کار تا آخرین نقطه که در صفحه وجود دارد انجام می شود و هر کودکی که تعداد بیشتری از مربع های کامل شده را داشته باشد برنده بازی می شود.

بوشهر - کارشناسان امور مهدهای کودک

تهران - آرزو بهاءلو (مدیر موسس مهد کودک باغ شادونه).

نام بازی: نگهبان مرز

۸۷

ابزار مورد نیاز: قوطی سنگین یا آجر دو عدد.

شرح بازی: بر روی زمین، فضایی به فاصله حداقل دو متر به وسیله قوطی یا آجر، دیوار مرزی (فرضی) ایجاد می شود. سپس یک کودک بعنوان نگهبان مرز انتخاب شده و سایر کودکان سعی می کنند که به ترتیب از خط مرزی عبور کنند.

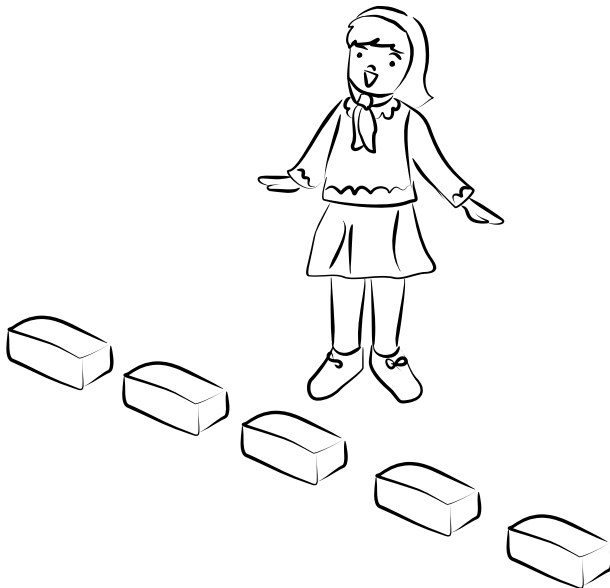
نگهبان مرز باید کودکانی را که می خواهند از مرز عبور کنند بگیرد. کودکانی که گرفته می شوند می بایست بصورت درخت یا هر شی دیگری در کنار طناب بایستند و هر کودکی را که نگهبان نتواند بگیرد؛ می تواند به جای نگهبان بایستد. بازی تا آخرین نفر از کودکانی که بتوانند بعنوان نگهبان باشند؛ ادامه پیدا می کند.

اصفهان - شهناز هاشم

زاده (مدیر مهدکودک جوانه

های قرآن یک، شهرستان خور

و بیابانک)

نام بازی: نمایش با عروسک

۸۸

ابزار مورد نیاز: عروسک های نمایش دستی یا انگشتی (بهتر است این عروسکها به کمک کودکان ساخته شود یا کودکان در انتخاب آنها مشارکت کنند).
 شرح بازی: مربی با استفاده از عروسک دستی یا انگشتی می تواند یکی از موضوعات و مفاهیم تربیتی و مورد علاقه کودکان را مطرح کند؛ یا اینکه چند نفر از مربیان به طور همزمان یا به ترتیب، عروسک های مختلف دستی را برای کودکان به نمایش درآورند.
 همچنین می توان در مراحل بعدی بازی، از کودکان خواست که با موضوعات مورد تمایل خودشان، با استفاده از عروسک دستی یا انگشتی برای مربیان نمایش اجرا کنند.

ایلام- آیت محمدی کلهر - کتاب فرهنگ بازیهای

محلی ایلام - ۱۳۸۴

نام بازی: نون بیار - کباب ببر

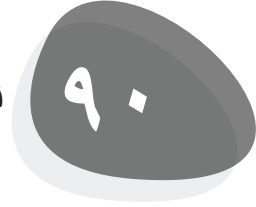
۸۹

شرح بازی: کودکان به گروه های دو نفری تقسیم می شوند سپس دو کودک روبروی هم می نشینند، یکی از آنان دست های خود را جلو می برد و در مقابل دیگری قرار می دهد. به طوری که کف دست رو به هوا باشد. بازیکن دیگر باید کف دست هایش را روی کف دست های بازیکن اول قرار دهد. بازیکنی که دست هایش زیر دست دیگری است، باید با سرعت و مهارت روی دست دیگری بزند، طرف مقابل هم باید خیلی سریع دست های خود را کنار بکشد که مورد ضرب قرار نگیرند، اگر دست کودک اول به دست کودک دوم برخورد کند؛ نوبت به کودک دوم می رسد؛ و بازی تا زمانی که کودکان تمایل داشته باشند ادامه می یابد. همچنین در حین بازی، عبارت نون بیار کباب ببر به وسیله هر دو کودک تکرار می شود. یا اینکه شعر های دلخواه خود را همخوانی می کنند.

ایلام- شراره نیک روش(کارشناس امور مهدهای کودک)

فارس- رویا جاهد (مربی مهدکودک چیستا)

نام بازی: نی سواری (اسب سواری)

ابزار مورد نیاز: نی یا چوب بلند و باریک - مقداری پارچه های رنگی
 شرح بازی: مربی می تواند از (نی) یا چوب بلند و باریک بعنوان یک حیوان یا اسب
 یا الاغ یا استفاده نمایند و با خلاقیت خود از مقداری پارچه نیز، برای حیوان، سر
 درست کنند.

کودکان سر حیوان را به دست گرفته و چوب را وسط پاهایشان گذاشته و قسمت پایین
 چوب با زمین در تماس خواهد بود. در این بازی، کودکان، رفتارها و حرکاتی را که معمولا
 هنگام سوار شدن بر چهارپایان انجام می دهند را اجرا می کنند.

در ابتدای فضای بازی خطی بعنوان خط شروع کشیده می شود و کودکانی که
 چوب را وسط پاهایشان گذاشته اند با اعلام مربی شروع به دویدن کرده و در مسیر به
 وسیله دهان خود صدای اسب در می آورند. و تا خط پایان
 می روند. و بازی به همین صورت و گروه به گروه ادامه
 پیدا می کند.

اصفهان - فاطمه چراغی (مدیر مهدکودک سارگل)

ایلام - آیت محمدی کلهر - کتاب فرهنگ بازیهای

محلی ایلام - ۱۳۸۴

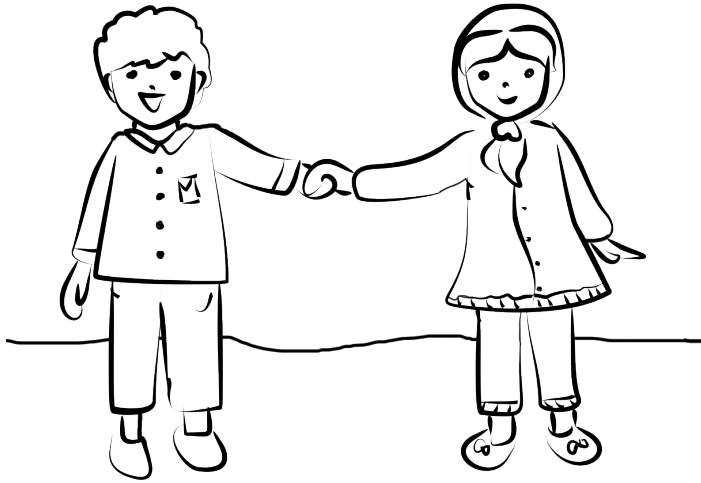
نام بازی: ماه و خورشید

۹۱

شرح بازی: کودکان به دو گروه با نامهای ماه و خورشید، تقسیم می شوند و هر گروه دستهای همدیگر را محکم می گیرند و در مقابل هم می ایستند و با خواندن اشعار دلخواه، یکی از اعضای گروه مقابل را انتخاب می کنند و کودکی که انتخاب شده باید به گروه مقابل بدود و اگر توانست دستهای آنها را باز کند برنده شده و یکی از اعضای گروه مقابل را به همراه خود به گروه می آورد و اگر نتوانست که دستهای گروه را از هم باز کند در همان گروه باقی می ماند.

در پایان زمان بازی، گروهی که تعداد نفرات بیشتری داشته باشد، برنده خواهد بود.

گلستان - لطیفه بابایی (مدیر مهدکودک ثمر) - مریم عباسی (مدیرموسس مهدکودک هیرکانیا)

۹۲

نام بازی: موش و گربه

شرح بازی: مربی می تواند تعدادی از کودکان را دو به دو انتخاب کند و به قید قرعه یکی از کودکان، نقش گربه و دیگری نقش موش را بازی می کند.

سپس موش می دود و گربه او را دنبال می کند؛ موش سعی می کند تا دست خود را به یکی از دیوارهای فضای بازی بزند و در این حالت حق استراحت دارد؛ برای فرار مجدد و دست زدن به سایر دیوارها به گربه می گوید «پیشی جون به من راه فرار بده» و گربه هم کمی خودش را کنار می کشد و موش فرار می کند؛ سپس دنبال کردن دوباره شروع می شود. هرگاه گربه بتواند موش را بگیرد؛ جای موش و گربه عوض می شود و بازی دوباره شروع می شود.

اردبیل - معصومه شیخ زاده (مدیر روستا مهد بامداد)

اصفهان - اشرف اسماعیلی (کارشناس امور مهدهای کودک) - زهرا کاظمیان (مدیر مهد کودک)

خراسان رضوی - معصومه مجیدی (کارشناس امور مهدهای کودک)

خوزستان - الهام عباسپور (کارشناس مسول امور کودکان و نوجوانان) ، سوسن علیداد دیوری (مدیر موسس مهد کودک دنیای شیرین) ، گلناز مولایی گنبدی (مدیر موسس مهد کودک کلبه امید)

یزد - معصومه محمد طاهری (مربی مهد کودک یگانه شهرستان مهریز)

نام بازی: میوه های بهشتی

۹۳

شرح بازی: تعدادی کودک در فضای بازی می نشینند و هر کدام نام یک میوه را برای خود انتخاب می کنند. مانند سیب، انار و... سپس یکی از کودکان از فضا خارج شده و در میزند. و مکالمه ای مانند جملات زیر بین آنان صورت می گیرد:

- کیه؟

- فرشته هستم.

- از کجا اومدی؟

- از بهشت - چه میوه ای را دوست داری؟

فرشته نام یک میوه را می گوید و داخل می شود کودکی که نام آن میوه را برای خود انتخاب کرده باید دست به دست فرشته بزند و فرار کند. اگر فرشته بتواند او را بگیرد دوباره فرشته می شود در غیر این صورت می نشیند و بازی توسط کودک دیگر ادامه پیدا می کند تا زمانی که اسامی تمامی میوه هایی که کودکان برای خود انتخاب کردند؛ توسط فرشته ها گفته شود.

مدل دیگری از این بازی را می توان به شکل زیر اجرا کرد:

یکی از کودکان به انتخاب مربی یا از طریق قرعه کشی بعنوان کشاورز انتخاب شده و برای سایر کودکان اسم میوه ها گذاشته می شود و آنها دور یکدیگر حلقه می زنند.

سپس کشاورز دور آنها می چرخد و شعر زیر را می خواند:

«کشاورزم کشاورزم-ازاین باغ قشنگم- می خوام میوه بچینم»

مکث می کند و به کودکان نگاه می کند و اسم یک میوه را می گوید مانند: «سیب

بچینم»

کودکی که نام سیب را برای خود انتخاب کرده؛ شروع به دویدن می کند، اگر کشاورز او را گرفت میوه چیده شده محسوب می شود و باید از بازی بیرون برود و اگر گرفته نشد سر جای خود می ایستد، واین کار ادامه می یابد تا تمامی کودکان بعنوان میوه چیده شوند.

اصفهان- مریم فدایی(مدیر مهدکودک مهربان)

یزد- معصومه محمد طاهری (مربی مهدکودک یگانه شهرستان مهریز)

ابزار مورد نیاز: توپ

شرح بازی: کودکان به دو تیم مساوی تقسیم می شوند. تیم اول به داخل زمین بازی میروند و تیم دوم به دو گروه تقسیم می شوند؛ یکی از گروهها بالای زمین بازی و یکی از گروهها پایین زمین بازی می ایستند و شروع به پرتاب توپ به سمت گروه وسط می کنند. اگر توپ به هر کدام از کودکان برخورد کند؛ به اصطلاح می سوزد و باید از بازی خارج شده و در کنار فضای بازی، دوستانش را تماشا کند. و به همین شکل بازی ادامه پیدا می کند تا زمانی که فقط یک کودک در زمین باقی بماند. برای کودک باقیمانده فقط ده بار توپ پرتاب می شود. اگر حتی یکی از توپها به او برخورد کند؛ به اصطلاح می سوزد و اگر توپ به او برخورد نکند؛ تیم وسط برنده محسوب می شود و همه اعضای آن دوباره به داخل زمین باز می گردند و در غیر این صورت گروه دوم به داخل زمین می آیند و بازی ادامه می یابد.

همچنین در حین انجام بازی، کودکان می توانند شعر زیر را بخوانند:

بپا که توپ نخوره به پات بپا یهو، نیفته کلات

البرز - متینا کشاورز (کارشناس امور کودکان شهرستان ساوجبلاغ)

تهران - الهام کیانفر (مدیر موسس مهد کودک سپهر)

خراسان رضوی - زهره میر بلوک (مدیر روستا مهد بهار)

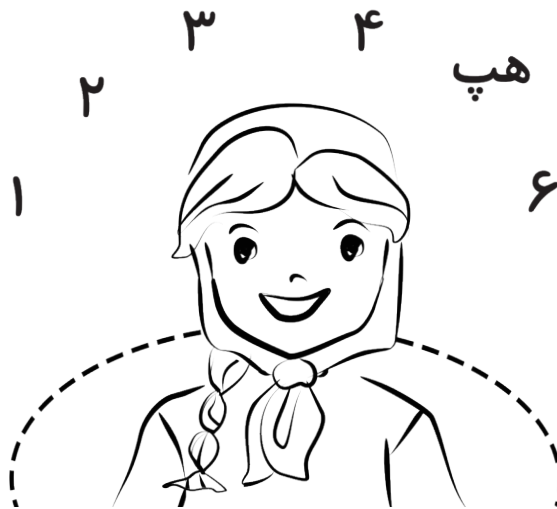
فارس - نسرين ایزد ترس (مدیر موسس مهدکودک خانه گلها، شهرستان نیریز)

نام بازی: هپ هپ

۹۵

شرح بازی: گروهی از کودکان به شکل دایره دورتادور هم می نشینند؛ سپس مربی یک عدد را مانند عدد ۵ انتخاب می کند. سایر کودکان باید از عدد یک شروع کنند و مثلاً تا عدد ده به ترتیب بشمارند. نفر اول عدد یک را و نفر دوم عدد دو، نفر سوم عدد سه و نفر چهارم عدد چهار را باید بگوید. نفر پنجم باید به جای عدد ۵ کلمه «هپ» را بگوید. بعد از رسیدن به عدد ۱۰ دوباره از عدد یک شروع به شمردن می کنند. این عدد شماری به شکل دوره ای ادامه پیدا می کند. کسانی که به اشتباه به جای کلمه «هپ» عدد را بگویند از بازی خارج می شوند و بصورت ایستاده بازی را تماشا می کنند.

چهار محال و بختیاری - سمیه سرداری (مدیر مهدکودک عسل)

نام بازی: هوپ هوپك

۹۶

شرح بازی: کودکان دور تادور یکدیگر می‌نشینند و همگی همزمان دهان خود را پراز باد می‌کنند و می‌گویند هوپ و نفس خود را نگه می‌دارند. کسی حق ندارد بخندد یا حرکتی بکند.

سپس مربی حرکتی به شکل پانتومیم را انجام می‌دهد که سایر کودکان بی آنکه بخندند یا حرفی بزنند باید از مربی تقلید کنند و اگر کسی بخندد یا حرف بزند او را به وسط فضای بازی می‌آورند و باید چشم بگذارد و سایرین دست‌ها را بالای سر او می‌گیرند سپس از او می‌پرسند: «تپ تپو دست کی بالا دست.» اگر کسی که چشم گذاشته درست حدس زد او را آزاد می‌کنند و تا زمانی که نتواند درست حدس بزند؛ به شکل چشم بسته در وسط فضای بازی خواهد ماند.

بازی تا زمانی ادامه پیدا می‌کند که تمامی کودکان یکبار در وسط فضای بازی قرار بگیرند.

چهارمحل و بختیاری- سمیه سرداری (مدیر

داخلی مهد عسل) - مهناز صناعی فرد

(مدیر مهد کودک شقایق)

۹۷

نام بازی: هر کسی کار خودش بار خودش آتش به انبار خودش

شرح بازی: تعدادی از کودکان بصورت دایره روی زمین با فاصله می نشینند. مربی برای هر کودک شغلی تعیین می کند؛ و هر کدام کاری را که برای آن ها تعیین شده است، انجام می دهد. مثلاً: «یکی رخت می شوید. یکی جارو میزند. یکی غذا می پزد.

در حین انجام بازی، همه کودکان شعر زیر را با هم می خوانند:

«هر کسی کار خودش بار خودش، آتیش به انبار خودش»

اگر کسی کار خودش را به درستی انجام ندهد از بازی خارج شده و در کنار فضای

بازی، دوستانش را تماشا می کند.

و مربی می تواند برای ادامه بازی، کارهای پیچیده تری را به کودکان بدهد.

کرمان - کارشناسان امور مهدهای کودک

نام بازی: هر کی شكك در بياره

۹۸

شرح بازی: تعدادی از کودکان در فضای بازی پراکنده می شوند و همگی با هم شعر زیر را می خوانند:

هر کی شكك در آره - شكك عروسك در آره - يك دو سه.

پس از چند بار که کودکان شعر را همخوانی کردند، با اعلام مربی، هر کدام از کودکان با خلاقیت خود به یک شکلی در حالت ثابت در می آیند. مثلاً بصورت یک درخت یا صورت خود حرکات یک حیوان را تقلید می کنند.

مربی می تواند با خلاقیت خود و تمایل کودکان، بازی را ادامه دهد.

۹۹

نام بازی: هویج هویج

شرح بازی: کودکان دست یکدیگر را گرفته؛ و حلقه ای تشکیل می دهند. سپس یکی از آنها را مربی انتخاب می کند که دور حلقه دویده و شعر زیر را بخواند:

و سایر کودکان در انتهای هر مصراع، پاسخ می دهند: هویج هویج

(قوری و فنجونه (هویج هویج) یکی مهمونه (هویج هویج) یکی در راهه (هویج هویج)، (اسم کودک دونده) در راهه)

سپس کودک با دست به آرامی به پشت یکی از کودکان می زند مثلا به پشت زهرا و به او می گوید، «با زهرا جونم»

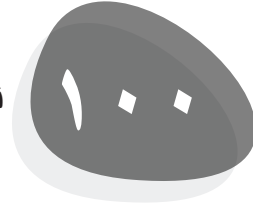
سپس زهرا در حالیکه شعر را می خواند باید دنبال بازیکن اولی بدود و بعد از کمی دویدن، بازیکن اولی با دست به پشت یکی دیگر از بچه ها که دور حلقه نشسته است به آرامی می زند و اسم او را صدا می کند مثلا «مینا جون»

این بار مینا دنبال زهرا می دود. بازی به همین ترتیب ادامه پیدا می کند تا نوبت به همه کودکان برسد. در پایان بازی تمامی کودکان به شکل دایره در حال دویدن هستند.

اصفهان - مرضیه ربیعی (مدیر مهدکودک پونه)
خوزستان - فاطمه چرم (مدیر موسس مهدکودک طراوات)

نام بازی: يك مرغ دارم چند تا تخم می‌کنه؟

شرح بازی: مربی برای تک تک کودکان شماره های جداگانه ای را انتخاب می کند که آنان باید شماره خود را به خاطر بسپارند. سپس کودکان را روبروی خود نشاند و به طور مثال می گوید:

یک مرغ دارم ۹ تا تخم می‌کنه.

کودکی که شماره او ۹ است باید بلافاصله بگوید: چرا ۹ تا؟

مربی می پرسد: پس چندتا؟

کودک شماره ۹ می گوید: مثلاً ۱۱ تا.

این بار کودک شماره ۱۱ واکنش نشان داده و مانند شماره ۹ عمل می کند.

سپس هر شماره ای را که مایل بود می گوید.

هر کودکی که شماره خود را بشنود ولی عکس العملی نشان ندهد و یا در جواب 'پس چندتا؟' شماره ای را بگوید که قبلاً از بازی خارج شده؛ خودش نیز از بازی خارج خواهد شد. . به جای شماره، نام شهر یا نام اشخاص یا اجناس را هم می توان روی کودکان گذاشت.

مثلاً مربی بگوید: می خوام برم به تهران

کودکی که نام تهران برایش انتخاب شده؛ باید سریع بگوید: چرا تهران؟

مربی می پرسد: پس کجا؟

کودک می گوید: مثلاً شیراز.....

و بازی به همین صورت ادامه پیدا می کند تا زمانی که تمامی کودکان از بازی خارج شوند.

اصفهان: میمنت کهساریان (مدیر مهدکودک ستارگان)

